Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

18 ВЕРАСНЯ 2008 г. ЧАЦВЕР
№ 176 (26289)
Кошт 500 рублёў
ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 Г.

Грошы

ЛЕПШ «КОШЫКА» — ТОЛЬКІ BR!

Крызіс на сусветных фінансавых пляцоўках апошнімі днямі стаў адной з самых актуальных тэмаў, якую абмяркоўваюць не толькі эксперты, але і простыя грамадзяне. Што датычыцца першых, то тут усё зразумела: як кажуць, гэта іх хлеб. У звычайнага ж чалавека свой інтарэс, а менавіта — да чаго трэба рыхтавацца? У тым сэнсе, што кагосьці хвалюе пытанне наконт таго, як сусветныя падзеі паўплываюць на нашу краіну. У іншага ўзнікае больш канкрэтная праблема: у што ж выльецца цяперашняя сітуацыя для сусветных валют, і ў выніку — як курсавыя хістанні на сусветным рынку паўплываюць на зберажэнні, напрыклад, на рахунку ў банку?

Калі весці гутарку пра тое, што цяпер назіраецца на сусветных фондавых рынках, то, паводле слоў экс-кіраўніка Федэральнай рэзервовай сістэмы ЗША Алана Грынспена, цяперашні крызіс — «гэта падзея, якая адбываецца раз у сто гадоў». Банкруцтва чацвёртага па велічыні амерыканскага інвестыцыйнага банка Lehman Brothers і абвал фінансавага рынку Злучаных Штатаў пацягнулі за сабой рэзкае падзенне каціровак каштоўных папер у іншых развітых краінах свету. Як адзначаюць аналітыкі, справа ў тым, што многія фінансавыя арганізацыі за межамі ЗША ўкладваліся ў актывы амерыканскага інвестбанка. Да таго ж пасля банкруцтва вышэйзгаданага банка ігракі на біржах зразумелі, што падобнае можа пагражаць амаль што кожнаму інвестбанку, прычым не толькі ў ЗША. А за прыкладамі хадзіць далёка не трэба: летась падзенне цэнаў на нерухомасць у ЗША выклікала абвал гэтага сектара эканомікі і ў Еўропе. Не мінуў крызіс і нашу бліжэйшую суседку — Расію, дзе акцыі расійскіх кампаній таннеюць на дзясяткі працэнтаў. Прычым, некаторыя эксперты адзначаюць і той факт, што, маўляў, становішча інвестараў на расійскіх біржах нават горшае, чым у іншых краінах: банкруцтва амерыканскага банка прыйшлося на той час, калі ўпалі цэны на нафту, а замежныя кампаніі і фонды пачалі распрадаваць расійскія акцыі, спрабуючы як мага хутчэй выйсці з рынку, які падае.

> Баяцца паслаблення беларускага рубля з-за сусветнага фінансавага крызісу не трэба.

Аднак, што датычыцца далейшага лёсу расійскага фондавага рынку, то тут драматызаваць сітуацыю многія эксперты не схільныя. Напрыклад, у гутарцы з карэспандэнтам «Звязды» **намеснік старшыні Беларускай валютна-фондавай біржы Сяргей ЦІННІКАЎ** заўважыў, што праблемы, безумоўна, на фондавых рынках ёсць, але яны дастаткова далёка ад нашай краіны і асабліва не паўплываюць на сітуацыю ў рэспубліцы. Адказваючы ж на пытанне наконт таго, што Беларусь — не закрытая краіна і сусветныя тэндэнцыі могуць аказаць уплыў і на нашу эканоміку, асабліва сітуацыя ў Расіі, эксперт удакладніў, што фондавы крызіс у суседняй дзяржаве выкліканы ў многім псіхалагічнымі прычынамі.

— Усё ў рэшце рэшт утрасецца, — лічыць Сяргей Ціннікаў. — Так, нерэзідэнты выводзяць сродкі з расійскага рынку, але не ўсё так страшна. Фінансавая сістэма ў гэтай краіне стабільная і эканоміка працуе. А паніка пройдзе...

Між іншым, не спяць у шапку і ў самой Расіі: там прымаюцца захады, каб змяніць да лепшага сітуацыю. У прыватнасці, Мінфінам і Цэнтрабанкам выдзяляюцца сродкі для падтрымання ліквіднасці на расійскім рынку, што абяцае калі не змяніць сітуацыю, то ва ўсякім разе зафіксаваць. А Уладзімір Пуцін выразіў упэўненасць, што ў выніку Расія «спакойна пройдзе» непрыемныя з'явы ў сусветнай эканоміцы. Тым не менш, учора ў Расіі ў самым пачатку таргоў усе індэксы зноў абваліліся — на 10 працэнтаў.

— Я спадзяюся, што Расія не паўторыць сумны вопыт Казахстана, дзе іпатэчны крызіс ударыў па банках, — дзеліцца сваім меркаваннем эксперт «Звязды», **дэкан эканамічнага факультэта БДУ, прафесар Міхаіл КАВАЛЁЎ.** — У Расіі ўжо прынялі прэвентыўныя меры: бюджэтныя сродкі ў трох буйнейшых банках — ВТБ, Ашчадбанку і Газпрамбанку — будуць цяпер затрымлівацца крыху больш, чым раней, з наказам гэтым фінансавым установам дапамагаць малым і сярэднім банкам падтрымліваць іх ліквіднасць. Таму, я думаю, ліквіднасць будзе падтрымлівацца. Індэксы ж у Расіі абваліліся па прычыне таго, што ліквіднасці не хапала, і, каб атрымаць жывыя грошы, усе сталі прадаваць свае акцыі.

У Расіі дастатковыя запасы грошай і дастаткова прафесійныя людзі адказваюць за эканамічную палітыку. Таму, мяркую, яны ўсё разруляць. З горам папалам і амерыканцы вырашаюць праблемы, дзе сітуацыя ў дзясяткі разоў больш складаная, чым у Расіі.

— Трэба разумець, нам пакуль нічога не пагражае?

— Нават у тым выпадку, калі б у Расіі адбылося нешта больш істотнае, то да нас гэта хваля дакацілася б куды пазней.

У размове з **кіраўніком Цэнтра макраэканамічных даследаванняў Інстытута эканомікі НАН Беларусі Аляксандрам ЛУЧАНКОМ,** мы паспрабавалі высветліць, якія змены чакаюць нас на валютным рынку.

— У першую чаргу крызіс у асноўным ахапіў ЗША, што прыпыніла тэндэнцыю росту курса долара ў адносінах да еўра, — гаворыць эксперт. — Але зараз праблемы перакінуліся і на еўрапейскі рынак, і еўрапейскі цэнтрабанк вымушаны фінансава дапамагаць біржам. Гэта аслабляе курс еўра. У дадзеным выпадку можна казаць пра адначасовае паслабленне курсаў еўра і долара. Аднак праблемы распаўсюджваюцца і на расійскі рынак: частка валютных рэзерваў Расіі была размешчана ў амерыканскіх банках, якія адчуваюць праблемы. Па сутнасці, гэта значыць, што ва ўсіх гэтых краінах курс нацыянальных валют будзе паслабляцца. Што ж датычыцца беларускага рубля, то ў такім выпадку ствараюцца рэальныя ўмовы для яго ўмацавання. Так што баяцца паслаблення нашай нацыянальнай валюты з-за сусветнага фінансавага крызісу не трэба.

— Тым не менш, курс рубля крыху саступіў долару.

— Таму што долар умацаваўся ў адносінах да еўра, а курс еўра ў той час упаў. Аднак я не думаю, што для долара зараз вельмі спрыяльны час. А вось зніжэнне курса беларускага рубля ў адносінах да знешніх валют — яно агаворана ў асноўных напрамках грашова-крэдытнай палітыкі. Такім чынам, усё ў нас ідзе па плану і, паўтаруся, баяцца няма чаго.

— Некаторыя аналітыкі загаварылі пра тое, што долар «узняў галаву» і ў бліжэйшай перспектыве курс еўра будзе складаць 1,2 долара за 1 еўра.

— Усё будзе залежаць ад палітыкі новай адміністрацыі і ад памеру ваенных расходаў, якія будуць у ЗША. Прыйдзе Макейн — ён будзе праводзіць больш жорсткую палітыку, ваенныя расходы вырастуць, а апошнія неабходна будзе фінансаваць. І я не думаю, што гэта дазволіць рэзка ўмацаваць долар. Калі ж пераможа Абама, ён, магчыма, будзе праводзіць больш узважаную палітыку, і тады долар насамрэч можа ўмацоўвацца. Гэта той выпадак, калі палітыка ўплывае на эканоміку.

— Адным словам, надзейней за ўсё мець справу з беларускім рублём?

— Так, а калі купляць валюту, то класці яе ў «кошык» — частка долараў, частка еўра, а калі знойдуцца юані, то купляць і іх.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ СА «ЗВЯЗДОЙ»!

Ідзе падпіска на IV квартал 2008 года

Падпісныя цэны на газету «Звязда» (у рублях)

Індэкс	*на 1 месяц*	*на 3 месяцы*
63850 (індывідуальны)	**9200**	**27600**
63145 (індывідуальны льготны для пенсіянераў, ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны)	**8700**	**26100**
63858 (ведамасны)	**14700**	**44100**
63239 (ведамасны льготны для ўстаноў міністэрстваў культуры, адукацыі і аховы здароўя)	**13400**	**40200**

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 18.09.2008 г. (для б/н разлікаў)

1 долар ЗША 2 115,00
1 еўра 3 007,42
1 латвійскі лат 4 262,82
1 літоўскі літ 870,55
1 чэшская крона 125,35
1 польскі злоты 903,02
1 расійскі рубель 82,86
1 украінская грыўня 435,41

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў
Цэнтрабанк РФ
USD 25,5245
10 UAH 52,8458
1000 BYR 12,0855
EUR 36,2958

Курс у гандлёвых кампаніях (на 17.09.2008 г.)
USD .... 2135 / 2210

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпішыцеся на часопіс «Главный Бухгалтер. ГБ» на 2008 год у рэдакцыі па самай выгаднай цане. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ААТ «Агенцтва Уладзіміра Граўцова» УНП 100024047 Ліцэнзія Мінсувязі № 02140/0172806 выд. 03.05.2004 да 02.05.2009

ISSN 1990 - 763X

ТРАГЕДЫЯ НА ПОЛІ

Каля вёскі Сітніцкі Двор Лунінецкага раёна загінуў трактарыст, жыхар в. Сінкевічы. У час чысткі карданнага вала бульбаўборачнага камбайна 50-гадовы мужчына быў смяротна паранены.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Ведай нашых!

«Мы — прыгажэйшыя!»

Фота БЕЛТА.

Будучыя гомельскія цырульнікі вярнуліся з «Неўскіх Берагоў» з дастойнымі ўзнагародамі

Міжнародны фестываль прыгажосці «Неўскія Берагі», які адбыўся у Санкт-Пецярбургу, быў арганізаваны для шырокага кола спецыялістаў, якія ствараюць прыгажосць у жыцці, — дызайнераў, краўцоў, цырульнікаў, спецыялістаў па боды-арту і манікюру. Прычым удзел бралі не толькі тытулаваныя майстры, але і майстры-пачаткоўцы. У складзе зборнай каманды з Беларусі прымалі ўдзел і будучыя цырульнікі з Гомеля Аляксандр Ермакоў і Ксенія Мурашкіна. Дэбют для навучэнцаў Гомельскага дзяржаўнага каледжа бытавога абслугоўвання прайшоў вельмі паспяхова. Маладыя гомельскія цырульнікі прадэманстравалі высокі ўзровень майстэрства, творчы падыход, а ў намінацыі «Мужчынскі вобраз» былі ўдастоены 4-га і 5-га месцаў.

НА ЗДЫМКУ: будучыя гомельскія цырульнікі **Аляксандр ЕРМАКОЎ, Ксенія МУРАШКІНА** і іх настаўнік мастак-мадэльер **Таццяна УСОЛЬЦАВА.**

172 км 912 м і 29 см —

такая працягласць беларуска-латвійскай граніцы

Змешаная дэмаркацыйная беларуска-латвійская камісія ў Мінску падпісала дэмаркацыйную карту сумеснай граніцы.

Як адзначыў у інтэрв'ю журналістам старшыня беларускай часткі змешанай дэмаркацыйнай камісіі Аляксандр Архіпаў, сумесная граніца ўстаноўлена па стану на 16 чэрвеня 1940 года. З таго часу захавалася шмат пагранічных знакаў і дэмаркацыйных карт, якія і ляглі ў аснову пагранічнай лініі. Цяпер ужо можна дакладна сказаць, што працягласць беларуска-латвійскай граніцы складае 172 км 912 м і 29 см. Яна абазначана 417 пагранічнымі знакамі, у тым ліку 17 буямі на водных участках.

Уладзімір МАЦВЕЕЎ, БЕЛТА.

РОЗГАЛАС

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

ІЛЬГОТНЫ ПРАЕЗД — ПА КОПІІ ПАСВЕДЧАННЯ?..

З ініцыятывай змянення парадку прадастаўлення права льготнага праезду ў гарадскім пасажырскім транспарце асобным катэгорыям грамадзян выступіла Генеральная пракуратура Беларусі.

Як адзначаюць у аддзеле інфармацыі і сувязі з грамадскасцю Генпракуратуры, падставай для гэтага сталі звароты ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, інвалідаў першай і другой груп аб прадастаўленні магчымасці праезду пры прад'яўленні копіі пасведчання. Улічваючы сталы ўзрост заяўнікаў, а таксама каб выключыць выпадкі страты і крадзяжу арыгіналаў пасведчанняў, Генпракуратура звярнулася ва Ўрад з прапановай аб прадастаўленні гэтай катэгорыі грамадзян права на льготны праезд пры наяўнасці натарыяльна заверанай копіі пасведчання.

Ігар ГРЫШЫН.

РАБОЧЫЯ АПЫНУЛІСЯ ПАД ГРУНТАМ...

У аўторак у Мінску паблізу перакрыжавання вуліц Прытыцкага і Жабрака пры правядзенні земляных работ упраўленнем дарожна-маставога будаўніцтва і добраўпарадкавання Мінгарвыканкама загінулі двое рабочых.

Паводле звестак аддзялення інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкама, няшчасце здарылася каля трох гадзін дня. Мужчыны 1960 і 1962 гадоў нараджэння працавалі на ўкладцы трасы пад зліў вады, калі на іх абваліўся грунт. Абодва былі смяротна траўмаваныя. Праверку па гэтым факце праводзіць пракуратура Фрунзенскага раёна.

Ігар ГРЫШЫН.

ХАБАР ПРЫНЯЎ У СВАІМ КАБІНЕЦЕ

Пад самы канец рабочага дня адзін з кіраўнікоў Акцябрскай ПМК чакаў прараба адной з фірмаў абласнога цэнтра. І той прыйшоў са скруткам долараў. Іх было 2600. І калі мужыкі ўдарылі па руках, нечакана з'явіліся супрацоўнікі ўпраўлення па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі стратэгічнага накірунку УУС Гомельскага аблвыканкама і «пацікавіліся», што гэта за «акцыя». Хабар, аказваецца, за садзейнічанне ў заключэнні фіктыўнага дагавора па платным выкананні транспартных паслуг. А што за гэта будзе, гаварыць не трэба.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ВЫБУХНУЛА ВАПНА

У Брэсце на растворна-бетонным вузле ААТ «Аблічча» выбухнула ёмістасць з вапнаю. Здарылася гэта падчас правядзення рамонтна-зварачных работ. У выніку выбуху смяротную траўму атрымаў зваршчык.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ТРАГІЧНЫ ПАЖАР

Загінулі дзеткі — дзяўчынка і хлопчык паўтара і трох гадоў ад роду. Пажар здарыўся ў вёсцы Валасовічы, што на Акцябршчыне, а палове трэцяй ночы. Згарэў дах хаты, пашкоджаны сцены і маёмасць. Дзеткі задыхнуліся ад дыму. Цяпер высвятляюцца ўсе абставіны трагедыі. У Гомельскім абласным упраўленні па надзвычайных сітуацыях нам паведамілі, што ў час пажару гаспадароў дома не было.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Минский городской центр недвижимости

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ 20 октября 2008 года

Открытое акционерное общество «МАПИД» (Продавец) совместно с УП «Минский городской центр недвижимости» (Организатор аукциона) проводят открытый аукцион по продаже квартир без отделки в доме № 26 по ул. Бельского в г. Минске (4 подъезд)

№ лота	Наименование объекта				Площадь, кв.м		Начальная цена, руб.	Размер задатка, руб.
	№ квартиры	количество комнат	этаж	подъезд	общая	жилая		
1	96	2	1	4	66,8	35,7	134 300 000	13 430 000
2	97	2	1	4	72,6	35,8	146 000 000	14 600 000
3	98	2	1	4	65,8	35,7	132 300 000	13 230 000
4	99	1	1	4	47,4	22,5	95 300 000	9 530 000
5	100	2	2	4	66,7	35,8	134 100 000	13 410 000
6	101	2	2	4	72,4	35,7	145 600 000	14 560 000
7	102	2	2	4	72,4	35,9	145 600 000	14 560 000
8	103	2	2	4	67,1	35,8	134 900 000	13 490 000
9	104	2	3	4	67,0	35,8	134 700 000	13 470 000
10	105	2	3	4	72,7	35,9	146 200 000	14 620 000
11	106	2	3	4	72,5	35,9	145 800 000	14 580 000
12	107	2	3	4	67,4	36,0	135 500 000	13 550 000
13	108	2	4	4	67,1	35,9	134 900 000	13 490 000
14	109	2	4	4	72,7	36,0	146 200 000	14 620 000
15	110	2	4	4	72,7	36,0	146 200 000	14 620 000
16	111	2	4	4	67,2	36,0	135 100 000	13 510 000
17	112	2	5	4	67,1	35,9	134 900 000	13 490 000
18	113	2	5	4	72,6	35,8	146 000 000	14 600 000
19	114	2	5	4	72,6	36,0	146 000 000	14 600 000
20	115	2	5	4	67,1	35,9	134 900 000	13 490 000
21	116	2	6	4	67,0	35,8	134 700 000	13 470 000
22	117	2	6	4	72,4	35,7	145 600 000	14 560 000
23	118	2	6	4	72,9	36,1	146 600 000	14 660 000
24	119	2	6	4	67,1	35,8	134 900 000	13 490 000
25	120	2	7	4	67,1	35,9	134 900 000	13 490 000
26	121	2	7	4	72,8	36,0	146 400 000	14 640 000
27	122	2	7	4	72,9	36,1	146 600 000	14 660 000
28	123	2	7	4	67,4	36,1	135 500 000	13 550 000
29	124	2	8	4	66,9	35,9	134 500 000	13 450 000
30	125	2	8	4	72,8	36,0	146 400 000	14 640 000
31	126	2	8	4	72,4	35,8	145 600 000	14 560 000
32	127	2	8	4	67,5	36,1	135 700 000	13 570 000
33	128	2	9	4	66,9	35,8	134 500 000	13 450 000
34	129	2	9	4	72,6	36,0	146 000 000	14 600 000
35	130	2	9	4	72,5	35,9	145 800 000	14 580 000
36	131	2	9	4	67,4	35,9	135 500 000	13 550 000

1) Аукцион состоится 20 октября 2008 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Октябрьская, 5 (КЗ «Минск», 3-й этаж, малый зал, ауд. 310, регистрация участников — в 10.00.

2) К участию в аукционе допускаются физические лица — граждане Республики Беларусь.

3) Для участия в аукционе необходимо представить следующие документы в УП «Минский городской центр недвижимости»: заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с объектом; соглашение о правах и обязанностях сторон; ксерокопию паспорта; заверенные банком копии платежных поручений подтверждающих внесение: а) задатка в сумме 10 % начальной цены; б) платы за регистрацию в размере 1/4 минимальной заработной платы.

Оплата осуществляется по безналичному расчету в белорусских рублях на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, код 153001331, УНП 190398583.

Квартиры продаются только для использования под жилье. Граждане, выигравшие торги, обязаны вступить в товарищество собственников. Договор купли-продажи квартир с гражданами должен быть нотариально удостоверен и зарегистрирован в Республиканском унитарном предприятии «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру». Расходы, связанные с совершением нотариальных действий и государственной регистрацией договора купли-продажи и основанного на нем перехода права собственности оплачиваются победителем аукциона.

Задаток возвращается всем участникам аукциона, кроме участников аукциона, выигравших торги, в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона или с момента регистрации организатором аукциона отказа от участия в аукционе **по письменному заявлению участника аукциона** на лицевой его счет с указанием полных банковских реквизитов для возврата денежных средств (задатка).

Участнику аукциона, выигравшему торги, задаток не возвращается, а учитывается при окончательных расчетах.

При подаче документов на участие в аукционе физическое лицо предъявляет паспорт, его представитель — паспорт и доверенность, удостоверенную нотариально.

Все участники аукциона перед подачей заявления на участие в торгах должны детально ознакомиться с утвержденными Условиями проведения аукциона и объектом.

Оплата стоимости приобретенных на аукционе квартир осуществляется в установленном для физических лиц порядке по безналичному расчету в белорусских рублях в течение 25 календарных дней со дня подписания протокола о результатах аукциона на расчетный счет продавца. Договор купли-продажи квартир подписывается в течение 14 календарных дней со дня истечения срока, отведенного для оплаты, при условии внесения победителем полной оплаты за квартиру и оплаты за подготовку и проведение торгов организатору аукциона УП "Минский городской центр недвижимости".

Победитель аукциона помимо оплаты за объект обязан в сроки, указанные в протоколе о его результатах, произвести оплату услуг организатору аукциона сверх цены продажи в размере 1 % от окончательной стоимости квартиры.

Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются с 16 сентября 2008 г. по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6 в понедельник — четверг с 8.45 до 18.00, в пятницу с 8.45 до 16.45 по 17 октября 2008 г. до 17.00 включительно. (Перерыв на обед: с 13.00 до 14.00).Телефон для справок: 227 40 22. Интернет: www.mgcn.by. Осмотр квартир проводится с 18 сентября 2008 г. по вторникам и четвергам в присутствии сотрудников МАПИД с 14.00 до 16.00 по адресу: ул. Бельского, 26. Телефоны для справок: 207 19 15; 208 58 12.

УНП 190398583

Минский городской центр недвижимости

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ 30 октября 2008 года

Открытое акционерное общество «МАПИД» (Продавец) совместно с УП «Минский городской центр недвижимости» (Организатор аукциона) проводят открытый аукцион по продаже квартир без отделки в доме № 26 по ул. Бельского в г. Минске (5 подъезд)

№ лота	Наименование объекта				Площадь, кв.м		Начальная цена, руб.	Размер задатка, руб.
	№ квартиры	количество комнат	этаж	подъезд	общая	жилая		
1	132	4	1	5	115,4	73,2	232 000 000	23 200 000
2	133	1	1	5	78,8	24,2	158 400 000	15 840 000
3	134	3	1	5	91,5	55,3	184 000 000	18 400 000
4	138	3	2	5	90,9	55,1	182 800 000	18 280 000
5	139	3	3	5	88,9	48,0	178 700 000	17 870 000
6	140	1	3	5	49,7	21,6	99 900 000	9 990 000
7	141	2	3	5	78,8	42,0	158 400 000	15 840 000
8	143	3	4	5	89,0	48,1	178 900 000	17 890 000
9	144	1	4	5	49,8	21,6	100 100 000	10 010 000
10	145	2	4	5	78,6	41,9	158 000 000	15 800 000
11	147	3	5	5	88,6	47,8	178 100 000	17 810 000
12	148	1	5	5	49,8	21,6	100 100 000	10 010 000
13	149	2	5	5	78,5	41,9	157 800 000	15 780 000
14	151	3	6	5	88,9	48,1	178 700 000	17 870 000
15	152	1	6	5	49,7	21,5	99 900 000	9 990 000
16	153	2	6	5	78,8	42,3	158 400 000	15 840 000
17	154	3	6	5	91,4	55,2	183 800 000	18 380 000
18	155	3	7	5	89,0	48,1	178 900 000	17 890 000
19	156	1	7	5	49,6	21,6	99 700 000	9 970 000
20	157	2	7	5	78,5	42,0	157 800 000	15 780 000
21	158	3	7	5	91,5	54,9	184 000 000	18 400 000
22	159	3	8	5	88,8	48,0	178 500 000	17 850 000
23	160	1	8	5	49,7	21,6	99 900 000	9 990 000
24	161	2	8	5	78,5	41,9	157 800 000	15 780 000
25	162	3	8	5	91,7	55,3	184 400 000	18 440 000
26	163	3	9	5	89,3	48,4	179 500 000	17 950 000
27	164	1	9	5	49,8	21,8	100 100 000	10 010 000
28	166	3	9	5	91,7	55,4	184 400 000	18 440 000

1) Аукцион состоится 30 октября 2008 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Октябрьская, 5 (КЗ «Минск», 3-й этаж, малый зал, ауд. 310, регистрация участников — в 10.00.

2) К участию в аукционе допускаются физические лица — граждане Республики Беларусь.

3) Для участия в аукционе необходимо представить следующие документы в УП «Минский городской центр недвижимости»: заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с объектом; соглашение о правах и обязанностях сторон; ксерокопию паспорта; заверенные банком копии платежных поручений подтверждающих внесение: а) задатка в сумме 10 % начальной цены; б) платы за регистрацию в размере 1/4 минимальной заработной платы.

Оплата осуществляется по безналичному расчету в белорусских рублях на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, код 153001331, УНП 190398583.

Квартиры продаются только для использования под жилье. Граждане, выигравшие торги, обязаны вступить в товарищество собственников. Договор купли-продажи квартир с гражданами должен быть нотариально удостоверен и зарегистрирован в Республиканском унитарном предприятии «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру». Расходы, связанные с совершением нотариальных действий и государственной регистрацией договора купли-продажи и основанного на нем перехода права собственности оплачиваются победителем аукциона.

Задаток возвращается всем участникам аукциона, кроме участников аукциона, выигравших торги, в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона или с момента регистрации организатором аукциона отказа от участия в аукционе **по письменному заявлению участника аукциона** на лицевой его счет с указанием полных банковских реквизитов для возврата денежных средств (задатка).

Участнику аукциона, выигравшему торги, задаток не возвращается, а учитывается при окончательных расчетах.

При подаче документов на участие в аукционе физическое лицо предъявляет паспорт, его представитель — паспорт и доверенность, удостоверенную нотариально.

Все участники аукциона перед подачей заявления на участие в торгах должны детально ознакомиться с утвержденными Условиями проведения аукциона и объектом.

Оплата стоимости приобретенных на аукционе квартир осуществляется в установленном для физических лиц порядке по безналичному расчету в белорусских рублях в течение 25 календарных дней со дня подписания протокола о результатах аукциона на расчетный счет продавца. Договор купли-продажи квартир подписывается в течение 14 календарных дней со дня истечения срока, отведенного для оплаты, при условии внесения победителем полной оплаты за квартиру и оплаты за подготовку и проведение торгов организатору аукциона УП «Минский городской центр недвижимости».

Победитель аукциона помимо оплаты за объект обязан в сроки, указанные в протоколе о его результатах, произвести оплату услуг организатору аукциона сверх цены продажи в размере 1 % от окончательной стоимости квартиры.

Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются с 02 октября 2008 г. по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6 в понедельник — четверг с 8.45 до 18.00, в пятницу с 8.45 до 16.45 по 29 октября 2008 г. до 17.00 включительно. (Перерыв на обед: с 13.00 до 14.00). Телефон для справок: 227 40 22. Интернет: www.mgcn.by. Осмотр квартир проводится с 02 октября 2008 г. по вторникам и четвергам в присутствии сотрудников МАПИД с 14.00 до 16.00 по адресу: ул. Бельского, 26. Телефоны для справок: 207 19 15; 208 58 12.

УНП 190398583

Выбары-2008

Залог канстытуцыйнасці

Старшыня Канстытуцыйнага Суда Беларусі Пётр Міклашэвіч сустрэўся ўчора з кіраўніком назіральнай місіі Бюро па дэмакратычных інстытутах і правах чалавека АБСЕ — паслом Гертам-Хінрыхам Арэнсам.

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў прэс-службе Канстытуцыйнага Суда, Пётр Міклашэвіч азнаёміў спадара Арэнса са структурай суда, яго кампетэнцыяй і практыкай разгляду пытанняў.

Падчас сустрэчы П. Міклашэвіч падкрэсліў, што Канстытуцыйны Суд Беларусі як дзяржаўны орган, закліканы забяспечваць канстытуцыйную законнасць у краіне, зацікаўлены ў тым, каб парламенцкія выбары ў Беларусі прайшлі адкрыта, дэмакратычна і ў поўнай адпаведнасці з палажэннямі Асноўнага Закона краіны і Выбарчага кодэкса, а таксама пры безумоўным выкананні заканадаўства ўсімі ўдзельнікамі выбарчага працэсу. Пры гэтым ён адзначыў, што хоць Канстытуцыйны Суд напрамую і не кантралюе выбарчы працэс, у выпадку звароту ўпаўнаважаных суб'ектаў суд разгледзіць у межах сваёй кампетэнцыі пытанні, якія датычацца канстытуцыйнасці палажэнняў выбарчага заканадаўства. Падчас цяперашняй выбарчай кампаніі такіх зваротаў у Канстытуцыйны Суд не паступала.

Ала МАЧАЛАВА.

БЕЛАРУСЫ БУДУЦЬ ПЕРАЛІЧАНЫ

Беларусь рыхтуецца да перапісу насельніцтва 2009 года — шырокамаштабнага даследвання для атрымання максімальна аб'ектыўнай інфармацыі, якая будзе пакладзена ў аснову сацыяльна-эканамічных прагнозаў развіцця краіны. Гэтаму важнаму пытанню была прысвечана прэс-канферэнцыя, у якой узялі ўдзел міністр статыстыкі і аналізу Уладзімір Зіноўскі і кіраўнік упраўлення перапісу насельніцтва, намеснік міністра Святлана Навасёлава.

У кастрычніку мінулага года быў праведзены пробны перапіс насельніцтва ў Маладзечне. Вынікам стала прынятце праграмы перапісу і бланкаў перапісных лістоў, якія былі зацверджаны ў маі 2008 года. Пытанні перапісных лістоў 2009 года падобныя да пытанняў перапісу 1999 года. 29 жніўня пастановай Урада была зацверджана перапісная дакументацыя, якая прадугледжвае парадак ліку насельніцтва, таксама быў зацверджаны лагатып перапісу, які будзе на кожным перапісным лісце і на значках усіх перапісчыкаў. Іншы падрыхтоўчы этап, які праводзіцца ўжо другі год, — гэта ўдакладненне межаў гарадоў, назваў вуліц, нумарацыі дамоў і кватэр. Да 10 кастрычніка 2008 года будуць падрыхтаваны 205 картаў гарадоў і пасёлкаў гарадскога тыпу і 118 картаў раёнаў. Ужо цалкам сфарміраваны штат спецыялістаў перапісу.

Сам перапіс будзе доўжыцца 11 дзён, з 14 па 24 кастрычніка 2009 года, што на тры дні больш, чым дзесяць гадоў таму. Праграма перапісу будзе праводзіцца сярод грамадзян Рэспублікі Беларусь, замежных грамадзян і асобаў без грамадзянства, якія пастаянна пражываюць у нашай краіне, а таксама сярод грамадзян Беларусі, замежных грамадзян і асобаў без грамадзянства, якія пастаянна пражываюць тут, але ў час правядзення перапісу часова знаходзяцца на тэрыторыі іншых краін. Перапісваць насельніцтва будуць спецыяльна падрыхтаваныя перапісчыкі шляхам абходу жылых дамоў, таксама будуць створаны стацыянарныя пункты перапісу. Перапіс будзе праходзіць па месцы пастаяннага жыхарства людзей, таму месца прапіскі ніякай ролі не адыгрывае.

Перапісныя лісты складзены на дзвюх дзяржаўных мовах, таму грамадзянін сам можа выбраць, на рускай ці беларускай мове ён хоча адказваць на пастаўленыя пытанні. Усяго перапісны ліст уключае 37 пытанняў, якія датычацца асноўных дэмаграфічных характарыстык, міграцыйнай актыўнасці, грамадзянства, нацыянальнасці, валодання мовамі, адукацыі, крыніц сродкаў да існавання, занятасці, колькасці народжаных дзяцей, жыллёвых умоў. Пытанні перапіснога ліста складаліся такім чынам, каб забяспечыць пераемнасць перапісаў насельніцтва, дасягнуць супастаўляльнасці вынікаў цяперашняга перапісу з мінулымі.

Асаблівая ўвага тычыцца гарантый аховы звестак аб грамадзянах і іх маёмасці, персанальныя даныя перапісу насельніцтва з'яўляюцца канфідэнцыйнымі і выкарыстоўваюцца толькі ў статыстычных мэтах.

Наталля НОВІК.

ДЭЛЕГАТЫ Ў ТАРОНТА

Беларускія парламентарыі возьмуць удзел у восеньскай сесіі ПА АБСЕ

Як паведамілі ў прэс-службе Палаты прадстаўнікоў, сесія пройдзе ў канадскім горадзе Таронта 18—21 верасня.

Сярод запланаваных мерапрыемстваў — пасяджэнне Пастаяннага камітэта Парламенцкай Асамблеі АБСЕ, форум па Міжземнамор'і і канферэнцыя на тэму «АБСЕ ў адкрытым свеце: гандаль, бяспека і міграцыя». Беларусь там будуць прадстаўляць намеснік кіраўніка Палаты прадстаўнікоў Сяргей Забалоцец (ён узначальвае дэлегацыю) і старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве Наталля Андрэйчык. Чакаецца, што беларускія парламентарыі возьмуць удзел у абмеркаванні актуальных пытанняў эканомікі і навакольнага асяроддзя ў рамках міжпарламенцкай канферэнцыі, а таксама правядуць шэраг сустрэч з замежнымі калегамі, каб абмеркаваць перспектывы двухбаковага супрацоўніцтва.

Ала МАЧАЛАВА.

У новым сезоне беларуская опера рыхтуе для прыхільнікаў некалькі прэм'ер

У гэтым сезоне оперная трупа Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета рыхтуе новую рэдакцыю беларускай оперы «Сівая легенда» кампазітара Дзмітрыя Смольскага (паводле аповесці Уладзіміра Караткевіча).

Як расказалі ў рэкламна-інфармацыйным аддзеле тэатра, гэты спектакль ужо ішоў на мінскай сцэне ў 70-х гадах мінулага стагоддзя. Цяпер кампазітар заканчвае работу над абноўленым варыянтам музыкі, пасля чаго можна будзе пераходзіць непасрэдна да пастаноўкі спектакля. Акрамя таго, у гэтым сезоне калектыў мае намер увасобіць на сцэне оперу кампазітара нямецкага паходжання Яна Давіда «Чужое багацце нікому не служыць». Аднаўленнем даўнішняга твора займаецца мастацкі кіраўнік «Беларускай капэлы» Віктар Скарабагатаў. Таксама ў планах трупы абнавіць класічную оперу «Яўгеній Анегін».

Вольга БЕРАСНЕВА, «Мінск—Навіны».

Асабістае

ГАРАДЖАНЕ Ў ВЁСЦЫ

Гэта павінна было здарыцца. Артыкулы пра агратурызм, камандзіроўкі ў беларускія вёскі не прайшлі дарэмна. Я набыла дом на Случчыне. Як і замужжа, як і нараджэнне ўсіх трох дзяцей, гэты крок не быў абдуманы і ўзважаны. І гэта мяне трошкі супакойвае. Менавіта са мной інакш наўрад ці адбылося. Цяпер вось ужо тры выходныя запар я еду за 90 кіламетраў ад сваёй гарадской кватэры — даДОМУ і пацішку, паступова ўглядаюся і ўдыхаю знутры тое, пра што раней пісала, убачыўшы толькі звонку. Мне здаецца, што гэты дом, як і замужжа, як і нараджэнне дзяцей мяняе мяне і маё жыццё: я раблюся іншай. Адным словам — чарговы паварот у жыцці. І невядома яшчэ, не бачна, што за ім. І магчыма, некалькі зарана пісаць пра гэта. Але вось штука — не пра што іншае пакуль ні думаць, ні пісаць не магу. Сама ад сябе не чакала такога — я захварэла.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Апошнія некалькі дзён прыходжу дамоў а дзявятай гадзіне вечара. Хоць сыходжу з работы а сёмай. Гадзіну губляю ў кніжнай краме. Прадавачкі мяне ўжо запомнілі. Да самага закрыцця стаю ля дзвюх паліц: з кнігамі пра дом і з кнігамі пра ўчастак. Першая, якую купіла, называецца: «Печные работы». А ў панядзелак муж узяў з маіх рук наступную, стаў гартаць, панура прамармытаў: «Ачышчальныя збудаванні». А потым раптоўна рассмяяўся, гучна зачытаў назву іншай главы і ўважліва паглядзеў мне ў вочы. Глава называлася: «Бельведэр».

Ва ўсім вінаватыя Сочы і наш сусед па пляцоўцы. Справа ў тым, што ў сувязі з зімовай Алімпіядай-2014 Кубань, на якой жывуць мае бацькі, ахапіла ліхаманка куплі-продажу нерухомасці. Цэны там на зямельныя ўчасткі, кватэры і дамы нават за 500 кіламетраў ад Чырвонай Паляны скокнулі на недасягальную вышыню і працягваюць расці. Вось маёй маці і прыйшло ў галаву, што ліхаманка гэта можа распаўсюдзіцца ажно да Беларусі, дзе жывуць яе любыя дачка і ўнукі. Таму, пакуль ёсць магчымасць, трэба ім які-неякі домік у вёсцы набыць.

— Вось ты кажаш на Вялікдзень: пойдзем на бліжэйшую пустку, калі знойдзем месца, то пасмажым шашлыкі. Ці ж гэта справа? Быў бы ў вас свой домік, вы б туды, і смажылі б шашлыкі, ні на кога не аглядаючыся, — упэўнівала яна мяне.

Прызнацца, я слухала, але ніякіх крокаў для пошуку дома не рабіла. Бо разумела, што грошай пакуль няма, ды і часу, ды і займацца тым домам няма каму, вунь у кватэры другі год рамонт не скончым. Але тут неяк мой муж выйшаў на агульны балкон пакурыць і сустрэў там за той жа справай суседа па пляцоўцы. «Не хочаце домік у вёсцы набыць? — спытаўся сусед. — Якраз побач з маімі бацькамі прадаецца. Не ведаю, колькі папросяць, але ў той жа вёсцы іншы дом прадалі за 500 долараў».

Я якраз у бацькоў гасцявала. Муж мне пра гэту размову з суседам паведаміў, я — маці, ну і самі разумееце: спакой наш на тым скончыўся. Вярнулася я ў Мінск і папрасіла суседа звазіць нас у яго вёску. Домік спадабаўся, але высветлілася, што на яго не аформлена спадчына і спадчыннік не хоча афармленнем займацца, тым больш, што час ён згубіў і цяпер трэба рабіць гэта праз суд. Адным словам, дом сапраўды неблагі, і, магчыма, не дарагі, але валакіты шмат. Тут нехта яшчэ пра адзін домік сказаў. Паглядзелі мы на яго, а ён як цацачка ў параўнанні з першым: трава скошана, шторкі на вокнах, замок на дзвярах, хлявок, істопка, клець... За дэфіцытам часу гэты дом падыходзіў нам больш: заходзь і жыві. Ды і прадаваўся ён разам з усім начыннем: мэбляй, посудам, інструментам. Дом гэты таксама дастаўся ў спадчыну, але людзям больш гаспадарлівым. Яны на працягу 9 гадоў (!) прыязджалі сюды час ад часу, даглядалі, афармілі ўсе дакументы. Яны і папрасілі нашмат больш. Многа папрасілі. У тых мясцінах і ўдвая меншая сума лічыцца вялікай. І я спачатку адмовілася, але тут зноў умяшалася маці: «Бяры, мы дапаможам!» Мы нават пасварыліся, бо я той сумы, прама скажам, спужалася. Адна справа, купіць дом амаль задарма, а там, калі што, і кінуць не шкада. Іншая — аддаць немалыя грошы. Гэта ўжо абавязвае, а ўпэўненасці, што справімся, няма. Бо няма вопыту. Але потым я махнула рукой: «Дзеля міру ў сям'і чаго не зробіш. Дом дык дом». Вось так гэта і адбылося.

Праўда перад тым, як купіць яго, для супакою душы, мы ўсё ж такі вырашылі ўпэўніцца, што не надта пераплачваем. Бацька мой зайшоў у агенцтва нерухомасці і спытаў, ці можна за пяць тысяч долараў купіць неблагі дом у межах 100 кіламетраў ад Мінска.

— Што вы! — ледзь не ўскрыкнулі рыэлтары. — За такія грошы ў стокіламетровай зоне хіба што развалюху з гнілой падлогай знойдзеце!

Я ў сваю чаргу адшукала ў працоўнай запісной кніжцы тэлефон старшыні сельскага Савета на Вілейшчыне і спытала, ці прадаюцца там дамы і пачым. «Прадаюцца, — сказаў ён. — Прыязджайце, паглядзіце. Цэны за добрыя дамы ад 4 да 8 тысяч долараў. У вёсках на беразе ракі мінчане амаль усё ўжо скупілі».

Мы паглядзелі дамоў сем. У параўнанні са Случчынай прырода на Вілейшчыне больш маляўнічая. Лясоў больш, рака Нарачанка. Дамы розныя. І адзін нам таксама спадабаўся. Папрасілі за яго 3,5 тысячы долараў. Мы задумаліся. І выбралі... даражэйшы, што на Случчыне. Тут нешта нетлумачальнае. Можа выгляд у яго больш абжыты. З яго як выйшла гаспадыня, каб паехаць на складаную аперацыю ў Мінск, так там усё і засталося ў чаканні вяртання чалавека. Нават іголкі ў ігольніцу ўторкнутыя. Вязаныя шкарпэткі ля печкі акуратна ляжаць. Абрус на стале, палас на падлозе, дываны на сценах. Усё цэлае, чыстае. Утульнасць захавалася, парадак, нягледзячы на тое, што шпалеры над карнізамі мышы пагрызлі.

Напачатку верасня мы дом купілі. Рэгістратар у БРТІ пацвердзіў, што мінчане сапраўды ўсё часцей купляюць на Случчыне дамы, і нават далей, у Клецкім раёне.

Першае, што мы зрабілі — умацавалі зруб студні, каб дзеці не зваліліся. І першае, што прывезлі — пластыкавы кружок у прыбіральню і трымальнік для туалетнай паперы. Ну вельмі, вельмі выдзяляюцца цяпер гэтыя дзве рэчы ў драўляным шэрым будыначку.

Печ упершыню палілі, калі яшчэ мае бацькі тут гасцявалі. Распалілі добра, так, што спаць леглі, накрыўшыся адным толькі прасцінамі, надвор'е ў той дзень было халоднае. З-за страху ўчадзець юшку не закрылі, і за ноч усё цяпло з дому выйшла ў трубу, так што раніцай усе замерзлі. Бацькі мае толькі ў дзяцінстве жылі з печчу ў доме, а потым карысталіся альбо цэнтральным ацяпленнем, альбо газавым катлом. Таму памяць пра тое, як трэба, да іх вярталася паступова. Толькі калі маці лягла на печ, яна ўзгадала, куды трэба класціся галавой, а куды нагамі. А так усю ноч мой сын праспаў наадварот.

Дзеці ад дома ў захапленні. Ціхія і заціснутыя ў горадзе, у вёсцы яны настолькі разняволіліся, што я іх не пазнавала, толькі ціха ўсміхалася нязвыкла гучнаму смеху і віску ў суседнім пакоі. У апошнія выхадныя яны пагулялі па наваколлі, і я зразумела, што гарадскі абутак, нават для сырога надвор'я, тут зусім непрыдатны. Добра, што ў доме засталіся ад былых гаспадароў гумавыя боты і цёплыя шкарпэткі. Дзеці пераапрануліся, ногі да грубкі прытулілі і працягвалі рагатаць. Ніхто, дарэчы, не захварэў.

Потым перад вусцем рускай печкі сядзелі як перад комінам, глядзелі на вогнішча і расказвалі жахлівыя гісторыі. Каб прагнаць страх, я, паклаўшы іх у ложкі, стала чытаць уголас Катаева «Белеет парус одинокий», але і старонкі не прачытала, як яны ўжо спалі.

Раніцай дачка ўстала першая, выйшла на двор і стала набіраць з калодзежа ваду. Цішыня навокал стаяла такая, што ёй, напэўна, стала ніякавата. А тут жабка ў траве варухнулася. Дачка паставіла вядро на зруб і чуе, нешта яшчэ побач варухнулася, яўна ўжо не жабка, бо надта вялікая. Яна зірнула ў той бок і закрычала што было сілы. Здалося, што нехта там стаіць. Ужо ў наступнае імгненне яна зразумела, што гэта — процівага жураўля за сахой, на якой журавель мацуецца, але супакоіцца доўга не магла. Толькі хвілін праз дзесяць знайшла ў сабе сілы расказаць. І што я ўжо толькі не перадумала за гэты час...

Пра кошку асобная гісторыя. Ёй адзінаццаць гадоў і яна ўсё жыццё пражыла ў гарадской кватэры, нават на дачу ніколі не выязджала. Ноччу я прачнулася ад тупату. Уключыла свет і бачу: кошка мая гуляецца з жывой яшчэ мышшу. Я мужа разбудзіла, бо не ведала, адабраць мыш альбо пакінуць. Муж толькі павярнуўся на другі бок. Я паспрабавала заснуць. Праз некаторы час чую: косткі хрумсцяць. Наша кошка, надзвычай пераборлівая ў ежы, з'ела мыш, якую, між іншым, убачыла ў той дзень упершыню ў жыцці, без астатку. На наступны дзень яна спрабавала схавацца ад нас, каб мы яе ў вёсцы забылі. А цяпер крычыць цэлымі днямі ля дзвярэй гарадской кватэры, так што мы хутка альбо звар'яцеем, альбо назаўсёды адвязём яе ў вёску!

У мінулыя выходныя запрасіла ў сваю (!) вёску ятроўку з хросніцай. Адзіным мужчынам сярод нас быў мой трынаццацігадовы сын. Ён добра і з задавальненнем спраўляўся з усімі мужчынскімі абавязкамі па доме: калоў паленцы на лучыны, насіў ваду, распальваў печ і грубку. Мы зноў не разлічылі з колькасцю дроў. Хацелася хутчэй і больш цяпла, а сценкі грубкі і печкі былі ўсё яшчэ халодныя і мы падкладалі дровы зноў і зноў. Таму чыгун з бульбай і мясам паставілі ў печ амаль апоўначы і вырашылі пакінуць там да раніцы. Спаць было душна.

Раніцай зайшла суседка праведаць. Заўважыла, што шасток у нас не падмецены, вусце ў печы не закрытае, здзівілася, што чыгун пакінулі ў печы на ўсю ноч, ды накрыўкай накрылі яго не так, як трэба. А калі я сказала ёй, што збіраюся шпалеры абадраць, бярвенні пачысціць, памыць і так пакінуць, увогуле жахнулася.

— У нас так не робяць, — кажа, — брыдка будзе, сорамна да вас зайсці! Трэба атынкаваць і паклеіць новыя прыгожыя шпалеры. Не рабіце так ні ў якім разе!

А тут я бац, чыгун стаўлю прама на стол і яе запрашаю, бульбу нашу паспрабаваць. А яна мне крычыць:

— Куды ж вы чыгун ставіце! У нас так не робяць! Трэба было ў місачку акуратна пакласці!

Ад бульбы яна адмовілася, а я задумалася. Кніжку з главой пра бельведэр і падводную падсветку адклала пакуль убок. Думаю, плот трэба будзе рабіць, як і ў астатніх — са штыкетніку. Грады ўвесну можа нейкія ўсё ж такі пасадзіць... Пятрушку, там, салату. Можа, хоць бы нейкі базілік, ён такі трошкі бэзавы, упрыгожыў бы адначасова градкі. Каляндулу яшчэ можна і зверабой, каб не купляць у аптэцы, калі ў дзяцей насмарк.

Шасток, дарэчы, я старанна вымела. А ятроўка паглядзела на маю працу ўважліва і кажа: «Ты ўпэўнена, што так падмяла?» — «Не, — адказваю. — Але ж у ніводнай кніжцы не напісана, як гэта рабіць. І дарэчы, як гатаваць ежу ў печы!». А між іншым, попыт на такую літаратуру, мяркуючы па ўсім, быў бы немалы.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА,
в. Хмелішчы Слуцкага раёна.

Сярэдняя ліпеньская зарплата ў прамысловасці была на 13 працэнтаў вышэйшая, чым у сярэднім па Беларусі

На прамысловых прадпрыемствах Беларусі сярэдняя заработная плата ў ліпені гэтага года склала Br1 млн 43 тыс. Як паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ў Міністэрстве статыстыкі і аналізу, гэта на 13 працэнтаў вышэй за сярэднерэспубліканскі ўзровень аплаты працы.

Па-ранейшаму захоўваецца дыферэнцыяцыя заработнай платы ў розных галінах прамысловасці. Найбольш высокая аплата працы ў ліпені была на прадпрыемствах чорнай металургіі — Br1 млн 739 тыс., нафтаперапрацоўчай прамысловасці — Br1 млн 679 тыс., хімічнай — Br1 млн 303 тыс. Гэта ў 1,7-1,2 раза вышэй, чым у сярэднім па прамысловасці.

Значна ніжэйшая была сярэдняя заработная плата на прадпрыемствах швейнай прамысловасці — Br578 тыс., тэкстыльнай — Br653 тыс., гарбарнай, футравай, абутковай — Br712 тыс., дрэваапрацоўчай — Br819 тыс. (на 45—21 працэнт ніжэй, чым у сярэднім па прамысловасці).

Паводле даных статыстычнага ведамства, у будаўнічых арганізацыях у ліпені 2008 года сярэдняя зарплата склала Br1 млн 213 тыс. (на 31 працэнт вышэй, чым у сярэднім па рэспубліцы).

Сярэдні ліпеньскі заработак у арганізацыях сувязі склаў Br985 тыс., жыллёва-камунальнай гаспадаркі — Br858 тыс., лясной гаспадаркі — Br807 тыс., гандлю і грамадскага харчавання — таксама Br807 тыс.

У арганізацыях сельскай гаспадаркі Беларусі сярэдняя заработная плата работнікаў у ліпені гэтага года складала Br610 тыс. (на 34 працэнты ніжэй, чым у сярэднім па рэспубліцы).

Абзац

■ Беларусь стала ўласнікам санаторыяў «»Белоруссия» ў горадзе Сочы і «Белая Русь» у Туапсэ, а Расія — вытворчага прадпрыемства «Белінтэраўтасэрвіс», што размешчана ў Мінску. Пратакол аб гэтым падпісалі старшыня Дзяржкаммаёмасці Беларусі Георгій Кузняцоў і намеснік кіраўніка Федэральнага агенцтва па кіраванні федэральнай маёмасцю Расіі Юрый Мядзведзеў. Раней аб'екты належалі адпаведна БССР і РСФСР.

■ **Англійскім балельшчыкам на матч зборных Беларусі і Англіі па футболе, які пройдзе ў Мінску 30 верасня, ужо выдадзена каля 3 тыс. віз.**

■ Генпракуратура Беларусі актыўна падтрымае акцыю «Дзень без аўтамабіля». У гэты дзень усе супрацоўнікі, уключаючы кіраўніцтва, а таксама рэгіянальных, гарадскіх і раённых органаў пракуратуры пастараюцца прыйсці на працу пешкі або прыехаць на грамадскім транспарце. Выключэнне будзе зроблена толькі для аператыўных паездак, праінфармавалі ў ведамстве.

■ **Мінскіх таксістаў-нелегалаў пазбаўляюць аўтамабіляў. За працу без ліцэнзіі міліцыя канфіскавала 12 машын. Каля 80 чалавек заплацілі штрафы.**

■ Мінскія суды сёлета адправілі на прымусовае лячэнне ад алкагалізму ў лячэбна-працоўныя прафілакторыі (ЛПП) больш за 740 мінчан, з іх 120 жанчын.

■ **У Мінску на вуліцы Будслаўскай у раёне дома № 25 адбыўся пажар у будаўнічым вагончыку, у выніку якога загінулі двое рабочых. Трэці рабочы дастаўлены ў бальніцу з апёкамі і атручэннем прадуктамі гарэння. Прычыны пажару высвятляюцца.**

■ Улады Кіева мяркуюць абмежаваць рух легкавых аўтамабіляў, якія не маюць кіеўскай рэгістрацыі, і ўвесці для іх платны ўезд у горад. На сёння сталіцу Украіны на працягу сутак перасякаюць прыкладна 245 тыс. транспартных сродкаў, з іх 20 тыс. транзітных грузавікоў і 98 тыс. легкавых аўто.

■ **Вінаваты ў ДТЗ на трасе Мінск — Мікашэвічы Р. Мянцюк экстрадыраваны ў Беларусь. Зараз ён знаходзіцца ў следчым ізалятары.**

■ Асіповіцкім РАУС узбуджана крымінальная справа ў дачыненні да мясцовага жыхара, які захоўваў у сваёй кватэры 845 г марыхуаны.

■ **У Мінску штодзень за парушэнне антыалкагольнага заканадаўства прыцягваецца да адказнасці каля 100 чалавек.**

■ Больш за 6000 немаўлят у Кітаі трапілі ў бальніцы пасля атручэння малочнай сумессю. На сёння трое малых памерлі. Рэчыва, якое стала прычынай атручэння, меламін, было выяўлена ў 22 гатунках дзіцячай малочнай сумесі, паведамілі кітайскія ўлады. У 158 дзяцей зафіксавана вострая нырачная недастатковасць — меламін садзейнічае ўтварэнню камянёў у нырках. Урад аб'явіў аб фарміраванні спецыяльнай камісіі, якая зоймецца расследаваннем і ліквідацыяй наступстваў атручэння. У рамках узбуджанай крымінальнай справы арыштавана 4 чалавекі, яшчэ 21 знаходзіцца пад следствам.

■ **Пракуратура Эстоніі прад'явіла абвінавачванні 11 эстонскім і расійскім грамадзянам, якія ў 2004 годзе перапраўлялі гарэлку з Расіі ў Эстонію па самаробным падводным трубаправодзе даўжынёй амаль у два кіламетры. Злачынцы нядрэнна зараблялі на перапампоўванні гарэлкі, бо гэты папулярны напой пасля ўступлення Эстоніі ў ЕС стаў на трэць даражэйшым, чым у Расіі. За некалькі месяцаў да таго, як быў выяўлены незвычайны трубаправод, у прыбалтыйскую краіну было перапампавана не менш як 6,2 тысячы літраў алкаголю, толькі акцыз на гэткую колькасць гарэлкі павінен быў скласці 57 тыс. еўра. Якасць напою была не надта высокай, пакупнікоў, як высветлілася, удалося знайсці толькі ў горадзе Тарту. Увесь гэты час вялося следства, выяўляліся новыя абставіны і дзеючыя асобы.**

Поўны абзац

■ Новазеландская авіякампанія Air New Zealand запрашае 50 чалавек з лысінамі на працу па рэгістрацыі пасажыраў у якасці жывых рэкламных шчытоў, на якіх можна было б размяшчаць інфармацыю пра новыя паслугі. Кожнаму носьбіту рэкламы будзе выплачана 1 тыс. новазеландскіх долараў (666 долараў ЗША) за тое, што яны згодзяцца зрабіць на сваёй лысіне часовую татуіроўку. Дырэктар кампаніі лічыць, што лепшага спосабу расказаць, напрыклад, пра тое, як фірма змагаецца з чэргамі, цяжка прыдумаць.

■ **Нямецкі грамадзянін з горада Вуперталь выказаў свой пратэст супраць выплаты штрафаў, пакінуўшы 29 292 манеты наміналам у 1 еўрацэнт у паштовай скрыні акруговага суда. Штраф у 292,92 еўра немец павінен быў заплаціць за дапамогу заключанаму ў нелегальнай перасылцы пісьмаў. Манеты, высыпаныя ў паштовую скрыню, мясцовы банк падлічыў па просьбе суда. Іх колькасць супала з сумай штрафу. Агульная вага манет склала 63 кг. Суд федэральнай зямлі Паўночны Рэйн-Вестфалія прыняў манеты, замест таго, каб адправіць іх назад, бо гэта запатрабавала б больш затрат, чым сам штраф.**

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

У РАСІІ ІМКЛІВА СКАРАЧАЕЦЦА КОЛЬКАСЦЬ МАЛАДЫХ ЛЮДЗЕЙ

З-за гэтага эканамічны рост у краіне немагчымы.

Так лічаць амерыканскія эксперты Рычард Фэйрбэнкс і Пол Х'юіт. Ужо ў 2010—2025 гадах патэнцыйных навабранцаў для войска Расіі ва ўзросце 20—29 гадоў стане менш на 44 працэнты. Пачне змяншацца і працоўная сіла, што будзе адымаць ад патэнцыйнага эканамічнага росту прыкладна 1 працэнт у год на працягу наступных 20 гадоў.

ГРУЗІЯ З'ЯЎЛЯЕЦЦА ІДЭАЛЬНЫМ ПЛАЦДАРМАМ ДЛЯ АМЕРЫКАНСКАГА ЎВАРВАННЯ Ў ІРАН

Аб гэтым заявіў пастаянны прадстаўнік Расіі пры НАТА Дзмітрый Рагозін, перадае РІА «Навіны». «Каштоўнасць Саакашвілі заключаецца яшчэ і ў гэтым», — сказаў ён журналістам у Брусэлі.

Паводле слоў Рагозіна, расійскі бок мае звесткі, што ваенная інфраструктура Грузіі, якая аднаўляецца, можа быць выкарыстаная для лагістычнай падтрымкі ўварвання ЗША ў Іран, і што гэтая краіна вядзе «рэальную ваенную падрыхтоўку на тэрыторыі Грузіі».

Пастаянны прадстаўнік РФ пры НАТА адзначыў, што прэзідэнт Грузіі «гатовы зрабіць свой народ віртуальным закладнікам новай ваеннай авантуры».

РАСІЯ ЗАКЛЮЧЫЛА ДАГАВОРЫ АБ ДРУЖБЕ І ЎЗАЕМНАЙ ДАПАМОЗЕ З АБХАЗІЯЙ І ПАЎДНЁВАЙ АСЕЦІЯЙ

Дакумент падпісалі ў сераду прэзідэнт РФ Дзмітрый Мядзведзеў і кіраўнікі дзвюх прызнаных Расіяй рэспублік Сяргей Багапш і Эдуард Какойты. У дагаворы адзначаецца, што Расія акажа гэтым рэспублікам «усю неабходную падтрымку, уключаючы ваенную».

Расійскі лідар пры падпісанні дакумента падкрэсліў, што гэта адпавядае артыкулу 51 Статуту ААН, дзе гаворыцца аб праве на індывідуальную або калектыўную самаабарону. «Паўтор агрэсіі з боку Грузіі прывёў бы да катастрофы рэгіянальнага маштабу. Новай ваеннай авантуры мы не дапусцім, ілюзій не павінна быць ні ў кога», — адзначыў прэзідэнт РФ.

Дз. Мядзведзеў назваў «безумоўна гістарычнай падзеяй» падпісанне гэтых дамоў. «Народы дзвюх рэспублік у літаральным сэнсе выпакутавалі гэтае падпісанне», — адзначыў ён. Па словах кіраўніка расійскай дзяржавы, мэтай дагавораў з'яўляецца ўтаймаванне грузінскай агрэсіі і стварэнне ўмоў для вольнага і дэмакратычнага развіцця народаў Абхазіі і Паўднёвай Асеціі.

БРЫТАНСКІ РОБІН ГУД РАЗДАЎ БЕДНЫМ ЧУЖЫЯ 14 МЛН ДОЛАРАЎ

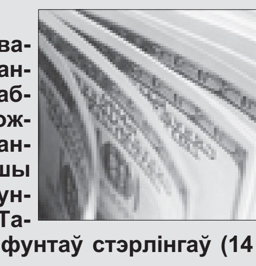

Брытанскія паліцэйскія арыштавалі менеджара галоўнага банка Шатландыі, які сумяшчаў сваю работу з дабрачыннай дзейнасцю за кошт заможных кліентаў. Як перадаюць брытанскія СМІ, мужчына пераводзіў грошы з рахункаў буйных кампаній на рахункі тых, каму пагражае банкруцтва. Такім чынам ён перадаў каля 7 млн фунтаў стэрлінгаў (14 млн долараў).

Старшы эксперт аддзела карпаратыўных адносінаў Каралеўскага банка Шатландыі Бенедыкт Хэнкак сцвярджае, што дзейнічаў у «абсалютна альтруістычных» мэтах. Як сказаў Б. Хэнкак у судзе, ён усяго толькі хацеў «дапамагчы кампаніям дзеля іх выгоды, а не дзеля сваёй».

Дапамогу дробным прадпрыемствам, у якіх не хапае грошай, менеджар аказваў з лістапада 2006 года. Яго спагадай скарысталіся каля 40 карпаратыўных кліентаў банка, якія ў цяжкія для свайго бізнэсу часы звярталіся да Б. Хэнкака па фінансавую падтрымку. Апошні ствараў тады фальшывыя рахункі, на якія пераводзіў мільёны багатых кліентаў, апошнія працяглы час не заўважалі знікнення грошай.

Паводле слоў адваката абвінавачванага, «Робін Гуд» родам, дарэчы, як і літаратурны персанаж, з графства Нотцінгемшыр, прапрацаваў у банку 18 гадоў і атрымліваў зарплату ў 49 тыс. фунтаў у год (каля 100 тыс. долараў). Цікаўна, што за сваю неардынарную дапамогу Б. Хэнкак не атрымліваў ад сваіх падапечных ні цэнта. «Адзінае тлумачэнне, якое ён даў, — гэта тое, што ён хацеў, каб кампаніі мелі поспех. Калі ў іх было ўсё ў парадку, усё ў парадку было і ў яго», — сказаў адвакат.

Жонка альтруіста, Паўла Хэнкак, сказала, што не ведала аб дзейнасці свайго мужа да самага яго арышту. Пасля інцыдэнту яна падала на развод. Дарэчы, падобны выпадак стаў не першым у шэрагу гісторый пра людзей з сіндромам Робін Гуда. Летась у нямецкім мястэчку Тауберфранкен быў асуджаны да 34 месяцаў турмы 45-гадовы менеджар мясцовага банка, які зняў з рахункаў багатых кліентаў 3 млн долараў і аддаў іх кліентам, якія расплачваліся за даўгі.

Спорт-тайм

Паралімпіяда завяршылася

Учора ў кітайскай сталіцы адбылася ўрачыстая цырымонія закрыцця XIII летніх Паралімпійскіх гульняў. Разыграна 472 камплекты ўзнагарод. Зборная Беларусі ў агульнамедальным заліку размясцілася на 21-й пазіцыі. У актыве нашых суайчыннікаў 13 узнагарод: 5 залатых, 7 сярэбраных і адна бронзавая. Гаспадары спаборніцтваў недасягальныя — 211 медалёў (89, 70, 52). Апошні пяты залаты медаль у скарбонку беларускай дружыны прынесла лёгкаатлетка Тамара Сівакова: ёй не было роўных у кіданні дыска. Акрамя яе, на вышэйшую прыступку п'едэстала ўзнімаліся плыўцы Дзмітрый Салей, Раман Макараў і Сяргей Пунько, велатандэм у складзе Ірыны Фядотавай і Алены Драздоўскай. З аналагічных спаборніцтваў у Афінах нашы спартсмены прывезлі 29 медалёў.

Першыя сенсацыі Лігі чэмпіёнаў

Першыя матчы групавога этапу Лігі чэмпіёнаў прайшлі 16 верасня на футбольных палях Еўропы. Зафіксаваны дзве сенсацыі: нямецкі «Вердэр» не здолеў абыграць дома кіпрскі «Анартосіс», нягледзячы на велізарную перавагу (суадносіны ўдараў 24-5), а італьянская «Рома» прайграла на сваім полі румынскаму «Клужу». Вынікі: група А — «Чэлсі» (Англія) — «Бардо» (Францыя) — 4:0, «Рома» (Італія) — «Клуж» (Румынія) — 1:2; група В — «Панацінайкас» (Грэцыя) — «Інтэр» (Італія) — 0:2, «Вердэр» (Германія) — «Анартосіс» (Кіпр) — 0:0; група С — «Базэль» (Швейцарыя) — «Шахцёр» (Украіна) — 1:2, «Барселона» (Іспанія) — «Спортынг» (Партугалія) — 3:1; група D — «Эйндховен» (Галандыя) — «Атлетыка» (Іспанія) — 0:3, «Марсэль» (Францыя) — «Ліверпуль» (Англія) — 1:2.

«Юнацтва» выйшла ў лідары

Другое паражэнне запар пацярпеў у адкрытым чэмпіянаце Беларусі дзеючы чэмпіён, мінскі «Керамін». У аўторак каманда Андрэя Гусава саступіла ў гасцях па булітах магілёўскаму «Хімвалакну» — 4:5. Першы перыяд выйгралі гаспадары — 2:0, пасля другога была роўнасць — 2:2, пасля 62 секундаў трэцяга — 4:2 на карысць «Кераміна», які ў выніку не ўтрымаў перавагу, і асноўны час завяршыўся ўнічыю 4:4. Астатнія вынікі матчаў, якія прайшлі 15 і 16 верасня: «Латгале» (Даўгаўпілс) — «Рыга-2000» — 3:2, «Юнацтва» (Мінск) — «Шыннік» (Бабруйск) — 5:3, «Нёман» (Гродна) — «Хімік-СКА» (Наваполацк) — 2:3, «Металургс» (Ліепая) — «Металург» (Жлобін) — 3:4 (у авертайме), «Агрэ» — «Гомель» — 3:5, «Брэст» — «Віцебск» — 2:3. Наступны тур адбудзецца 19 верасня. «Юнацтва» адзінаасобна ўзначальвае турнірную табліцу, у чатырох матчах набраўшы 12 ачкоў. Следам размясціліся магілёўскае «Хімвалакно» — 10 балаў у чатырох паядынках, жлобінскі «Металург» — 8 (4), ліепайскі «Металургс» — 7(3), мінскі «Керамін» — 7(4), наваполацкі «Хімік-СКА» — 7(4), «Віцебск» — 6 (4), даўгаўпілскі «Латгале» — 6(3), «Рыга-2000» — 5 (3), «Гомель» 4 (4), гродзенскі «Нёман» — 3 (4), бабруйскі «Шыннік» — 3 (4), «АСК-Агрэ» — 0 (3), «Брэст» — 0 (4).

УП «Минский городской центр недвижимости» сообщает:

*в извещении о проведении торгов **02 октября** 2008 года по продаже квартир без отделки в доме № 26 по ул. Бельского в г. Минске, опубликованном в газете «Звязда» от 30.08.2008 № 163 по лоту № 70 вместо общей площади 93,3 читать 91,3.*

ОАО «УНИВЕРСАМ «СЕВЕРНЫЙ»
извещает своих акционеров, что 30 сентября 2008 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул Мирошниченко, 3

СОСТОИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ С ПОВЕСТКОЙ ДНЯ

Повестка дня:

1. Утверждение итогов и отчета о результатах подписки на акции ОАО «Универсам «Северный» дополнительного выпуска при закрытом размещении.

2. Об изменении размера уставного фонда ОАО «Универсам «Северный».

3. Об утверждении устава ОАО «Универсам «Северный» в новой редакции.

4. Об утверждении решения о выпуске акций ОАО «Универсам «Северный» дополнительного выпуска при закрытом размещении.

5. О сделках Общества.

Акционеры при себе должны иметь удостоверение личности.

Начало регистрации — 11.30.

Телефон для справок: 261 13 61.

Совет директоров Общества.
УНН 100356386.

Наблюдательный совет ОАО «Світанак» г. Жодино сообщает, что с 1 октября 2008 года
БУДЕТ ПРОИЗВОДИТЬСЯ ВЫПЛАТА ДИВИДЕНДОВ
акционерам Общества по итогам работы за I полугодие 2008 года.
Справки по телефону 7 01 84.

Страховые **полисы серии БМ № 152738—153740, БМ 160031—160050** считать **недействительными**.

САМЫЯ ДОЎГІЯ І САМЫЯ КАРОТКІЯ НОГІ

16 верасня адбылася гістарычная сустрэча самага маленькага мужчыны ў свеце Хэ Пінпіна з уладальніцай самых доўгіх ног Святланай Панкратавай.

Рост кітайца Хэ Пінпіна складае 74,61 сантыметра, а даўжыня ног расіянкі — 132 см. Пінпін маладзейшы за Святлану на 16 гадоў, яму ўсяго 20. Сустрэча двух рэкардсменаў Кнігі рэкордаў Гінэса праходзіла ў Лондане, на прыступках лесвіцы Трафальгарскай плошчы. Хэ Пінпін быў прызнаны самым маленькім чалавекам на Зямлі ў сакавіку гэтага года.

Па ўстаноўленых нарматывах, для вызначэння рэкорду камісія тройчы вымярала рост Пінпіна — раніцай, днём і ноччу. Дасягненне Хэ Пінпіна, таксама як і рэкорд самых доўгіх ног Святланы Панкратавай, увойдуць у Кнігу рэкордаў Гінэса 2009 года. Бацькі Пінпіна і дзве яго сястры нармальнага росту. Па словах бацькі, пры нараджэнні Пінпін быў памерам з далонь дарослага чалавека. Па даных урачоў, самы маленькі чалавек у свеце пакутуе на недасканалы асцеагенэз — парушэнне косткаствârэння.

Падрыхтаваў Іван КУПАРВАС.

Минский городской центр недвижимости

Извещение о проведении 30 СЕНТЯБРЯ 2008 года

78-го открытого аукциона на право заключения договора аренды (сроком на 5 лет*) нежилых неиспользуемых помещений коммунальной собственности г. Минска

№ лота	Адрес, тип помещения, целевое назначение	Арендуемая площадь, кв. м	Начальная цена, тыс. руб.
	КУП «ЖРЭО Заводского района г. Минска» тел. 285-56-02		
1	ул. Герасименко, 12, к. 1а, помещение на 1 этаже, вход через подъезд жилого дома, отсутствуют естественное освещение, санузел (под непроизводственное — офис)	6,4	100
2	ул. Жилуновича, 43, подвальное помещение (под пивной бар)	78,05	1180
3	ул. Плеханова, 1, подвал (защитное сооружение) (под непроизводственное — офис)	70,6	1070
	КУП «ЖРЭО Ленинского района г. Минска» тел. 223-35-03		
4	ул. К. Маркса, 30, помещения в подвале (26,37; 26,61; 11,33; 25,16; 31,74; 39,74 кв. м), требуется ремонт, имеется отопление, отсутствуют естественное освещение, санузел, вход совместно с другими арендаторами, перепрофилирование и переоборудование за счет победителя аукциона (под непроизводственное — офис)	160,95	2430
5	пер. Рабочий, 5, подвальное помещение, имеется энергоснабжение, отсутствуют естественное освещение, санузел, вход совместно с другими арендаторами (под непроизводственное — офис, при условии выполнения требований МЧС и ЦГ и Э)	11,24	170
6	пр. Рокоссовского, 149, помещение на 1 этаже, имеется естественное освещение, отопление, энергоснабжение, отдельный вход, требуется ремонт (под образовательные, воспитательные цели)	114,9	1740
7	ул. Свердлова, 15, подвальное помещение, имеется естественное освещение, отопление, отдельный вход, отсутствует санузел, требуется ремонт (под склад)	104,49	1580
	КУП «ЖРЭО Московского района г. Минска» тел. 252-80-63, 207-10-89		
8	ул. Слободская, 27, часть помещения на 2 этаже отдельно стоящего нежилого здания (под магазин промышленных товаров)	293,64	4430
	КУП «ЖРЭО Партизанского района» тел. 294-01-11		
9	ул. Берестянская, 2, помещение на 1 этаже с подвалом (1 этаж — 402,18 кв.м, подвал — 115,02 кв.м) (под объект общественного питания быстрого обслуживания с белорусской национальной кухней)	517,1	46 820
10	ул. Захарова, 56, цокольный этаж, требуется ремонт (целевое использование при условии выполнения требований МЧС)	81,3	1230
11	ул. Захарова, 64, 1 этаж, общий вход с жильцами (под непроизводственные цели при условии выполнения требований МЧС)	19,2	290
	КУП «ЖРЭО Первомайского района» тел. 285-72-92		
12	ул. Я. Коласа, 34, одна смежная комната в цоколе (под непроизводственное — офис)	12,19	190
13	ул. К. Чорного, 12а, одна комната на 1 этаже (под непроизводственное — офис)	18,44	280
	КУП «ЖРЭО Советского района» тел. 292-74-31, 292-56-01		
14	ул. Восточная, 38, помещение в цоколе, требуется ремонт, отсутствует санузел, отдельный вход со двора, в доме ведется капремонт (под непроизводственное — офис)	55,49	840
15	ул. Куйбышева, 48, (тел. 292-23-24), подвальное помещение из 16-ти комнат, требуется ремонт вентиляции, вход совместно с другим арендатором (под склад)	474,98	7170
16	пр. Независимости, 46, подвальное помещение, требуется ремонт, отсутствует санузел, вход отдельный (под непроизводственное — офис)	41,7	630
17	пр. Независимости, 46, подъезд № 1, подвальное помещение (защитное сооружение), требуется мелкий ремонт, установка счетчиков (под непроизводственные, производственные и складские цели)	74,1	1120
	КУП «УКС администрации Фрунзенского района г. Минска» тел. 204-42-22		
18	ул. Якубовского, 32, комната на 2 этаже, общий вход (под непроизводственное — офис)	22,84	350
	КУП «ЖРЭО Центрального района г. Минска» тел. 203-79-43, 203-34-66		
19	ул. Коммунистическая, 4, подвал, вход через арендуемое помещение (под непроизводственное, производственное использование)	34,58	530
	КУП «Минская спадчина» тел. 226-53-04		
20	ул. М. Богдановича, 9а, чердачное помещение, (под непроизводственное — офис)	47,4	720
21	ул. Герцена, 4, 7 комнат на 1 этаже (под объект по оказанию услуг населению)	100,76	18 250
22	пл. Свободы, 4, 3 этаж, блок из 8 комнат, (под непроизводственное — офис)	206,42	3120
	КУП «Минсктранс» тел. 219-86-78		
	Филиал «Служба энергохозяйства»		
23	ул. Гурского, 17, часть помещения в здании специализированной энергетики (под размещение аппарата по приготовлению и продаже горячих и холодных напитков)	1,5	280
	Филиал «Троллейбусный парк № 2» тел. 249-42-70		
24	ул. Ванеева, 31, помещение на 1 этаже административного здания (под размещение инфокиоска)	1,5	280
	Управление образования администрации Фрунзенского района, тел. 204-60-12, ДЮШ «Старт» по плаванию № 14		
25	ул. П. Глебки, 40а, место в холле 1 этажа (под автомат по продаже горячего чая, шоколада и кофе)	2,0	370
	Комитет по здравоохранению Мингорисполкома УЗ «3-я городская клиническая поликлиника», тел. 228-61-19		
26	ул. Могилевская, 2/3, помещение на 1 этаже поликлиники (под объект общественного питания — буфет)	177,6	2680
	Главное управление потребительского рынка Мингорисполкома тел. 220-51-34, 219-00-78		
27	ТЦ «Партизанский», подземный переход перед универмагом «Беларусь», помещение № 19 (под розничную торговлю непродовольственными товарами)	30,0	460
28	ТЦ «Партизанский», подземный переход перед универмагом «Беларусь», помещение № 31 (под розничную торговлю непродовольственными товарами)	85,8	1300
29	тер. Подземные переходы, д. 13, пом. 2 (подземный общественно-торговый центр), помещение № 210 (под розничную торговлю непродовольственными товарами)	402,3	6070
30	тер. Подземные переходы, д. 13, пом. 2 (подземный общественно-торговый центр), помещение № 408 (под розничную торговлю непродовольственными товарами)	181,77	2750
31	тер. Подземные переходы, д. 13, пом. 2 (подземный общественно-торговый центр), помещение № 218 (помещение для хранения товара)	247,65	3740
	КУП «Консервплодовощпереработка» тел. 220-51-34, 506-66-05		
32	Минский район, п. Самохваловичи, помещение под производство кондитерских изделий	112,0	1690
33	Минский район, п. Самохваловичи, помещение под производство мясных продуктов	207,3	3130
	КУП «Минский Комаровский рынок» тел. 331-84-00		
34	ул. В. Хоружей, 8, территория сезонного (открытого) рынка, сектор № 1, ряд 10, киоск № 5 (под торговлю продовольственными или непродовольственными товарами)	3,6	650
35	ул. В. Хоружей, 8, территория сезонного (открытого) рынка, сектор № 1, ряд 10, киоск № 11 (под торговлю продовольственными или непродовольственными товарами)	3,6	650
36	ул. В. Хоружей, 8, территория сезонного (открытого) рынка, сектор № 1, ряд 11, киоск № 10 (под торговлю продовольственными или непродовольственными товарами)	4,0	730
37	ул. В. Хоружей, 8, территория сезонного (открытого) рынка, сектор № 3, ряд 11, киоск № 8 (под торговлю продовольственными или непродовольственными товарами)	3,7	670
38	ул. В. Хоружей, 8, территория сезонного (открытого) рынка, сектор № 3, ряд 11, киоск № 10 (под торговлю продовольственными или непродовольственными товарами)	3,7	670
	Управление бытового обслуживания населения тел. 227-46-62, 200-99-90		
39	пр. Независимости, 40а, подвальное помещение без естественного освещения (под склад, производственные цели)	20,46	310
	УП «Бытэкс» тел. 306-43-92, 203-79-66		
40	ул. Сурганова, 74, помещение на 1 этаже без естественного освещения (под непроизводственное — офис, производственное использование)	7,8	120
41	ул. Кульман, 5, помещение № 13 на 3 этаже без естественного освещения (под склад)	36,7	560
42	ул. Кульман, 5, помещение № 10 на 4 этаже (под бытовые услуги, производственное использование по согласованию с балансодержателем)	104,9	1590
43	ул. Кульман, 5, два смежных помещения (№ 9, № 10) на 5 этаже (под бытовые услуги, производственное использование по согласованию с балансодержателем)	82,8	1250
44	ул. Ложинская, 21, помещение на 1 этаже без естественного освещения (под непроизводственное — офис, производственное использование)	9,8	150
45	ул. Московская, 20, два смежных помещения без естественного освещения (пом. 35, 36 на 4 этаже) (под непроизводственное — офис)	21,9	330
46	ул. Московская, 20, два помещения с естественным освещением (пом. 19, 46 на 4 этаже), одно помещение без естественного освещения (пом. 20 на 4 этаже) (под производственное, непроизводственное использование)	163,3	2470
47	ул. Московская, 20, помещение на 1 этаже, без естественного освещения (под бытовые услуги по согласованию с балансодержателем)	33,1	500
	УП «Белизна», тел. 281-48-42, 281-37-59		
48	ул. Кнорина, 55, помещение после евроремонта на 2 этаже (под непроизводственное — офис и смешанное использование, кроме швейного производства)	1313,7	19 830
	УП «Чайка», тел. 281-38-08, 281-12-58		
49	ул. Пожарского, 27, 2 смежные комнаты в здании котельной (25,28 и 15,31 кв.м) (под непроизводственное — офис)	40,59	620
	УП «Отдых» тел. 253-20-00, 255-11-07		
50	ул. Сурганова, 76, площадь 17,1 кв. м в торговом зале на 1 этаже с естественным освещением, помещение 22,97 кв. м на 2 этаже без естественного освещения (под торговый объект, склад)	40,07	7260
	Охранно-эксплуатационное коммунальное унитарное предприятие «Гаражи, автостоянки и парковки» тел. 226-11-85, 252-02-16		
51	тер. Подземные переходы д. 13, (подземный общественно-торговый центр с паркингом) торговый объект № 62 (под розничную торговлю непродовольственными товарами)	46,8	710
52	тер. Подземные переходы д. 13, (подземный общественно-торговый центр с паркингом) помещение № 56 (под розничную торговлю непродовольственными товарами)	47,55	720
53	тер. Подземные переходы, д.13 (подземный общественно-торговый центр с паркингом) пом. 5—11 (под салон-парикмахерскую)	112,65	1700
	Главное управление внутренних дел Мингорисполкома тел. 229-49-08		
54	ул. Орловская, 58/1, помещение под пункт общественного питания (кафе)	253,0	22 910

**В отдельных случаях договор аренды может быть заключен на срок 11 месяцев. При этом Мингорисполком гарантирует победителю аукциона продление заключенного договора аренды в течение пяти лет.*

Организатор аукциона (продавец) – КУП «Минский городской центр недвижимости», г. Минск, ул. К. Маркса, 39.

Участник аукциона до начала его проведения должен выяснить у балансодержателя возможность использования помещения под планируемые виды деятельности, в том числе с учетом требований по санитарным и противопожарным нормам.

Для участия в аукционе участник перечисляет задаток в размере 10 процентов от начальной цены лота и плату за участие в аукционе в размере 4 базовых величин на расчетный счет 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, код 153001331, УНП 190398583 УП «Минский городской центр недвижимости». Перечень и порядок подачи документов определены условиями проведения аукциона, которые **предоставляет участникам торгов организатор аукциона** после публикации извещения в газете «Звязда».

Условия и сроки оплаты: разовый платеж в течение срока, указанного в протоколе о результатах аукциона. Договор аренды с победителем аукциона заключается в установленном порядке в 30-дневный срок с даты принятия решения Мингорисполкома.

Аукцион состоится 30 сентября 2008 года в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Документы на участие принимаются по 29 сентября 2008 года до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. Документы, поданные после указанного времени, не рассматриваются. Телефоны для справок (017) 227-40-22, 227-48-36. Интернет: www.mgcn.by.

Целевое назначение помещений определяется в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 30 сентября 2002 г. № 495 «О совершенствовании порядка определения размеров арендной платы и передачи в безвозмездное пользование общественных, административных и переоборудованных производственных зданий, сооружений и помещений, находящихся в государственной собственности» и предусматривает:

● ***«непроизводственное целевое использование»*** — использование помещений для размещения руководителей, специалистов высшего уровня квалификации по предпринимательской деятельности и кадрам, в области права, в области общественных и родственных наук (в соответствии с общегосударственным классификатором «Профессии рабочих и должности служащих»), а также индивидуальных предпринимателей, осуществляющих в установленном порядке деятельность с привлечением физических лиц по трудовым и (или) гражданско-правовым договорам;

● ***«смешанное целевое использование»*** — использование помещения одновременно в производственных и непроизводственных целях;

● ***«производственное целевое использование»*** — использование помещения непосредственно для выпуска продукции, выполнения работ и оказания услуг с размещением на арендуемых площадях рабочих и специалистов, а также для складирования продукции, товаров. К помещениям производственного целевого использования относятся также помещения актовых, спортивных, выставочных залов, подсобные помещения, предназначенные для обслуживания деятельности юридических лиц и индивидуальных предпринимателей (кладовые, раздевалки, умывальники, комнаты для приема пищи), др.

Порядок определения размеров арендной платы при сдаче в аренду зданий, сооружений и помещений, находящихся в государственной собственности, установлен Указами Президента Республики Беларусь от 30 сентября 2002 г. № 495 «О совершенствовании порядка определения размеров арендной платы и передачи в безвозмездное пользование общественных, административных и переоборудованных производственных зданий, сооружений и помещений, находящихся в государственной собственности» и от 4 августа 2006 г. № 498 «О некоторых вопросах аренды государственного имущества».

Арендуемая площадь — площадь, сдаваемая в аренду, размер которой определяется умножением нормируемой площади на коэффициент перевода.

УНП 190398583

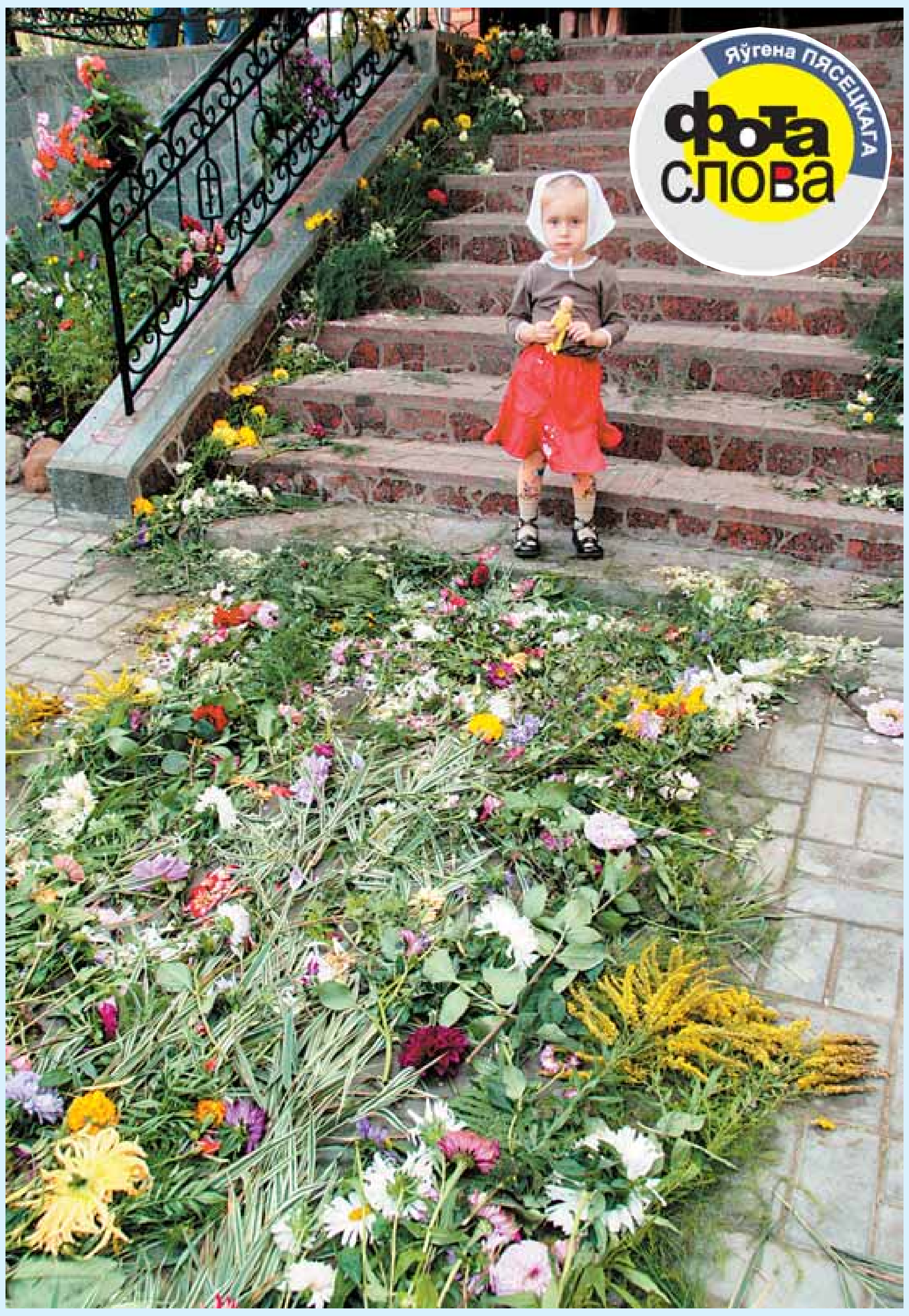

Збяру ўсе сцежкі, што вялі да Храма,
Ўсе кветкі, што навокал красавалі,
Усе праменьчыкі, якія з Божай брамы
Мне гэты шлях усцешна асвятлялі,

Збяру ўсе мары, што зрудзелым лісцем
Раскіданы асеннімі вятрамі,
Збяру ў адно — і ўбачу, як калісьці
Я сам стаяў на прыступцы ля Храма.

Мода на кожны дзень

Павінен ведаць кожны мужчына

Незалежна ад модных уплываў, ад пераваг і густу кожны мужчына павінен ведаць класічныя правілы спалучэння гальштука з касцюмам і кашуляй:

Гальштукі з малюнкам можна апранаць толькі да аднатонных сарочак;

Аднатонныя гальштукі — да сарочак у клетку ці палоску (пры гэтым колер гальштука павінен супадаць з колерам палосак);

Да цёмнага касцюма і цёмнай сарочкі — больш светлы гальштук (лепш на тон святлейшы за касцюм);

Да цёмнага касцюма і светлай кашулі — цёмны гальштук у тон касцюма ці кашулі;

Да чорнага касцюма і белай кашулі — светлы гальштук з дробным малюнкам;

Да светлага касцюма і цёмнай кашулі — светлы гальштук у тон касцюма;

Завязаны гальштук павінен закрываць пражку і нават сантыметры на два спускацца крыху ніжэй за рэмень;

Шырыня гальштука павінна быць прапарцыянальная шырыні лацканаў і памеру пінжака.

Зімой і летам адным колерам?

Пры выбары адзення нямала ўвагі надаюць сезонным колерам: традыцыйна летам носяць больш светлае, яркае адзенне, зімой — наадварот. З гальштукамі ўсё інакш. У прынцыпе строгіх правілаў адносна зімовых і летніх колераў і ўзораў не існуе. Агульнае меркаванне, што зімой неабходна насіць цёмныя гальштукі, а летам — светлыя і яркія, няправільнае. Многія мадэльеры на зіму якраз прапануюць больш светлыя гальштукі, каб ажывіць цёмную зімовую гаму касцюмаў. А вось пры выбары матэрыялу ўлічваць сезон важна, бо не так і прыемна насіць шарсцяныя валокны летам. Гальштукі з шэрсці і больш тоўстыя, маюць «сухую», часам варсістую паверхню.

Матэрыял, фактура

Акрамя натуральнага шоўку вельмі папулярны штучны шоўк. Ён нашмат таўсцейшы і грубейшы. У апошнія гады дызайнеры ўсё часцей і часцей прапануюць гальштукі з іншых натуральных матэрыялаў — шэрсці, кашміру, бавоўны і іх сумесі з шоўкам.

Сучасныя тэхналогіі ткацтва дазваляюць ствараць мудрагелістыя ўзоры на тканіне з дапамогай па-рознаму афарбаваных нітак ці выпуклы малюнак, так званы жакард. Менавіта такія гальштукі цяпер асабліва модныя. Яны вельмі падыходзяць да касцюмаў у натуральным экалагічным стылі. Іх колер як бы нейтральны, не кантрастуе з асноўным колерам касцюма, а прымітыўны ўзор, напрыклад, гарох, надае закончанасць знешняму выгляду.

Памер мае значэнне

Самая актуальная шырыня гальштука сёння — ад 9 да 10,5 см. Залатое правіла — гальштук павінен быць прапарцыянальны лацканам пінжака: чым шырэйшыя лацканы, тым шырэйшы гальштук і наадварот. Але класіка застаецца класікай: да дзелавога класічнага касцюма не падыдзе занадта вузкі ці максімальна шырокі гальштук: ён павінен быць шырынёй прыкладна 6-7 сантыметраў, не больш. Калі вы аддаяце перавагу больш свабоднаму стылю — скураныя пінжакі, джынсы ці вузкія звышдоўгія штаны, яркія сарочкі, то вам падыдзе задзірліва стракаты і пры гэтым дастаткова кароткі гальштук шырынёй у тры-чатыры пальцы.

Колер

Як і ў сарочках, гама расфарбовак гальштукаў багатая. Да таго ж на гальштуку могуць быць разнастайныя геаметрычныя малюнкі, кветкі, відарыс камп'ютараў, музычных інструментаў, піўных кубкаў, прадстаўнікоў жывёльнага свету — усё, што заўгодна.Такія гальштукі пажадана насіць пад аднатонныя класічныя кашулі. Калі вы не давяраеце сваймy чуццю, то выбірайце класічныя варыянты — не прагадаеце. Скажам, бяспройгрышныя спалучэнні — чорнае і белае, белае і сіняе, жоўтае і чырвонае, чырвонае і белае. Калі сумна, выходзьце на большы прастор. Напрыклад, да сіняга касцюма (пінжака) і белай кашулі падыдзе гальштук не толькі сіні, але і бардовы ў белы ці блакітны гарошак (гарошак у гэтым сезоне можа быць любых памераў). У такім стандартным класічным наборы вы будзеце выглядаць і прыгожа, і рэспектабельна.

А яшчэ пры выбары гальштука нядрэнна ўлічваць форму вашага твару. Калі вам уласцівыя акруглыя рысы, то падбірайце гальштук з мяккімі акруглымі дэталямі. Калі ж у твары прасочваюцца прамыя лініі, то лепш будзе выглядаць палоска ці клетка.

Калі пятнаццаць гадоў таму асноўная маса гальштукаў ткалася з паласатым малюнкам, толькі нешматлікія мадэлі мелі напячатаны ўзор. У 1985 годзе з'явіліся спробы змяніць традыцыйны малюнак, і да палосак дадалася дробная клетка. Затым у зеніт славы ўвайшоў шоўк, і праз нейкі час гальштук парваў з класіцызмам: на ім з'явіўся набіўны ўзор у выглядзе мініяцюрных малюнкаў. Сёння 85 працэнтаў усіх продажаў гальштукаў прыходзіцца на вырабы менавіта з набіўным малюнкам, нягледзячы на тое, што найбольш модным сёння з'яўляецца фактурны, сатканы ўзор.

Падрыхтавала Алена КРАВЕЦ.

ШУМЯЦЬ ЛЯСЫ

Штогод у Беларусі ствараецца больш як 40 тыс. га новых лясоў, паведаміў на прэс-канферэнцыі ў Мінску намеснік міністра лясной гаспадаркі Мікалай Юшкевіч. За восем месяцаў гэтага года работы па лесааднаўленні праведзены на плошчы 39,7 тыс. га, у тым ліку на нізкабальных сельгасземлях — 8,2 тыс. га, на гарэльніках — 538 га, на землях, забруджаных радыенуклідамі — 7,9 тыс. га. Большую частку ляснога фонду складаюць хвойныя лясы (60 працэнтаў), у тым ліку сасняках — 50,4 працэнта, ельнікі — 9,6 працэнта. Мяккаліставыя пароды (бяроза, вольха, асіна) займаюць 35,4 працэнта ляснога фонду, а цвёрдаліставыя (дуб, ясень) — 4 працэнты.

БЕЛТА.

Краіна здароўя

Выпуск № 42 (98)

Азбука жыцця

ДОБРЫЯ СПРАВЫ ПРЫЦЯГВАЮЦЬ УДАЧУ

Гарадскі шум, ляжанне на канапе, расслабленне для хатніх гаспадынь, інфармацыйная лінія радавода, няшчасныя зайздроснікі, небяспека злых думак, надзея для цяжкахворых людзей, геніяльнасць нашых дзяцей, радасць ад кожнай хвіліны жыцця...

Гэтым разнастайным тэмам прысвечана гутарка з горацкім біяэнергатэрапеўтам Валянцінам Таранавым.

— Гукі сучасных гарадоў становяцца з цягам часу ўсё болей агрэсіўнымі. З аднаго боку — паток аўтатранспарту, з іншага — будоўля. Не ратуюць шклопакеты. Шум вуліц глушыць...

— Гэта сур'ёзная праблема, яна турбуе ўвесь свет. Калі шум празмерны і працяглы, ён разбурае. І натуральна, што чалавек, які жыве ў вялікім горадзе на ажыўленым перакрыжаванні і пастаянна знаходзіцца пад уздзеяннем шумавых атак, будзе старэць хутчэй. Калі ёсць магчымасць, трэба выбіраць больш спакойнае месца для жыхарства.

— Можа, як моладзь, браць плэеры і слухаць музыку ў навушніках?

— Паслухаць такім чынам добрую музыку паўгадзіны ці гадзіну — бясшкодна для кожнага, а можа і карысна. Але калі плэер нагружае слухавую сістэму доўга і музыка празмерна гучная, то гэта ўжо шкодна. Лепей уключыць дома музыку на стацыянарным апараце, каб не было ўдарнай хвалі непасрэдна на вушы. Паслухаць, атрымаць задавальненне, падумаць пра сэнс жыцця...

— У сучасным рытме чалавеку няма часу думаць пра сэнс жыцця.

— Што ж, час мае сваю хуткасць. І, на жаль, са старэннем хуткасць гэта павялічваецца. Але трэба знаходзіць час на адпачынак і расслабленне. На жаль, асноўная маса людзей разумее адпачынак як ляжанне на канапе.

— А гэта няправільна?

— Абсалютна няправільна. Справа ў тым, што частка нашых унутраных органаў увогуле не створаныя для ляжання. Напрыклад, ідэальная сітуацыя для нырак — рэжым мяккага хістання, калі чалавек ідзе пешшу. З гэтай прычыны ў хворых, якія прыкаваныя да ложкаў, у першую чаргу ўзнікаюць праблемы з ныркамі.

А правільны адпачынак, нагадаю, гэта змена абстаноўкі. Звыклыя словы, на якія мы не звяртаем увагі. Трэба штодня хоць бы на гадзіну змяніць абстаноўку.

— Абсалютна дарэмная парада для жанчын, якія не толькі працуюць, але яшчэ і маюць вялізны клопат у выглядзе хатняй гаспадаркі.

— Я не згодны. Можна і каля пліты стаяць ды суп гатаваць, але пры гэтым спяваць песню. Цяпер ва ўсім свеце на ўздыме рэзанансная тэрапія. Яна заснавана на тым, што кожны орган і кожная клетка нашага арганізма хістаецца. І калі падтрымліваць амплітуду звонку, то гэта аказвае жыватворнае, лячэбнае ўздзеянне.

Справа гэта вельмі складаная, але мадэляваць патрэбны рэзананс можна і праз свае галасавыя звязкі. Нашы продкі ішлі на працу і з працы з песняй. Здаецца, ну як можа жанчына, якая з сярпом адпрацавала ўвесь дзень на спякоце, ісці і спяваць? Проста такім чынам продкі аднаўлялі сваю жыццёвую энергію.

— Карацей, калі табе дрэнна — трэба заспяваць!

— Абсалютна так. Суп будзе больш смачны, стомленасць пройдзе і жыццё будзе цудоўным.

Вось у мяне часта пытаюцца: ці добры адпачынак — заняткі ёгай? Толькі пры адной умове гэта дасць карысць: калі да позы лотаса вы дадасце правільнае дыханне і, што яшчэ важней, свядомасць. Калі вы будзеце стаяць на галаве і думаць, якая суседка зараза, то ад гэтага будзе толькі шкода. Ёга — гэта філасофія жыцця, уменне кіраваць сваёй свядомасцю і наладжваць яе на сузіранне і разуменне гэтага свету.

— Здаецца, што не толькі гукі сталі агрэсіўнымі, але ўсё наша асяроддзе. Людзі злуюцца, канфліктуюць, сварацца. Можа, у нашым меркантыльным свеце ўсе забыліся, што добрыя справы прыцягваюць удачу, добрую энергію...

— У даўніну і цяпер былі і ёсць заможныя людзі, якія аддаюць вялізныя сродкі на дабрачыннасць. А часам здараецца, што і лішніх грошай няма, але людзі ахвяруюць іх на добрыя справы. Што ж імі рухае?

Вось старыя, пенсіянеры — напэўна ж, не жыруюць — а яны стаяць у чарзе, каб аддаць свой «траяк» людзям, якія пакутуюць у бядзе. Навошта ім гэта трэба?

— Я таксама была знаёма з людзьмі, якія палову свайго законнага адпачынку працавалі валанцёрамі ў хоспісе. А ў Магілёўскую вобласць у некаторыя інтэрнаты для дзяцей-сірот штогод прыязджаюць замежнікі, якія робяць рамонт.

— Я мяркую, што падсвядомасць падказвае ім: добрыя справы рабіць абавязкова трэба, бо заўтра гэтая дабрыня абернецца карысцю шматразова. Калі не табе, дык дзецям і ўнукам, але абавязкова вернецца.

Таксама і зло вернецца. Таму што злыя ці негатыўныя думкі — самы разбуральны фактар для чалавека.

У кожным чалавеку ёсць родавая інфармацыя, якая, хочам мы гэтага альбо не, уплывае на яго. Яна рана ці позна нагадае пра сябе карай за грахі продкаў альбо нечаканым падарункам лёсу за духоўную чысціню ўжо даўно забытых сваякоў.

Інфармацыйная лінія радаводу — гэта нібыта мікрачып, які нам дадзены з нараджэння. Мы ім карыстаемся, ён назапашвае інфармацыю. І непазбежна злучацца мінулае і будучае ў адзіную лінію жыцця. Ад мінулага яшчэ нікому не ўдалося збегчы, і без мінулага няма будучага. Вось і адказ на ваша пытанне.

Што датычыцца грошай: людзі, абцяжараныя грашыма, маюць уладу, але часта не маюць шчасця. Звычайна кажуць, што добрага чалавека не могуць сапсаваць ні грошы, ні ўлада, таму што ў яго не бывае, як правіла, ні таго, ні іншага.

Але самыя няшчасныя людзі — гэта зайздроснікі. У іх на душы заўсёды кошкі скрабуць з-за ўсведамлення сваёй нікчэмнасці ў параўнанні з якім-небудзь іншым чалавекам.

— З зайздрасцю, мне здаецца, можна справіцца і выкараніць яе. А калі з чалавекам здарылася сапраўды вялікая бяда, напаткала цяжкая невылечная хвароба. Як яму можна дапамагчы?

— Немагчыма забыцца на вочы хворых людзей у анкалагічных стацыянарах. Там поўная безвыходнасць. Пачуццё страчанасці, вырачанасці, адзінота перад жыццём і лёсам. І ты думаеш толькі аб адным: наколькі цяжка чалавеку сам насам знаходзіцца з гэтай бядой. І побач можа не быць нікога, хто не толькі хацеў бы, але і мог дапамагчы. Бо такіх хворых трэба не толькі лячыць, ім трэба супакойваць псіхіку і грэць душу.

Людзі па-рознаму паводзяць сябе ў такой бядзе. Адны, як жывёлы ў прыродзе, сыходзяць паміраць у адзіноце. Я сустракаў такіх хворых на рак, якія прынцыпова адмаўляліся ад дапамогі медыкаў — былі ўпэўненыя, што іх захады не выратуюць, а, працягнуўшы трохі жыццё, толькі ўзмоцняць пакуты. Яны з'язджалі ў вёску, у радавую хату, жылі паўнавартасным жыццём і паміралі, як кажуць, на шляху...

Але кожны робіць выбар сам. Усё тут залежыць ад сілы волі, самавалодання, мужнасці. У многіх жыве надзея: а можа здарыцца цуд, які выратуе? І нельга пазбаўляць чалавека гэтай надзеі. Трэба быць побач і тлумачыць, што трэба мабілізаваць усе запасы жыццёвай энергіі і паспрабаваць адолець зло. Без імкнення чалавека да перамогі ніхто яму не дапаможа. Галоўнае — падтрымліваць надзею.

— Давайце звернемся да дзіцячай тэмы. Пачаўся вучэбны год, маці хвалююцца за малых. Вучні, нават у малодшай школе, цяпер абцяжараныя шматлікімі кантрольнымі, тэстамі, экзаменамі. Што лепей зрабіць: скіраваць дзіця на барацьбу за лепшыя вынікі альбо пашкадаваць іх і задаволіцца тым, што ёсць?

— Выбраць сярэдні варыянт. Нехта з філосафаў сказаў, што шчасце чалавека знаходзіцца паміж свабодай і дысцыплінай. Вось і трэба на гэтым адрэзку адшукаць тое, што пасуе. І далей крочыць па жыцці. Як сказаў Эпікур: «Плысці па жыцці, не напіраючы на яго».

Ведаеце, чамусьці прырода не любіць ідэальнага. Як правіла, усе геніі — няшчасныя людзі. А шэрых, няшчасных і ўбогіх заўсёды любілі і шкадавалі.

— Кажуць, Богу і такія патрэбны.

— Так. Што ж, можна падняць для дзіцяці планку на ўзровень выдатніка па ўсіх жыццёвых фактарах і накірунках. А калі мы яе завысілі? І насамрэч часцей за ўсё завышаем. Таму што мы, дарослыя, пестуем сваю святую мару, што наша дзіця — геніяльная асоба, дастойная толькі самага лепшага і высокага. Але гэта ілюзія — шкодная, небяспечная, разбуральная. І для нас, і для нашых дзяцей. Я мяркую, што лепей недабор, чым перабор у гэтай справе.

Яшчэ і з той прычыны, што няма сапраўднага тэсту, каб вылічыць вышыню планкі. І калі размаўляць пра асобу, то з якіх цаглінак складаецца эталон? Са здольнасці запомніць пэўны аб'ём інфармацыі і потым даць адказы камп'ютару? Гэта лухта. Таму што можна валодаць вялікім аб'ёмам інфармацыі і зусім не валодаць логікай. Тады гэта проста добрая запісная кніжка, і не болей.

— Шчыра сказаць, у такім аспекце я пра праблему навучання дзяцей ніколі не меркавала. Здавалася бясспрэчным поспехам запомніць урок і напісаць кантрольную.

— Я лічу, што, нават наадварот, некаторы дэфіцыт інфармацыі прымушае чалавека думаць лагічна. Ён можа ставіць нестандартныя пытанні і даваць нечаканыя адказы. Чаму сёння 60 працэнтаў адкрыццяў, вынаходніцтваў у свеце робяць людзі, якія ў гэтай канкрэтнай галіне не маюць вялікіх ведаў? Таму што яны не зашораныя, не зацыкленыя догмамі і стэрэатыпамі, не заціснутыя прызнанымі аўтарытэтамі.

Чалавек у вольным інфармацыйным палёце глядзіць наіўнымі вачыма і прапаноўвае простае рашэнне. Умоўна кажучы, выраўняць крывую трубу, на якую дагэтуль глядзелі дзесяць акадэмікаў і гэта думка проста не прыходзіла ў іх галовы.

Так і ў жыцці. Я мяркую, што самая галоўная мэта бацькоў — выгадаваць добрага чалавека, з правільным светаадчуваннем, з пастаянным імкненнем рабіць добрыя справы для людзей і любіць гэтых людзей. Гэта самая высокая прыступка: любіць усіх людзей.

— Напэўна, для многіх недасягальная.

— Так, адзін падабаецца, іншы — не. Гэты — сябар, а той — вораг. Вельмі цяжка нават не толькі любіць, але і аднолькава роўна ставіцца да ўсіх людзей. Але да гэтага трэба імкнуцца.

— Валянцін Мікалаевіч, якія будуць вашы пажаданні чытачам «Звязды»?

— **Першае:** трэба зразумець, што шчаслівым чалавекам можа быць толькі той, хто гэтага сапраўды хоча. Нашымі думкамі мы можам сябе адрадзіць, а можам і разбурыць.

Другая думка: багаты не той чалавек, які ўсё мае, а той, які ні ў чым не мае патрэбы. Калі Марка Твэна першым разам завялі ў вялікі ўніверсальны магазін і паказалі горы тавараў на многіх паверхах, то ён сказаў: «Госпадзі, я і не думаў, што можна пражыць цудоўнае жыццё і не ведаць, што ў свеце існуе такая колькасць непатрэбных рэчаў!» А часам імкненне да гэтых непатрэбных рэчаў ляжыць у аснове нашых ілюзій, і мы няправільна разумеем жыццё і яго мэты.

Галоўная мэта жыцця — гэта само жыццё. Стагні, галасі, злуйся, але іншага жыцця ўсё роўна не будзе. Гэта тваё жыццё і трэба цаніць кожны дзень і радавацца кожнай яго хвіліне.

Гутарыла Ілона ІВАНОВА.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Небяспека

Трэць насельніцтва планеты інфіцыраваны вірусам гепатыту В

Агульная колькасць інфіцыраваных вірусам гепатыту В складае ў свеце 2 млрд чалавек, паведамляе прэс-служба Сусветнай арганізацыі аховы здароўя (СААЗ).

У 350 млн чалавек назіраецца хранічная хвароба печані, выкліканая гэтым вірусам. Каля чвэрці дарослых людзей, інфіцыраваных у дзяцінстве, паміраюць ад раку або цырозу печані.

Эксперты СААЗ звяртаюць увагу на тое, што гепатыт В можна прадухіліць з дапамогай бяспечнай і эфектыўнай вакцыны, якая даступная з 1982 года. Каля 90 працэнтаў здаровых дарослых людзей, інфіцыраваных гепатытам В, выздараўліваюць і цалкам пазбаўляюцца ад вірусу на працягу паўгода. Толькі ў 8—10 працэнтаў дарослых гэта захворванне становіцца хранічным.

Гепатыт В з'яўляецца вірусная інфекцыяй, якая пашкоджвае печань і можа выклікаць цяжкую і хранічную хваробу і прывесці да смерці.

Вірус перадаецца пры кантакце з крывёю або іншымі вадкасцямі арганізма інфіцыраванага чалавека. Шляхі перадачы інфекцыі ідэнтычныя са шляхамі перадачы вірусу імунадэфіцыту чалавека (ВІЧ), аднак інфекцыйнасць гепатыту В у 50—100 разоў вышэйшая.

Алена ЛІХАЧ, БЕЛТА.

ЁСЦЬ ПРАБЛЕМА!

ШАНЦ НА ВЫРАТАВАННЕ

По адказ на пытанне: «Ці папулярная іпатэрапія ў нашай краіне і чаму?», я звярнулася да **Валянціны ВІНАГРАДАВАЙ, старшыні Беларускага грамадскага аб'яднання верхавой язды і іпатэрапіі**.

— На жаль, гэты метад рэабілітацыі не выкарыстоўваецца ў Беларусі ў такой ступені, як, скажам, у Расіі ці Польшчы. У гэтых, а таксама іншых краінах свету, такі метад вяртання да нармальнага жыцця атрымаў прызнанне ўжо даўно. У нас жа з-за розных незразумелых для мяне прычын цяжкахворыя дзеці пазбаўленыя шанцу выратавацца з дапамогай іпатэрапіі.

Валянціна Аляксандраўна расказала, што за месяц у аб'яднанне звяртаецца больш за 20 чалавек, заняткі з якімі праводзяцца бясплатна. Часцей за ўсё гэта дзеці і падлеткі з такімі цяжкімі захворваннямі, як дзіцячы цэрэбральны параліч 1-3-й ступені цяжкасці, затрымка псіхаматорнага развіцця, анкалагічныя захворванні, вынікі траўмаў апорна-рухальнага апарата, аўтызм, эпілепсія. Хворыя з гэтымі дыягназамі трапляюць у аб'яднанне па накіраванні ўрача. Пасля праходжання курса рэабілітацыі запаўняюцца спецыяльныя анкеты, дзе сваё меркаванне наконт таго, палепшала дзіцяці ці не, выказваюць бацькі, урач, які даваў допуск, і інструктар, што займаўся з хворым. Як правіла, амаль заўсёды назіраюцца станоўчыя вынікі.

Шэсць гадоў таму пацвердзілі тое і ў навукова-даследчым інстытуце медыка-сацыяльнай экспертызы і рэабілітацыі. Спецыялісты гэтай установы правялі даследаванне такога метаду і прыйшлі да высновы, што іпатэрапію патрэбна рэкамендаваць да шырокага практычнага выкарыстання для рэабілітацыі інвалідаў неўралагічнага профілю, перш за ўсё — дзяцей і падлеткаў. Праўда, да гэтай рэкамендацыі ніхто не прыслухаўся.

А між тым Валянціне Вінаградавай ужо не раз даводзілася назіраць сапраўдныя цуды, што ствараюць коні, падымаючы дзяцей на ногі. Хворых, на якіх урачы ўжо махнулі рукой, яны вяртаюць да нармальнага жыцця. Дзякуючы такому выпадку, што адбыўся 10 гадоў таму, і з'явілася на свет аб'яднанне верхавой язды.

— У парку Горкага з просьбай «пакатаць» хворую пяцігадовую дачку да мяне звярнулася жанчына. Яна хацела выратаваць сваё дзіця іпатэрапіяй, бо да гэтага паспрабавала ўжо многае іншае. Спачатку я адмаўлялася, бо працавала толькі са здаровымі дзецьмі. Ды дзе ж гэта бачна: «катаць» дзіця-інваліда, не ведаючы нават, як да яго падысці. Але маці ад мяне не адыходзіла. У рэшце рэшт яна прынесла завераную натарыусам паперу, што да мяне ў выпадку чаго непрадбачанага прэтэнзій мець не будзе. Мы пачалі спрабаваць лячыць хворую канём.

Тады пра іпатэрапію я не мела яшчэ ніякага ўяўлення, эксперыментавала на сваю рызыку. Дзякуючы такім эксперыментам праз тры месяцы былая «жывая лялька» сядзела, а праз пяць — у яе запрацавалі ногі. Зараз дзяўчынка сама ходзіць, хоць урачы сцвярджалі, што хворая ніколі не зможа гэтага зрабіць. Вось пасля такога выпадку і з'явілася наша аб'яднанне, каб даць шанц яшчэ каму-небудзь быць здаровым.

Пасля першага цуду Валянціна Вінаградава, былы спартсмен-коннік, прайшла адпаведнае навучанне, наведвала семінары, практычныя канферэнцыі міжнароднага ўзроўню па іпатэрапіі, каб зразумець, якім чынам вараны ўздзейнічае на хворага. Але вучыць толькі сябе недастаткова: патрэбна яшчэ перадаць каню тое, што ты ад яго хочаш, каб заняткі з дзецьмі былі не толькі няшкодныя, але і карысныя.

— Неяк у інтэрнэце я натыкнулася на методыку трэніроўкі коней Пата Парэлі і была вельмі ўражана: без запужвання ці бізуна, толькі з дапамогай любові, дабрыні вы просіце каня зрабіць штосьці, а ён не проста робіць тое, а робіць з задавальненнем. На мой погляд, гэта адзіная правільная методыка падрыхтоўкі коней пад іпатэрапію, бо яна не столькі вучыць жывёлу разумець чалавека, колькі дазваляе гаспадару разумець свайго гадаванца. У выніку — вараны зусім па-іншаму рэагуе на каманды, поўнасцю разнявольваецца і можа ўспрымаць інваліда.

Здаецца, у чым праблема: коні да заняткаў па іпатэрапіі падрыхтаваныя, такі метад рэабілітацыі прыносіць станоўчыя вынікі. Жыві ды радуйся. Бяда толькі ў тым, што іпатэрапія ў нашай краіне афіцыйна не зарэгістравана. Хоць афіцыйна існуе аб'яднанне верхавой язды, у статуце якой запісана, што асноўная мэта стварэння арганізацыі — развіццё іпатэрапіі ў Беларусі. Атрымліваецца, што, з аднаго боку, іпатэрапія ў Беларусі існуе, а з другога — нібы і не.

Такая ж незразумелая сітуацыя і з методыкай, па якой займаюцца іпатэрапіяй. Яна нібы і ёсць (распрацавана 10 гадоў таму В. Вінаградавай і Г. Шанько (на той час ён — галоўны дзіцячы неўрапатолаг Беларусі), але яна не зарэгістравана.

— На сёння ў Маскве распрацавана методыка работы з дзіцячым цэрэбральным паралічам, — кажа Валянціна Аляксандраўна. — Яна значна больш пашыраная і паглыбленая, чым тая, што ў свой час стварылі мы. Маскоўскую методыку можна ўзяць за аснову, дапрацаваць і ліцэнзаваць. Але каб гэта зрабіць, патрэбна мець нармальнае памяшканне для заняткаў іпатэрапіяй, а мы такім не валодаем. Як бачым, усё ўпіраецца ў тое, што патрэбна ўласная база.

Вось з-за адсутнасці ўласнай базы і пакутуе Валянціна Аляксандраўна, а разам з ёй і яе гадаванцы: коні вымушаны жыць у гаражы, бо іншага жылля ў іх няма. Не вытрымала такіх умоў і памерла кабыла Дуся, з-за гэтага пачалі хварэць іншыя коні аб'яднання.

— Не ведаю, як я вытрымліваю: дзесяць гадоў спрабую дастукацца да гарадскіх чыноўнікаў, — уздыхае старшыня грамадскага аб'яднання. — Складваецца такое ўражанне, што іпатэрапія нікому не патрэбная, акрамя бацькоў, што хапаюцца за яе як за адзіную выратавальную нітачку, ды іх хворых дзетак. Мае сілы ўжо на зыходзе. Але, калі я ў чарговы раз пазіраю ў вочы тых дзетачак, што прыходзяць да мяне на заняткі, разумею, што зноў і зноў буду «дзяўбціся» ў каменную «чыноўніцкую» сцяну.

Дзіўна неяк атрымліваецца: створана спецыяльнае аб'яднанне, што можа дапамагчы інваліду рэабілітавацца (ужо не адзін такі выпадак адбыўся); распрацавана адпаведная методыка, але яна не зарэгістравана; ёсць спецыялісты, але яны не маюць магчымасці нармальна працаваць і дапамагаць дзецям; па спецыяльнай методыцы падрыхтаваны коні, але яны жывуць у «нечалавечых» умовах. Чаму б не далучыць аб'яднанне Валянціны Вінаградавай да той жа Ратамкі? Там цудоўныя ўмовы для вараных, тут «спецыяльныя» коні; там ёсць дзе займацца з хворымі дзецьмі, тут адукаваны спецыяліст для гэтых заняткаў? Няўжо з-за незгаворлівасці аднаго чыноўніка з другім павінны пакутаваць дзеці-інваліды, для многіх з якіх гэты рэабілітацыйны метад, можа, адзіны шанц на нармальнае жыццё?

Марына ЛЯВОШКА.

Азбука бяспекі

ПРАБЛЕМА КУЛЕКСАЎ — ПРАБЛЕМА ВЯЛІКІХ ГАРАДОЎ

Перыядычна жыхары гарадскіх кватэр пакутуюць ад нашэсця надзвычай надакучлівых істот — дробных камароў. Гэтыя насякомыя не толькі раздражняюць сваім начным піскам, балюча кусаюцца і прымушаюць бясконца чухацца, — яны яшчэ могуць быць прычынай алергічных рэакцый у людзей, схільных да гэтага. Сёлетні летні перыяд для «камарыных атак» не выключэнне.

— Гэтыя камары адносяцца да так званага роду кулекс. Яшчэ іх называюць гарадскімі, бо месцам свайго жыхарства яны выбіраюць вялікія гарады, — расказвае **энтамолаг Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Святлана ЯШКОВА**.

Кулексы вельмі надакучлівыя насякомыя рудога адцення. І хоць яны не малярыйныя, усё ж з'яўляюцца разносчыкамі шэрагу іншых інфекцыйных паразітарных захворванняў — такіх, як сібірская язва, бруцэлёз, філерытоз, ліхаманка КУ. Кожны год энтамолагі рэспублікі даследуюць гарадскіх камароў на абравірусныя інфекцыі. За апошнія гады з камароў роду кулекс былі выдзеленыя вірусы Сінбіс і Заходняга Ніла. Гэта адбылося ў Віцебскай, Магілёўскай, Гомельскай і Мінскай абласцях.

Крывасмокі могуць пладзіцца ў проціпажарных бочках, дробных лужынах, канавах, ямах. З надыходам халадоў большасць з іх гіне, але частка прабіраецца ў памяшканні, туды, дзе цёпла і ёсць вільгаць. Пераважна гэта падвалы дамоў з няспраўнай каналізацыяй, высокім узроўнем грунтовых вод, нейкімі падтапленнямі. У такіх умовах камары могуць пладзіцца круглы год.

Развіццё лічынак адбываецца пры тэмпературы 14—15° і вышэйшай, аптымальна —18—23°. Пры тэмпературы 18° развіццё ад яйка да дарослай асобіны працягваецца 27 дзён, пры тэмпературы 27° — 15 дзён. Адна лічынка можа адкладваць 150—300 яек.

З падвалаў па вентыляцыйных шахтах камары трапляюць у кватэры. Яны дабіраюцца нават да восьмага—дзявятага паверхаў.

Летам насякомыя могуць разлятацца і ў іншыя дамы, знаходзячы сабе новыя месцы выпладу — не толькі падвалы, але і вадаёмы, якія знаходзяцца на адлегласці 1,5—2 кіламетры, і там зноў адбываецца іх развіццё.

Праблема кулексаў з'яўляецца ў асноўным праблемай вялікіх гарадоў. Два разы ў год спецыялісты-энтамолагі даследуюць на тэрыторыі, якую яны абслугоўваюць, усе дамы, выяўляюць пабудовы з падтапленнямі і выпладам і ставяць іх на ўлік. Як аказалася, амаль у кожным другім доме, дзе ёсць падтапленні, адбываецца развіццё лічынак кулексаў. Гэта даволі высокі працэнт.

Дамы, дзе выяўлены выплад, ставяць на ўлік на працягу года. І здымаюцца з уліку толькі тады, калі там праведзена дэзынфекцыя, няма вады і камароў. Можа быць праведзена і паўторная апрацоўка.

У рэспубліцы ёсць пабудовы, у тым ліку і ў Мінску, у якіх на працягу некалькіх гадоў плодзяцца крывасмокі. Але, вядома, гэта залежыць не толькі ад работы энтамолагаў. Вельмі важна, дзе і як пабудаваны дом. Спецыялісты эпідслужбаў удзельнічаюць у санітарным наглядзе пры будаўніцтве жылля. Пры будаўніцтве дома і выбары зямельнага ўчастка абавязкова кантралюецца, наколькі глыбока залягаюць грунтовыя воды. Найбольш спрыяльнай для забудовы лічыцца тэрыторыя, дзе яны знаходзяцца на тры і больш метраў ад паверхні.

Што могуць процістаўляць самі гараджане «атакам» кулексаў? Варта закрываць сеткай фортки, нацягнуць дробнаячэістую сетку на вентыляцыйныя шахты, асабліва калі ідзе выплад. Летам можна прымяняць розныя рэпеленты, адпужвальныя рэчывы. Выбар антыкамарыных сродкаў вялікі. Але прынцыпова яны дзеляцца на два віды — фуміганты, якія забіваюць, і рэпеленты, якія адпужваюць насякомых. Першыя больш зручна выкарыстоўваць у памяшканнях, калі камары перашкаджаюць спаць. Другія — у лесе, на свежым паветры. З рэпелентаў лепш карыстацца крэмамі і мазямі — яны, у адрозненне ад спрэяў, не шкодзяць дыхальным шляхам.

— Аднак гэта ўсё ж не радыкальныя меры, — гаворыць Святлана Яшкова, — перш за ўсё неабходна праводзіць работу ў падвальных памяшканнях. А патрабаванні тут такія: падвалы павінны быць асветленыя, у іх не павінна быць смецця, нечыстот. Варта адпампаваць ваду, высушыць памяшканне, правесці дэзынфекцыю. Падвал заўсёды трэба трымаць зачыненым. Акрамя таго, уваходныя дзверы павінны шчыльна прылягаць да касякоў, вентыляцыйныя адсекі абараніць здымнымі рашоткамі, а вокны зашкліць. І яшчэ варта ліквідаваць бліжэйшыя дажджавыя лужыны, ямы з вадой — іх трэба засыпаць ці зрабіць сток. Бо там, дзе вада, — там і камары.

Вольга ШАЎКО.

Народная медыцына рэкамендуе наступныя раслінныя сродкі супраць насякомых

- Карані пырніку тройчы ўскіпяціць у 1,5 л вады. Гэтым адварам праціраць скуру.
- На падаконні можна разлажыць вату, намочаную ў алеі гваздзікі, эўкаліпту, анісу. Калі няма алергіі, алей можна нанесці на скуру.
- Вазоны з клешчавінай варта паставіць у кожным пакоі.
- Некалькі разоў на месяц праціраце вокны і дзверы лаўровым алеем.
- Зусім не даспадобы камарам пах бузіны чорнай і зялёнага таматнага бацвіння.

Прыярытэты — помнікі нашай культурнай спадчыны

Дамову аб генеральным супрацоўніцтве паміж Нацыянальнай бібліятэкай Беларусі і ЗП «Брыціш-Амерыкан Табака Трэйдзінг Компані» ўчора падпісалі кіраўнікі гэтых арганізацый.

Чатыры гады таму фонды бібліятэкі былі папоўнены 39 рарытэтнымі выданнямі XVII—XVIII стст., у 2006 годзе быў выдадзены альбом «Рарытэты Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі», падрыхтаваны тыраж электроннай версіі «Слуцкага Евангелля». Мяркуецца, што падпісанне дамовы аб генеральным партнёрстве дазволіць выйсці на новы ўзровень супрацоўніцтва, больш глыбокі і сістэмны.

— Нацыянальная бібліятэка — гэта арганізацыя, якая захоўвае самыя каштоўныя дасягненні, што ёсць у беларускім пісьменстве, — адзначыў Раман Матульскі, дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. — На сёння галоўнае намаганне — віртуальнае аднаўленне калекцый, саміх дакументаў, цэлых бібліятэк, факсімільныя выданні найбольш значных помнікаў. Фактычна гэта і ёсць прыярытэты нашага супрацоўніцтва з «Брыціш-Амерыкан Табака».

У сваю чаргу дырэктар ЗП «Брыціш-Амерыкан Табака Трэйдзінг Компані» Эдуард Грамовіч падкрэсліў важнасць супрацоўніцтва з бібліятэкай:

— У нас маюцца дастаткова моцныя традыцыі супрацоўніцтва: колькі гадоў мы працуем на гэтым рынку, столькі і ўдзельнічаем у сацыяльных праектах Беларусі. І Нацыянальная бібліятэка — наш асноўны партнёр. Мы ганарымся гэтым.

Дарэчы, цяпер вядзецца сумесная праца дзвюх арганізацый над тым, каб выдаць не толькі электронную версію «Слуцкага евангелля», але і факсімільную. Патрымаць новае выданне праваслаўнай святыні можна будзе ўжо недзе на пачатку наступнага года.

Павел БЕРАСНЕЎ.

Русалачка паплыве ў Шанхай

Адна са знакамітых мясцін Даніі — вядомая статуя андэрсанаўскай Русалачкі, якая з 1913 года ўпрыгожвае Капенгаген, — прыбудзе ў Кітай на час правядзення Сусветнай выставы ў Шанхаі, перадаюць інфармагенцтвы. Рашэнне аб «падарожжы» Русалачкі было прынята дацкім урадам пасля таго, як сталі вядомыя імёны пераможцаў конкурсу праекта дацкага павільёна на ЭКСПА-2010.

Знакамітую статую змесцяць у басейн з пяццюстамі тысячамі літраў марской вады, спецыяльна прывезенай з Капенгагена. На набярэжнай жа дацкай сталіцы ўрад установіць вялікі экран, на якім у прамым эфіры будзе трансліявацца падарожжа казачнай гераіні. Ганс Хрысціян Андэрсан напісаў казку аб дачцэ марскога цара, закаханай у прынца, у 1837 годзе. Карл Якабсэн, заснавальнік вядомай на ўвесь свет піваварні і шчодры мецэнат, убачыў балет паводле матываў і загарэўся ідэяй падарыць гораду скульптуру самаадданай гераіні. Ён заказаў фігуру скульптару Эдварду Эрыксану, і ўжо ў 1913 годзе гараджане ўбачылі Русалачку вышынёй 1 м 25 см на беразе, якая сядзела на дальмене з кускоў граніту.

Кар. БЕЛТА.

ПАДЗЯЛІЦЬ РАХУНАК

Жыву ў дзяржаўнай двухпакаёвай кватэры разам з мамай, якая з'яўляецца асноўным кватэранаймальнікам, і дачкой сямігадовага ўзросту, якую нарадзіла па-за шлюбам. Хачу падзяліць асабовы рахунак, але апасаюся, што ў выпадку смерці маці яе частка кватэры адыдзе дзяржаве.

Галіна Д., г. Мінск

У выпадку падзелу асабовага рахунка з вамі і вашай маці будуць заключаны асобныя дагаворы найму жылога памяшкання дзяржаўнага жыллёвага фонду на тыя памяшканні, якія будуць выдзелены кожнай з вас у выніку падзелу.

Каму прадастаўляецца жылы пакой у кватэры дзяржаўнага жыллёвага фонду, заселенай некалькімі наймальнікамі, у выпадку смерці аднаго з іх, падрабязна адказвае Палажэнне, зацверджанае Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 29.11.2005 г. № 565 «Аб некаторых мерах па рэгуляванні жыллёвых адносінаў».

Згодна з пунктам 55 гэтага Палажэння, калі ў кватэры, заселенай некалькімі наймальнікамі ў адпаведнасці з дагаворам найму жылога памяшкання дзяржаўнага жыллёвага фонду, вызваліўся жылы пакой, не ізаляваны ад пакоя другога наймальніка, то свабодны жылы пакой прадастаўляецца ў яго валоданне і карыстанне.

Калі вызваліўся ізаляваны жылы пакой у кватэры, дзе пражываюць наймальнікі ў адпаведнасці з дагаворам найму жылога памяшкання дзяржаўнага жыллёвага фонду (далей — наймальнікі) або ўласнікі жылых памяшканняў прыватнага жыллёвага фонду (далей — уласнікі) і наймальнікі, то свабодны жылы пакой прадастаўляецца па пісьмовай заяве аднаму з іх у адпаведнасці з дагаворам найму жылога памяшкання дзяржаўнага жыллёвага фонду ў парадку чарговасці зыходзячы з часу прыняцця на ўлік маючых патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў.

Калі ў кватэры адсутнічаюць наймальнікі і ўласнікі, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, свабодны ізаляваны жылы пакой прадастаўляецца наймальніку, які пражывае ў кватэры і не стаіць на ўліку маючых патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, на яго пісьмовай заяве.

Калі ў кватэры няма маючых патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў наймальнікаў і ўласнікаў, а таксама няма наймальнікаў, якія не маюць патрэбы ў паляпшэнні жыллёвых умоў, свабодны ізаляваны жылы пакой прадастаўляецца ў адпаведнасці з дагаворам куплі-продажу ўласніку, які пражывае ў кватэры, і не мае патрэбы ў паляпшэнні жыллёвых умоў, па яго пісьмовай заяве.

59 ноўтбукаў для... асабістага карыстання

Сумеснымі дзеяннямі супрацоўнікаў Гродзенскай рэгіянальнай мытні і УКДБ па Гродзенскай вобласці выяўлены канал незаконнага перамяшчэння праз мытную мяжу ноўтбукаў і камп'ютарных камплектуючых.

Паводле інфармацыі прэс-групы Гродзенскай рэгіянальнай мытні, камерцыйная партыя тавару (59 ноўтбукаў, 1 прынтар і 25 флэш-картаў агульным коштам 108 мільёнаў 855 тысяч рублёў) была ўвезена з Польшчы фізічнымі асобамі без мытных плацяжоў пад выглядам маёмасці, прызначанай для асабістага карыстання. Затым людзі, якія ажыццяўлялі ўвоз тавару, перадавалі яго сапраўднаму ўладальніку, атрымліваючы за гэту паслугу ўзнагароджанне.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

«ЧЫТАЦЬ «ЗВЯЗДУ» не толькі цікава, але і выгадна»

На мінулым тыдні «Звязда» ўручыла чарговы тэлевізар па выніках розыгрышу сярод падпісчыкаў на трэці квартал і другое паўгоддзе 2008 года. Шчаслівай уладальніцай каляровага «Віцязя» стала жыхарка пасёлка Коханава Талачынскага раёна Надзея Мікалаеўна Красоўская.

Антаніна ЛАПАТКО ўручае «Звяздоўскі» тэлевізар Надзеі КРАСОЎСКАЙ (злева).

Па дарозе ў Коханава мы заехалі ў Талачын да начальніка раённага вузла сувязі Антаніны Лапатко. Яна шчыра парадавалася ўдачы зямлячкі і адклаўшы свае надзённыя справы, якіх у падпісную кампанію асабліва шмат, паехала з намі выконваць прыемную місію дастаўкі прыза. Не абмінула сваёй увагай гэту падзею і мясцовая прэса. Журналіст «Нашай Талачыншчыны» Сяргей Абрамовіч не толькі ўзяў інтэрв'ю ў нашай чытачкі і зрабіў фотаздымкі «цырымоніі ўручэння», але і вельмі дапамог нам з упрыгожаннем памяшкання пошты шарыкамі, за што яму асобная падзяка.

Надзея Красоўская, наша прызёрка, — былая настаўніца пачатковых класаў. Расказала, што «Звязду» выпісвае з часоў «перабудовы», але знаёмая з ёю была з дзяцінства, бо газету выпісвалі бацькі:

— Чаму выпісваю дагэтуль? У «Звяздзе» адлюстраваны ўсе мае інтарэсы. Тут я прачытаю і пра палітыку, і пра эканоміку, і навіны міжнародныя, і проста актуальныя жыццёвыя пытанні, калі паліва даражэе, ці камунальныя паслугі... Вельмі люблю вашы рубрыкі «Алё, народ на провадзе», «Простая мова», гараскопы заўсёды чытаю, надвор'е...

Латарэйныя купоны дасылаю не так ужо часта, але, як бачыце, трапна. Тэлевізар — гэта не першы прыз, што я выйграла ў «звяздоўскай» латарэі. Некалькі гадоў таму пашанцавала на бейсболку, яе да вас у рэдакцыю прыязджаў забіраць сын, ён у Мінску працуе. Так што цяпер кажу мужу, а ён у мяне чалавек практычны, што чытаць і выпісваць «Звязду» не толькі цікава, але і выгадна.

Як прыхільніца рубрыкі «Алё, народ на провадзе» і проста чалавек з пачуццём гумару, Надзея Мікалаеўна расказала нам на развітанне смешную гісторыю са свайго працоўнага жыцця. Мы вырашылі не чакаць, пакуль яна дашле яе на рэдакцыйную пошту ў нашу гумарыстычную рубрыку і ўзняць настрой тым, хто пакуль яшчэ не выйграў у нашай латарэі. Галоўнае, памятайце, што Фартуна, яна ж жанчына такая... сёння да вас адным бокам, заўтра — другім... А «Звязда», калі выпішаце, будзе прыходзіць кожны дзень, нягледзячы на настрой Фартуны. Так што, чытайце, усміхайцеся, наступны раз, спадзяёмся, вам абавязкова пашанцуе!

АД КАГО ДЗЕЦІ Ў БАБЫ-ЯГІ?..

Вучні трэцяга класа атрымалі творчае заданне скласці сваю казку, самастойна. І вось на ўроку дзеці дэманстравалі свае магчымасці, расказвалі казкі.

Адна вучаніца пачынае: «Жыла-была Баба-яга... І было ў яе тры сыны».

Клас маўчыць, уважліва слухае, і толькі хлопчык Саша, кемлівы, жвавы, уголас абураецца: «Як, у Бабы-ягі тры сыны?! Яна ж ніколі замужам не была!»

У класе дружны выбух смеху... Сумеўся Саша: з каго смяюцца? Разгублена кажа: «Можа ад Змея-Гарыныча? У яго ж тры галавы...»

Таццяна ЛЯЎКОВІЧ.

Асабістае

БАРАЦЬБА ВАКОЛ МУЗЫКІ

Калі суседка пасля начной змены адпачывае, піяніна дачкі можна выкінуць на сметнік?

У новую кватэру прыгожай дзевяціпавярхоўкі на другім паверсе па вуліцы П. Панчанкі Мінска мая сям'я пераехала прыкладна год таму. Недзе да сакавіка ў нашым першым пад'ездзе было спакойна... Не, ціха не было: навасельцы ўвесь час нешта свідравалі, рэзалі і грукалі мэбляй, а ў перапынках «давалі джазу» яшчэ зусім малыя дзеці. Часам здавалася, што наш панэльны дом гудзе, як пабуджаны барабан.

Наша сям'я таксама дапамагала гусці дому, бо ў другой дэкадзе сакавіка пасля дзвюх дачок у мяне нарадзіўся сын, але самым дрэнным гукам для маіх новых суседзяў з першага паверха стаў «голас» нашага піяніна. На піяніна грае мая 11-гадовая дачка, якая займаецца ў музычнай школе, таму мелодыі на музычным інструменце ў яе ўжо атрымліваюцца, аднак... Маладая інтэлігентная і, упэўнены, высокаадукаваная пара з суседняй кватэры з першай агучанай ноты запісала піяніна ў разрад галоўных ворагаў свайго спакою. Як толькі дачка пачынала іграць, то адразу знізу грукалі па батарэях, уключалі дрыль, гнеўна сігналізавалі па дамафоне...

* * *

Неўзабаве мы сустрэліся з суседам на нейтральнай тэрыторыі і амаль адшукалі рашэнне, што задавальняла абодвух. Я быў таксама згодны з тым, што з 15.00 да 20.00 у працоўныя дні мая дачка на працягу 30—40 хвілін будзе займацца музыкай. Аднак бліжэй да лета нашай маленькай піяністцы неабходна было адточваць больш складаную музычную праграму на працягу гадзіны ў дзень і ў выхадныя. А вось процілеглы бок з рашэннем залічыць і выхадныя ў спіс часткова музычных дзён быў катэгарычна супраць. Летам дачка адпачывала ў бабулі, таму сапраўды дарослая барацьба супраць музычных гукаў пачалася менавіта ў верасні.

На гучанне нашага піяніна зноў загрукалі суседскія батарэі і заспявала дрыль. Батарэйная музыка бязлітасна прымушала прачынацца і плакаць усіх немаўлят першага пад'езда. Тады я спецыяльна абышоў усіх сваіх суседзяў, у якіх растуць малыя дзеткі, і даведаўся, што 30 хвілін у дзень грання на піяніна нашых пузаноў бадай ніяк не непакоіць. Ігра маёй дачкі на піяніна замінае толькі адпачынку двум дарослым гаспадарам кватэры на першым паверсе. Так здарылася, што нашы кватэры непасрэдна суседнічаюць толькі па лініі невялікага пакойчыка, дзе і стаіць тое самае піяніна.

Дачка мая і цяпер іграе на піяніна пад груканне па батарэях, аднак барацьба вакол гукаў днямі перайшла ў стадыю сур'ёзнага міжкватэрнага процістаяння. Пры сустрэчы з суседам я паспрабаваў даведацца аб удакладненні новых сапраўды рэальных тэрмінаў музычнай падрыхтоўкі маёй дачкі з выкарыстаннем і выхадных. Аднак малады чалавек быў непахісны ў сваіх поглядах наконт выхадных, а піяніна ўвогуле параіў выкінуць на сметнік. Калі ж мы будзем і далей упарта пілікаць, тады нас чакаюць маштабныя непрыемнасці, удакладніў сваё разуменне сусед.

* * *

Недзе два тыдні таму, калі нас з жонкай не было дома, на хатні тэлефон пазваніў участковы і паразмаўляў з маёй дачкой. Прадстаўнік праваахоўных органаў пацікавіўся, ці іграе яна на піяніна, ці ведае, што перашкаджае адпачынку суседзяў, а таксама аб тым, што бацькі не дамовіліся з суседзямі па існуючай праблеме. У гэты ж дзень я перазваніў участковаму і даведаўся, што заява з боку суседзяў наконт гучнай ігры на піяніна была. Участковы запэўніў, што сустракацца мне з ім для ўдакладнення сітуацыі няма сэнсу, бо адпаведную паперу па заяве ён ужо накіраваў у камісію па справах няпоўнагадовых (!?). (Цікава, за якія такія сур'ёзныя парушэнні дачка трапіла на аловак міліцыі? — **Аўт.**). А ўвогуле, што гэта не яго, а ЖЭСа справа — займацца шумам у кватэрах. Суразмоўца паведаміў, што па выніках разбору я буду загадзя праінфармаваны па тэлефоне. Я супакоіўся, але дарэмна. Бо...

* * *

Пазаўчора, прыкладна пасля абеду, у нашу кватэру, да маёй жонкі, якая даглядае паўгадавалага сына і пяцігадовую дачку, наконт «справы піяніна» завіталі ажно два прадстаўнікі мясцовай улады — супрацоўніца ЖЭСа і наш знаёмы ўчастковы. Работніца ЖЭСа выслухала жонку, даведалася, што «запіліканая музычным інструментам» сям'я суседзяў не мае дзетак, і пашкадавала ўжо нашу сям'ю, але нічога дакладна не параіла і не растлумачыла. Крыху пазней гісторыю пра «беднае піяніна» мая другая палавіна паведаміла і ўчастковаму. Работнік апорнага пункта склаў на нашу сям'ю нейкі пратакол, дзе па сутнасці справы запісаў толькі тое, што мая дачка і сапраўды час ад часу іграе на піяніна. На слушныя пытанні маёй жонкі ўчастковы паведаміў, што суседка-заяўніца працуе часам і ў начную змену, а мы ігрой на піяніна замінаем ёй дзнём **адпачываць,** што з'яўляецца парушэннем правілаў карыстання жылымі памяшканнямі.

* * *

Я спецыяльна пацікавіўся ў рэдакцыйнага юрыста, аб чым гаворыцца ў правілах карыстання жылымі памяшканнямі. У раздзеле II пункта 6.11 у прыватнасці гаворыцца, што «карыстанне тэлевізарамі, радыёпрыёмнікамі, магнітафонамі і іншымі гучнымі ўстройствамі дапускаецца толькі пры ўмовах памяншэння гучнасці да ступені, якая не парушае спакою жыхароў жылога дома. З 23 да 7 гадзін павінна захоўвацца цішыня».

Наколькі я правільна зразумеў дакумент, то ў ім нічога не гаворыцца пра музычныя інструменты. Узнікае і другое пытанне: якім чынам мне можна паменшыць гук піяніна і да якой ступені, каб не было праблем з суседзямі? Узнікае тут і рытарычнае пытанне: ці сапраўды выкарыстоўваецца ў нашых праваахоўных органах практыка «прасавання» членаў адной сям'і, каб абараніць інтарэсы тых, хто піша скаргі?

Лічу свой артыкул адкрытым лістом да зацікаўленых арганізацый і чакаю канкрэтных адказаў. Разумею, што ў справе пра «беднае піяніна» кропка яшчэ не пастаўлена...

Сяргей КУРКАЧ.

НЕРАЗГАДАНАЯ ТАЯМНІЦА ЖАНЧЫНЫ

Фестываль «Белая вежа» прыемна здзіўляе гледача

Трынаццаты тэатральны брэсцкі фэст адкрываў на гэты раз свой мясцовы тэатр. І не штонебудзь паказалі гаспадары фестывалю, а «Злачынства і кара». Шчыра кажучы, я баялася ісці на гэты спектакль. Не сталічны нават тэатр, а замахнуўся на гэткую глыбу — Фёдара Міхайлавіча. Было страшна, каб не выглядала пастаноўка жаласліва, каб не зганілі яе прыезджыя госці. Але страхі рассеяліся ў першай палове першай дзеі. Дастаеўскі ў версіі рэжысёра Цімафея Ільеўскага прымушаў думаць. І гэта галоўнае. Успомнілася дыскусія вакол здымак Уладзімірам Бартко фільма «Майстар і Маргарыта». Некаторыя з мэтраў кінематаграфіі тады абвінавачвалі рэжысёра нават у тым, што ён адважыўся экранізаваць адзін з самых загадкавых твораў Булгакава. А на мой погляд, дык помнік трэба ставіць за такую адвагу. Класіка — гэта ж не старажытныя лацінскія трактаты, да якіх можна далучыцца толькі ў цішы бібліятэк. Класіку трэба чытаць, ставіць, спрачацца аб ёй. У класіцы ёсць вечнае, якое заўсёды сучаснае. Да таго ж ставіць класіку неймаверна цяжка, заўсёды ёсць рызыка паўтарыцца, паказацца банальным. А брэсцкі рэжысёр не спалохаўся. І спектакль адбыўся. На традыцыйным абмеркаванні крытыкі, тэатразнаўцы звярнулі ўвагу на недахопы і набыткі спектакля. А рэжысёру Цімафею Ільеўскаму сказалі бадай што самае прыемнае ў гэтай сітуацыі: ад яго чакаюць новых рэжысёрскіх знаходак.

Адным з галоўных адкрыццяў першай паловы фестывальнай праграмы стаў, несумненна, спектакль «Цэнтра драматургіі і рэжысуры» з Масквы «Паўдзённы раздзел». Летась калектыў паказаў на нашым фэсце «Нінкіну зямлю», якая нарабіла многа шуму. А сёлета артысты прывезлі складанейшы інтэлектуальны спектакль па п'есе французскага містыка і сімваліста Поля Кладэля. Высокая любоўная драма на чатыры асобы амаль не мае сюжэту: чацвёра людзей плывуць на параходзе. Чацвёра — гэта жанчына і трое мужчын, якія яе кахаюць. Кажуць, што ў аснову твора пакладзена сапраўдная гісторыя Поля Кладэля, маладога тады дыпламата, які захапіўся Разаліяй Рыльскай падчас сваёй службы ў Кітаі. У спектаклі таксама ёсць малады прыгожы высокаадукаваны герой Мяза, які з галавой рынуўся ў каханне да чароўнай і грэшнай Ізэ. Другі яе каханак — прыгажун Дэ Сіз, гэткі сучасны супергерой, і муж бізнэсмен, які горача любіць дзяцей. А яна разрываецца паміж імі, і пры гэтым жыве, пакутуе, радуецца, добра ўсведамляючы, якую сілу мае яе прыгажосць. Трохгадзінная дзея-псіхааналіз не выклікае суму, наадварот, яна трымае гледача ў пастаянным напружанні. Хто гэтая жанчына: дзіця распусты, грэшніца ці выратавальніца, гатовая прынесці сябе ў ахвяру? Прыгажуню Ізэ іграе французская актрыса рускага паходжання Таццяна Сцяпанчанка. І яе своеасаблівы акцэнт нечакана дадае шарму гераіні. Яе кахаюць усе, а каго кахае яна, Ізэ і сама не ведае, але яна застаецца з тым, хто па злой волі другога ахвяраваны на смерць... Адчуванні ў час прагляду напомнілі аўтару гэтых радкоў адчуванні больш чым дзесяцігадовай даўніны, калі да нас прыязджаў віцебскі коласаўскі тэатр з п'есай лаўрэата Нобелеўскай прэміі Іосіфа Башэвіса-Зінгера «Тайбэлэ і яе дэман». Недзе ўнутры ўзнікала адно і тое ж пытанне: хто аўтарам п'ес і пастановак — мужчынам — выдаў самае патаемнае і запаветнае ў сутнасці жанчыны, як праніклі яны ў святая святых жаночай псіхалогіі?

Аказваецца, свой «Паўдзённы раздзел» Уладзімір Агееў паказваў у Францыі, на радзіме Кладэля, і там спектакль прайшоў з поспехам. Брэсцкі глядач таксама ацаніў пранікнёную ігру маскоўскіх артыстаў, ім апладзіравалі стоячы.

Лёгкі прыемны спектакль прывёз Дзяржаўны акадэмічны тэатр драмы з Бураціі. «Улейскія дзяўчаты» — дзея відовішчная, фальклорная і адначасова сучасная. У аснове сюжэта — вяселле з ракавой дзяўчынай-духам, якая гатовая звесці жаніха. Зноў загадка, і драма жанчыны, і адначасовае адрыццё напаўзабытых вечных ісцін. Свет пачуццяў жанчыны даследаваў нават вулічны тэатр з Польшчы. Наогул вулічныя спектаклі былі сёлета надзвычай удалыя, яны заваёўваюць усё болей сэрцаў публікі. Фаварыт леташняй «Белай вежы» Львоўскі тэатр «Уваскрэсенне» літаральна пакарыў вячэрняга гледача сваёй трактоўкай таго, як людзі чытаюць газеты. Аказалася, па тым, як і якой перыёдыцы аддае перавагу чалавек, можна вызначыць і яго ўнутраную існасць. «Дзіўны свет, або Як людзі чытаюць газеты» ўразіў дасціпным гумарам, відовішчамі, спецэфектамі, незвычайнай пластыкай. Вулічныя пастаноўкі прыемныя яшчэ і тым, што на іх можна хадзіць без білетаў.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Уладзіміра СЫЧОВА

КОНКУРС РАШЭННЯЎ

Заданне № 11

Мат за 5 хадоў (8+9).

Заданне № 12

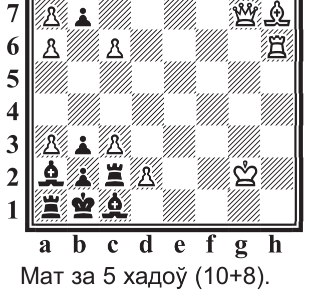

Мат за 5 хадоў (10+8).

ПРАВЕРЦЕ СВАЕ РАШЭННІ

Праверце свае рашэнні заданняў конкурсу, змешчаных 23 жніўня і 4 верасня г.г.

Заданне № 5. 1. Kh1! — цугцванг. 1. ... Кр.h1 (h2) 2. Крf2, 1. ... Крf1 2. Лg7!

Заданне № 6. 1. Cg8! — цугцванг. 1. ... Крd6 2. Лd8+ 1. ... e6 2. Крc7!

Заданне № 7. Цудоўны ўступны ход: 1. 1. Фh1! З пагрозай па «брызтолю» 2. Лa1! Кр:c2 3. Фb1!x, 1. ... c3 2. Фd5! Кр:c2 3. d3x, 1. ... Кр:c2 2. Фf3! Крb2 3. d4x, і 1. ... b6 2. Лb1+ Кр:c2 3. Фe4x — вяртанне белага ферзя.

Заданне № 8. 1. Крd6! Кр:b4 2. Крd5 Крa5 3. Крc5, 1. ... Крd4 2. Ca5 Крc4 3. Крe5.

Адказы даслалі Юрый Бандарэнка (Магілёў), Віктар Быкаў, Сяргей Гурыновіч, Мікалай Янучок (усе — Мінск), Мікалай Балянкоў (Рагачоўскі раён), Алег Бадзюкоў (Круглянскі раён), Іван Козел (Мазырскі раён), Валерый Лук'янчык (Талачынскі раён), Аляксандр Марцуль (Шчучынскі раён), Анатоль Прынеслік (Віцебск), Алег Чарневіч (Барань), Іван Цітовіч (Паставскі раён).

ЗАПРАШАЕМ ДА ЎДЗЕЛУ

Рэдакцыя газеты «Olimpiya dunyasi» (Азербайджан) абвясціла конкурс па складанню эцюдаў. Тэма свабодная. Папярэднія вынікі конкурсу будуць апублікаваныя ў лютым 2009 года. Усім, хто атрымае адзнакі, будуць высланы вынікі конкурсу.

Творы дасылайце на e-mail I. Аліева ilhamaliev@mail.ru.

* * *

Цэнтр спорту і адпачынку ў S-e rock (Польшча) аб'явіў конкурс складання шахматных задач у наступных раздзелах: трохходовыя задачы, задачы на зваротны мат, задачы на кааператыўны мат у 2,5 хода. Тэма свабодная. Пераможцы атрымаюць медалі ў кожным раздзеле. Суддзя — Woldemar Tura. Задачы на дыяграмах і з поўным рашэннем дасылайце да 15 кастрычніка 2008 г. Адрас: Osradek Sportu I Rekreacji w Serocku, Pultuska 4705 — 140 Serock (szachy), Poland — Польшча, або на e-mail: serock 2005@poczta.fm.

ФОНД «МИНСКОБЛГОСИМУЩЕСТВО»

«21» октября 2008 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5

ПРОВОДИТ АУКЦИОН

с применением метода понижения начальной цены по продаже объектов республиканской собственности и права заключения договоров аренды земельных участков, составляющих единые предметы аукциона

На аукционные торги выставляются:

Сведения о капитальных строениях и их местонахождении	Основные характеристики капитальных строений	Общая площадь, кв. м	Площадь земельного участка, отведенного для обслуживания капитальных строений, га	Срок аренды земельного участка, лет	Начальная цена предмета аукциона (имущества/права заключения договора аренды земельного участка), руб.	Минимальная цена предмета аукциона (имущества/права заключения договора аренды земельного участка), руб.	Сумма задатка единого предмета аукциона, руб.
ЛОТ №1: Капитальное строение (клуб) (инв. № 640/С-21364), расположено по ул. Социалистической, 133, в г. Слуцке Минской области	Здание двухэтажное, фундамент бутобетонный, стены кирпичные, крыша шиферная, полы дощатые. Имеются: водопровод, канализация, электроосвещение, теплоснабжение, горячее водоснабжение, вентиляция, введено в эксплуатацию в 1933 году.	888,3	0,2389	51	174 019 347 (153 198 867/ 20 820 480)	143 380 480 (122 560 000/ 20 820 480)	15 000 000
ЛОТ № 2: Капитальное строение (учебный корпус) (инв. № 640/С-21366), расположено по ул. Социалистической, 133 в г. Слуцке Минской области	Здание двухэтажное, фундамент бутобетонный, стены кирпичные, крыша совмещенная, полы дощатые, плиточные, ДСП. Имеются: водопровод, канализация, электроосвещение, теплоснабжение и вентиляция, введено в эксплуатацию в 1933 году.	1131,8	0,4457	51	286 932 911 (248 082 041/ 38 850 870)	237 316 870 (198 466 000/ 38 850 870)	20 000 000

Согласно решению Слуцкого райисполкома от 24 ноября 2005 г. № 1410 предоставлены РУП «1993-я центральная инженерная ремонтная база» земельные участки для содержания и обслуживания зданий.

Введено ограничение в использовании земельного участка площадью 0,2389 га сформированного для обслуживания клуба, в связи с его расположением в охранной зоне канализационного коллектора.

Порядок и сроки осмотра объектов республиканской собственности оговариваются с продавцом имущества.

Продавец имущества: республиканское унитарное предприятие «1993-я центральная инженерная ремонтная база»,

Адрес: г. Слуцк Минской области, ул. Социалистическая, 133, тел. (801795) 48242.

Арендодатель земельного участка: Слуцкий районный исполнительный комитет.

К участию в аукционных торгах допускаются: юридические лица, индивидуальные предприниматели, граждане Республики Беларусь и иностранные граждане, представившие в фонд «Минскоблгосимущество» в сроки, указанные в извещении, следующие документы:

заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;

юридическим лицом – доверенность, выданная представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), нотариально удостоверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации, также представитель должен иметь при себе паспорт или иной документ, удостоверяющий личность;

индивидуальным предпринимателем – нотариально удостоверенная копия свидетельства о государственной регистрации, представителем индивидуального предпринимателя дополнительно представляется нотариально удостоверенная доверенность;

иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык, представителем иностранного юридического лица дополнительно представляется легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык, а также паспорт или иной документ, удостоверяющий личность;

гражданином Республики Беларусь и иностранным гражданином — паспорт или иной документ, удостоверяющий личность, представителем гражданина Республики Беларусь и иностранного гражданина – нотариально удостоверенная доверенность.

ПОБЕДИТЕЛЬ ОБЯЗАН:

1. В течение 10 рабочих дней со дня принятия Слуцким райисполкомом решения о представлении победителю аукциона земельного участка возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, а также расходы, связанные с формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией создания земельного участка.

2. Внести плату, взимаемую за право заключения договора аренды земельного участка.

После совершения победителем аукциона действий, названных в пунктах 1, 2, но не позднее 2 рабочих дней, с ним в установленном порядке Продавцом имущества заключается договор купли-продажи недвижимого имущества, а Арендодателем земельного участка – договор аренды земельного участка.

Порядок проведения аукциона определен Положением о порядке продажи объектов республиканской собственности на аукционах с применением метода понижения начальной цены, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 13 февраля 2007 г. № 77 и Указом Президента Республики Беларусь от 27 декабря 2007 г. № 667. Аукцион продолжается до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднимет только один участник. Аукционист называет новую цену объекта республиканской собственности и номер этого участника трижды и объявляет его победителем.

Все **расчеты по сумме задатка** производятся путем перечисления их на расчетный счет фонда «Минскоблгосимущество» № 3642900000841 в ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Минске, код 795, ул. Мясникова, 32, УНН 100128686.

Заявки на участие в аукционе принимаются ежедневно в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 312, тел. 224 57 09.**

Последний день подачи заявок 20 октября 2008 г. с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 15.00.

Міхаіл ЛЯЎКОВІЧ: «НАПЕРАД МЫ ІДЗЁМ УПЭЎНЕНЫМІ КРОКАМІ»

— Міхаіл Уладзіміравіч, лясгас, які вы ўзначальваеце, мае сваю гісторыю, і не так даўно ваш калектыў адзначыў 70-гадовы юбілей прадпрыемства. Якія асноўныя вехі яго развіцця?

— Жыткавіцкі лясгас быў арганізаваны ў 1936 годзе, у яго ўваходзіла тады пяць лясніцтваў, а пасля вайны дадалося яшчэ адно. У 1960 годзе адбылося разбуйненне прадпрыемства, у выніку чаго ўтварыліся тры новыя лясніцтвы, а яшчэ праз сем гадоў на базе лясоў Жыткавіцкага лясгаса быў арганізаваны Ленінскі агульнай плошчай у 50,9 тысячы гектараў. Але прайшло 9 гадоў і абодва лясгасы аб'ядналіся ў адзін — Жыткавіцкі, які складаўся з 11 лясніцтваў і займаў плошчу ў 132,1 тысячы гектараў. Дзейнічалі ў ім два дрэваапрацоўчыя цэхі.

Так было да 1996 года, калі загадам Міністэрства лясной гаспадаркі рэспублікі 3616 гектараў лясоў былі перададзены Нацыянальнаму парку «Прыпяцкі», а ў 1998-м туды адышло яшчэ 32,3 тысячы гектараў. У апошнія гады наш лясгас прыняў некалькі тысяч гектараў лясоў ад іншых землеўладальнікаў, і цяпер яго плошчы складаюць 101 тысячу гектараў.

— Напэўна, гэта адзін з найбуйнейшых падобных гаспадарак у Гомельскай вобласці...

— Правільна. У ім сёння 11 лясніцтваў і працуе 387 чалавек. Калі гаварыць аб лесасечным фондзе, дык плошчы, занятыя сасной, складаюць 38 225 гектараў, бярозы — 23 817, вольхі — 13 687, дубу — 5062, асіны — 940 і г.д. Граб, ясень, клён, ліпа, таполя займаюць нязначныя плошчы. Шмат верхавых, нізавых і пераходных балот. Вось такая разнастайнасць. Хачу дадаць таксама, што з указаных 101 тысячы гектараў плошчаў, якія займае лясгас, лесам пакрыта 82 656 гектараў, што ў 1977 годзе была створана лесапаляўнічая гаспадарка, якая на сёння займае агульную плошчу 51,4 тысячы гектараў.

— А я ў сваю чаргу, Міхаіл Уладзіміравіч, хачу сказаць, што па абавязку сваёй службы даводзіцца бываць у Жыткавіцкім раёне, дзе вельмі маляўнічыя мясціны, яны перамежаюцца звонкімі барамі, блакітнымі азёрамі і рэкамі. Прыгожы палескі край, і жыць і працаваць у ім, напэўна, адно задавальненне. Ці не так? Сапраўдная жамчужына Палесся...

ПРАДСТАЎЛЯЕМ СУРАЗМОЎЦУ

Ураджэнец Беларусі, але дзіцячыя гады прайшлі ў Сібіры, адкуль родам была маці. Сярэднюю школу закончыў у Ельскім раёне Гомельшчыны і вырашыў стаць работнікам лясной гаспадаркі, таму што яго бацька быў паляўнічым і рыбаловам і гэтай справай «заразіў» сына. Успамінаючы ўказанае, Міхаіл Уладзіміравіч гаворыць, што яго прадзед быў аб'ездчыкам лясоў у Алтайскім краі. Далёкія карані, значыць, глыбінныя, магчыма, адгукнуліся ці прачнуліся.

Таму і паступіў на вучобу ў Полацкі лясны тэхнікум, закончыўшы яго на выдатныя адзнакі. Па гэтай прычыне яму, як і іншым лепшым выпускнікам, было прапанавана выбіраць месца працы самому. Так у 1991 годзе ён трапіў у Бярэзінскі біясферны запаведнік, але праз каторы час пераехаў на Ельшчыну, бліжэй да бацькі, які захварэў. Ступені росту наступныя: ляснічы Качышчанскага лясніцтва на працягу дзесяці гадоў, затым — галоўны ляснічы Ельскага лясгаса і з 2004 года — дырэктар Жыткавіцкага лясгаса.

Завочна закончыў тэхналагічны інстытут у Мінску. Жонка Таццяна Мікалаеўна працуе інжынерам-радыёлагам у лясгасе, двое дзяцей вучацца ў школе.

Удалае паляванне.

— Цалкам згодзен з вамі. Я вельмі ўдзячны генеральнаму дырэктару Гомельскага вытворчага лесагаспадарчага аб'яднання Міхаілу Пятровічу Супруну, які прапанаваў мне пераехаць працаваць сюды дырэктарам. Мне ўсё тут вельмі падабаецца.

— А мне Міхаіл Пятровіч якраз пра ваш калектыў прапанаваў расказаць на старонках «Звязды». Сказаў, што ён заслужыў гэта. Таму чарговае пытанне: з чаго пачыналі вы тут як новы кіраўнік?

— Скажу адразу, што ламаць нічога не стаў. Мой прынцып наступны: трэба ўспрымаць кожнага чалавека такім, які ён ёсць, не падстройваць пад сябе. Куды больш важней аб'яднаць усіх адной ідэяй, выклікаць у людзей інтарэс да пераадолення цяжкасцяў, дасягнення пастаўленай мэты — дабівацца перамог. Узяў адну вышыню — настройвайся на наступную. Пакарылася — бяры другую. І гэтак далей. Што ні крок, то — наперад.

— І што ж гэта былі за вышыні?

— Адна з іх — перасяліцца з цеснага старога аднапавярховага будынка ў той корпус, дзе адміністрацыі і спецыялістам лясгаса былі б створаны належныя ўмовы для работы. Гэта мы ажыццявілі тры гады таму, калі выкупілі трохпавярховы будынак, а стары будынак перадалі лясніцтву, дзе людзей менш. Цяпер у адміністрацыйным будынку прасторныя кабінеты, аснашчаныя ўсім неабходным рыштункам, пакой адпачынку з халадзільнікам, тэлевізарам, мікрахвалевай печкай. Плануем там паставіць більярдны стол, каб і пасля работы, хто хоча, мог пагуляць. У іншым пакоі, дзе ідзе цяпер рамонт, парылка з душам. Ёсць дзе і спортам тут пазаймацца, для чаго толькі што набылі на пяць мільёнаў трэнажораў.

— Згадзіцеся, Міхаіл Уладзіміравіч, што для ажыццяўлення таго, аб чым вы расказалі, трэба было мець адпаведныя фінансавыя сродкі. А для гэтага...

— А для гэтага неабходна было добра працаваць. З эканамічным эфектам. На, як кажуць, фінансавы вынік. Гэта і тактыка, і стратэгія. Не буду падрабязна расказваць, як гэта дасягалася, але адзначу толькі некалькі момантаў. Нам у 2004 годзе ўдалося пераканаць кіраўніцтва райвыканкама, каб прадпрыемству прадалі ў растэрміноўку пагрузачную пляцоўку, рамонтна-механічныя майстэрні, кацельню, ангары. У адным з іх сёлета запусцілі ў эксплуатацыю цэх, ці, як мы яшчэ называем, завод па выпуску паліўных гранул, якія называюцца пялетамі. Гэта экалагічна чыстая прадукцыя, што з'яўляецца адным з этапаў стварэння замкнутага цыкла перапрацоўкі драўніны.

— Аб гэтым, калі ласка, больш падрабязней.

— Справа ў тым, што сёння гэтае паліва запатрабавана ў Еўропе, бо газ і нафтапрадукты даражэюць у цане, і там хто-ніхто ўжо шукае паліва, якое б каштавала таннейшае. Мяркую, што і ў нашай краіне з цягам часу будуць выкарыстоўвацца катлы для спальвання пілавіння як галоўнай сыравіны для вырабу пялетаў.

Вядома, што пілавінне — гэта адходы вытворчасці, якія радка недзе прыносілі карысць, і яно часта раней некуды выкідвалася, што, на жаль, назіраецца і цяпер. А мы з сакавіка ўпершыню ў рэспубліцы тыя адходы ператвараем у даходы. Закупілі неабходнае абсталяванне, навучылі людзей і цяпер працуем у тым цэху ў дзве змены. Працэс такі. Пілавінне транспарцёрам падаецца ў сушыльны барабан, а там — цеплагенератар, які робіць сваю справу. Рэверсійны здрабняльнік даводзіць пілавінне да аднароднай масы вельмі дробнай фракцыі, якая прасейваецца і паступае ў бункер. Адтуль указаная сыравіна дазіраванымі порцыямі падаецца ў гранулятар і праходзіць праз яго нібы праз мясарубку. Ніякіх дабавак у пялетах няма. Іх фарміруюць вада і высокая тэмпература. Следам за высо-мі такую вытворчасць наладзілі і ў Стаўбцоўскім лясгасе Мінскай вобласці. Іншыя лясгасы іх пакуль не вырабляюць.

— Каму рэалізоўваеце пялеты?

— Хачу заўважыць, што паліўныя гранулы — гэта прадукцыя заўтрашняга дня, і ў рэспубліцы да іх вырабу толькі падступаюцца. Мы паставілі задачу ў верасні выпусціць іх 400 тон, і ў далейшым утылізацыя адходаў будзе пашырацца. Маю на ўвазе тое, што мы будзем выкарыстоўваць пілавінне акцыянернага таварыства «Жыткавічылес», Петрыкаўскага, Лельчыцкага і іншых лясгасаў, якія знаходзяцца недалёка ад нас.

Што ж да збыту пялетаў, дык іх ужо закупіла ў колькасці 610 тон па 83 еўра Латвія. А Польшча гатова плаціць яшчэ больш — па 85 еўра. Мяркуючы па ўсім, цана будзе на гэтае экалагічна чыстае і эфектыўнае паліва расці, у чым я ўпэўнены.

— Міхаіл Пятровіч Супрун казаў, што вы маеце справу і з італьянскай фірмай. І тут нейкія ноу-хау?

— З ёй мы заключылі дагавор на пастаўку нам лесапільнага абсталявання, аб'яўлены тэндар на закупку сартавальнага абсталявання да яго. Гэта азначае, што бярвёны будуць сартавацца па даўжыні і таўшчыні ў аўтаматычным рэжыме. Кіраваць працэсам будзем з дапамогай камп'ютара, што значна павысіць прадукцыйнасць працы.

Мы плануем такім чынам дасягнуць распілоўкі круглага лесу на тым абсталяванні ад 30 да 50 тысяч кубаметраў, што ў тры—пяць разоў болей, чым зараз. Стаўку робім на больш глыбокую перапрацоўку лесу, каб у буйных аб'ёмах не гандляваць круглякамі, а выпускаць вагонку, плінтусы, налічнікі, падлогавую дошку і г.д., і з аднаго кубаметра сыравіны атрымліваць большую аддачу.

У перспектыве (у 2010 годзе), калі ўсё атрымаецца, наладзім выпуск шчэпкі, магчыма, будзем вырабляць і клеены брус. Дарэчы, для таго, каб здымаць кару з круглага лесу, запланавана купіць спецыяльны станок, і гэтыя адходы (кара) пойдуць у справу.

— Якім чынам?

— Налета плануем набыць кацельнае абсталяванне, якое будзе працаваць на кары. Гэтак жа, як і існуючая кацельня, што ўжо чатыры гады спальвае пілавінне і ацяпляе як кацельню, так і адміністрацыйны будынак. Во, ледзь не забыўся. У нашых планах таксама закупка дзвюх сушыльных камер па сто кубаметраў драўніны.

— Трэба меркаваць, што апрача пялетаў, вы экспартуеце і іншую прадукцыю?

— Гэта сапраўды так. Туды ж, а таксама ў Літву і Польшчу прадаём балансавую драўніну, пялетную дошку, якая вырабляецца з нізкасортнай танкамернай драўніны і прымяняецца для еўрападдонаў.

— Для работы ў лесе, перавозкі і г.д. неабходна мець надзейны транспарт...

— Зразумеў вас і скажу, што тэхніка ў нас абнаўляецца кожны год. За апошні час мы набылі фарвардар, які валодае павышанай праходнасцю і таму прымяняецца ў работах у цяжкадаступных месцах, два МАЗы. Зараз вось адбыўся тэндар, у выніку чаго купляем два УАЗы для двух лясніцтваў. Тым самым мы стараемся адысці ад выкарыстання такіх энергаёмістых машын, як «Уралы», ГАЗ-66. Пажадана, праўда, каб вытворцы якасць фарвардараў палепшылі, даведалі яго да ўзроўню шведскіх і фінскіх, на што мы спадзяёмся. І не толькі нашага лясгаса такое пажаданне, але і тых, дзе шмат балот.

— А конікаў, выпадкова, для тралёўкі лесу з цяжкадаступных месцаў не прымяняеце?

— Коней у нашай гаспадарцы каля трыццаці, і ад іх пазбаўляцца мы не будзем. А маем намер выкарыстоўваць іх больш у турыстычных маршрутах, у выхаванні дзяцей. Быў я ў камандзіроўцы ў Фінляндыі, бачыў там упрыж і іншыя сродкі коннай тралёўкі лесу ў музеі. Вось такі музей і мы хочам арганізаваць.

— Адна з важнейшых работ лясгасаў, Міхаіл Уладзіміравіч, лесааднаўленне. Як з гэтым у вас справы?

— Вы маеце рацыю. Пасадка і зберажэнне лясоў — галоўны клопат лесаводаў. Сёлета мы засадзілі дрэўцамі каля пяцісот гектараў плошчы. У нас маецца ў агульнай колькасці каля двух гектараў гадавальнікаў у лясніцтвах, дзе мы вырошчваем саджанцы сасны, елкі, дубу чарэшчатага. Спрабуем таксама вырошчваць тую, елку калючую, іншую культуру. Тыя гадавальнікі разрозненыя, дробныя. А мы паставілі перад сабой задачу стварыць гадавальнік цэнтралізаваны ў адным з лясніцтваў і тым самым у максімальнай ступені механізаваць пасадкі, уход за гадавальнікам. І атрымаць стандартны пасадачны матэрыял.

Трэба, аднак, сказаць, што ў пытаннях лесааднаўлення ёсць адна праблема. Справа ў тым, што, акрамя плошчаў, якія даўно замацаваны за прадпрыемствам, нам перадаюцца нізкабальныя землі, якія належалі аграрнапрамысловаму комплексу. А яны, як кажуць у народзе, схуднелыя, бедныя, іншым разам пераатраўленыя ядахімікатамі. І вось што атрымліваецца ў выніку. Калі насенне дрэў на нашых плошчах прарастае, дык на перададзеных прыжывальнасць апошніх вымушае чакаць куды больш лепшага. Ды нічога, робім усё, каб узнімаліся, шумелі маладыя лясы. Зялёныя, прыгожыя.

— А што можаце сказаць пра супрацьпажарныя мерапрыемствы?

— Яны рознапланавыя і праводзяцца шырока. Леснікі робяць падворныя абходы са сшыткамі, папярэджваюць насельніцтва не спальваць траву, не разводзіць вогнішчы ў лесе ці блізка ад яго. Кожны год мы закупляем на тры-чатыры мільёны рублёў наглядную агітацыю па ўказаных пытаннях, устанаўліваем на лясных дарогах шлагбаўмы. Ва ўсіх лясніцтвах ёсць назіральныя вышкі з так званымі азімутнымі кругамі, дзякуючы чаму можна вызначыць квартал, дзе адбылося ўзгаранне.

Пра спецыяльную тэхніку для тушэння пажараў я ўжо і не кажу. Яна маецца ў дастатковай колькасці, ёсць нават матацыклы для ляснога патрулявання. Абнаўляем супрацьпажарны інвентар. Сёлета, напрыклад, закупілі яго на 12 мільёнаў рублёў. Такім чынам мы дасягнулі замкнутай візуальнай сеткі аховы лясоў.

— Летам магутнай разбуральнай сілы ўраган прайшоўся па лясных угоддзях Бярэзінскага раёна. Я ведаю, што туды для ліквідацыі завалаў і нарыхтоўкі драўніны міністэрства накіроўвала людзей з розных лясгасаў рэспублікі. Ваша прадпрыемства было там задзейнічана ці не?

— Мы адразу ў адпаведнасці з загадам міністэрства адправілі туды запатрабаваную колькасць работнікаў на чале з намеснікам дырэктара па ідэалагічных пытаннях Адамам Матарасам. Людзі разумелі, што падобная бяда можа здарыцца з любым лясгасам і працавалі ў поўную меру сваіх сілаў і здольнасцяў. Мы нарыхтавалі там 2500 кубаметраў драўніны і выканалі даручэнне міністэрства.

— Мне, Міхаіл Уладзіміравіч, паказвалі вашы бытавыя памяшканні, азярынку на тэрыторыі прадпрыемства, абсаджаную вербамі, бачыў я, як вялікія карпы «гулялі ў футбол» там, ганяючы па вадзе кавалак батона, які нехта кінуў туды ў час абедзеннага перапынку. У вас у цэху маецца нават пакой псіхалагічнай разгрузкі. Паўсюдна бачныя клопаты пра чалавека працы.

— А інакш і не павінна быць. Усё ствараецца чалавекам, і яму трэба аддаць належнае, заахвоціць. Для гэтага ў нас усё прадугледжана ў калектыўным дагаворы. Не буду расказваць пра тое, як ён дзейнічае, а вось некаторыя сацыяльныя льготы і гарантыі для работнікаў прадпрыемства назаву.

Леснікам і тым, хто заняты ў лесагаспадарчай дзейнасці, з улікам адпрацаванага часу харчаванне больш таннае. Распілоўка драўніны на лесарамах прадпрыемства для ўсіх работнікаў і водпуск дроў для яго працаўнікоў, у якіх стаж работы тут не менш чым год, робіцца са скідкай у 50 працэнтаў. Таму работніку, які вядзе індывідуальнае будаўніцтва жылля ці робіць капітальны рамонт дома або надворных пабудоў, выдзяляюцца на сям'ю лесаматэрыялы адпаведна ў колькасці да 50 і 20 кубаметраў па прэйскурантных цэнах. Хто прапрацаваў у лясгасе не менш чым год і пенсіянеры, якія аддалі яму не менш чым дзесяць гадоў, аплачваюць транспарт для дастаўкі дадому сена, дроў і г.д. з 50-працэнтнай скідкай. Пералік падобных ільгот можна працягваць далей.

— Вы казалі пра тое, што ў вас ёсць лесапаляўнічая гаспадарка, і я чуў добрыя водгукі аб ёй. Як яна арганізавана? Апошнім часам у нашу рэспубліку з ахвотай прыязджаюць паляўнічыя з шэрагу заходнееўрапейскіх краін. Не можа быць, каб яны абмінулі ваш раён, ваш лясгас.

— Прызнацца шчыра, дык я чакаў гэтага пытання. Па той прычыне, што дзейнасць нашага калектыву без расказу аб рабоце ў названым накірунку была б няпоўнай. І адразу прывяду наступны факт. Сёлетняй вясной да нас на паляванне прыязджалі ахвотнікі гэтага экзатычнага для Захаду хобі з Італіі і Германіі, і мы за іхняе задавальненне папоўнілі сваю касу на 12 мільёнаў рублёў. Можа гэта і небагаты здабытак, як нехта падумае, але нас ён радуе. Бо мы толькі пачынаем прымаць іншаземцаў. Як кажуць, у добры шлях. Вось і цяпер чакаем чарговых паляўнічых адтуль.

Хачу заўважыць, што лясная паляўнічая гаспадарка базіруецца на правядзенні вясновага палявання на глушца, цецерука, селезня, крачкі, на арганізацыі палявання па адстрэле такіх капытных, як дзік, казуля, лось. Каб паляванне было эфектыўным, мы ўстанаўліваем стралковыя вышкі, праводзім шэраг біятэхнічных мерапрыемстваў з распрацоўкай і закладкай пастаянных кармавых палёў, каб звяры шукалі ежу менавіта там.

— Мой знаёмы расказваў, як ён аднойчы паляваў у вашых мясцінах, здаецца, паблізу пасёлка Чырвонае. Эмоцый набраўся шмат.

— Там у нас маецца паляўнічы домік з трыма спальнымі пакоямі на сем чалавек, прыбіральня, дзве душавыя кабіны, гарачая і халодная вада, кухня, сталовая, камін, більярд, тры боксы для аўтамабіляў, падсадныя качкі. Абсталявалі тры вышкі з дахам і 12 без іх і 14 стралковых ліній для палявання. З транспартных сродкаў ёсць УАЗ-3151, тры драўляныя, адна алюмініевая і адна гумавая лодкі. Апошнія дзве — з падвяснымі маторамі. Лясгас арандуе два вадаёмы для аматарскай лоўлі рыбы (497 гектараў), маюцца возера Белае (189 га) з двума домікамі на 16 чалавек, урочышча «Булеў Мох» (308 га), наладжваюцца два турыстычныя маршруты па рацэ Случ.

— Шырока размахнуліся...

— А як жа. Само жыццё падказвае, што грэх не выкарыстоўваць для адпачынку людзей такую прыроду, такія мясціны маляўнічыя, як у нас. Вось я назваў возера Белае. Мы ўзялі яго ў арэнду на дзесяць гадоў, і сёлета адкрылі там цэнтр палявання, рыбалоўства і развіцця турызму. Прапаную з'ездзіць туды. Згодны?

— Згодзен.

— Паехалі. Па дарозе — скрозь лясы ды пералескі з зялёным пошумам бронзавага загару соснаў, беластвольных нявестаў-бярозак ды трапяткога асінніка. То тут, то там праглядваюцца балацянкі. У адной з іх — пачвара, якая нібы вылезла з яе і падазрона пазірае на дарогу. А вунь і лось, і вожык, і іншыя малыя архітэктурныя формы. Прыгожа і загадкава, калі яны ў лесе ды пры дарозе, у месцах адпачынку і проста так.

Шкада толькі, кажа Міхаіл Уладзіміравіч, што сярод людзей не перавяліся вандалы. У кагосьці карцяць рукі, каб раструшчыць іх, а хто-ніхто наогул крадзе тую прыгажосць. Так, зніклі вожык з грыбной паляны і чатыры лебедзі з балотца. Макеты ці малыя архітэктурныя формы, выраблены з жалезнага ліста па-мастацку.

Прыехалі. То пагорак, то нізінка — рэльеф такі. Блакіт возера праглядваецца адусюль, кліча да сябе. Падыходзім да яго. Пясчанае дно, а вада — празрыстая-празрысая. Удалечыні — рыбак на лодцы. Усё зачароўвае тут.

Калісьці ў гэтым месцы быў піянерскі лагер, які занядбаў. Вось яго і перадалі лясгасу, калектыў якога сёння робіць рамонт памяшканняў, каб колькасць ахвотнікаў тут адпачыць павялічвалася. Цяпер на выхадныя сюды прыязджае да трыццаці чалавек. З райцэнтра, Слуцка, Бабруйска, Мінска. А цэнтр можа размясціць тут у два разы болей людзей. Рыбалка добрая і на шчупака, і на карпа. Як зімой, так і летам. У возера будзе запушчаны і судак.

Да паслуг адпачываючых — і егер, і паляўнічыя сабакі, і аўтамабілі, і лазня з парылкай, і на пракат палаткі, лодкі, рыбалоўныя прылады, мангалы і г.д. Усё для чалавека. Стаўка робіцца не на багатых, для якіх, вядома ж, ствараюцца палепшаныя ўмовы ў двух доміках на самым беразе возера. Запіс сюды ўжо за месяц загадзя.

На базе цэнтра хутка з'явіцца паляўнічы цір, які будуецца і дзе можна будзе трэніравацца ў меткай стральбе па такіх цэлях, як бягучы кабан і казуля, лятальных талерачках. На наступны год запланавана арганізацыя пляцовак для гульні ў міні-футбол і баскетбол, плануем таксама стварыць заалагічны сад, музей. Сёлета ўпершыню на базе цэнтра правялі спартакіяду. Тут калектыў будзе адзначаць і сваё прафесійнае свята, Дзень работнікаў лесу.

— Напярэдадні яго што б вы хацелі сказаць, Міхаіл Уладзіміравіч?

— Я шчыра ўдзячны свайму калектыву, які працуе самааддана і натхнёна. Моцнага здароўя ўсім, поспехаў і дабрабыту. Няхай буры і непагадзь абыходзяць нашы лясы і вашы дамы, паважаныя таварышы, а ўсе мары і пажаданні збудуцца. Добрага ўсім святочнага настрою!

— І мы таксама, Міхаіл Уладзіміравіч, далучаемся да вашага пажадання і віншавання.

— Дзякую.

Матэрыял падрыхтаваў Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

УНН 440000683

Каманда лясгаса на абласной спартакіядзе (распілоўка бервяна). Хто хутчэй і дакладней?

Пажарная дружына рыхтуецца...

Сеянцы сасны. Шумець маладым лясам!

Ідзе адгрузка лесапрадукцыі на экспарт.

Тралёўка лесапрадукцыі.

Старшыня прафсаюзнага камітэта Надзея ШАБАЕВА і намеснік дырэктара па ідэалагічных пытаннях Адам МАТАРАС абмяркоўваюць вынікі спаборніцтва.

«Жаночы дзень» у лясгасе.

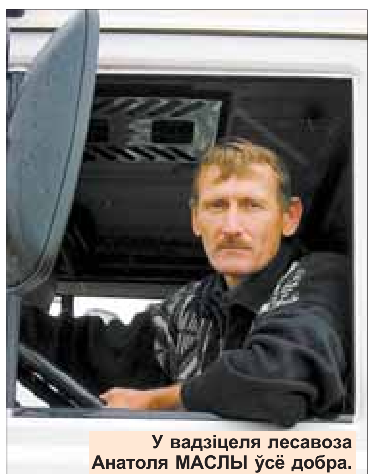

У вадзіцеля лесавоза Анатоля МАСЛЫ ўсё добра.

Месца адпачынку на аўтадарозе Гомель — Кобрын.

Па слядах свайго бацькі Віктара Цімафеевіча, які адпрацаваў на прадпрыемстве 36 гадоў, пайшла Ірына КРАКІНА. Яна закончыла тэхналагічны інстытут і цяпер працуе вядучым інжынерам па лесааднаўленні. З яе бяруць прыклад.

Якія мы прыгожыя і натхнёныя. Удзельнікі мастацкай самадзейнасці лясгаса.

Дзяржаўная лесагаспадарчая ўстанова «Жыткавіцкі лясгас»
247960, г. Жыткавічы, вул. Кастрычніцкая, 62, тэл. 2 17 69, факс 2 12 05

«ГАРАЧЫ» 287 17 41

Ці ёсць ільготы пры аплаце за харчаванне дзяцей?

Наша сям'я — шматдзетная: двое старэйшых дзяцей ужо навучаюцца ў школе, а маленькі сын яшчэ толькі збіраецца пайсці ў дзіцячы садок? Падкажыце, калі ласка, ці можам мы прэтэндаваць на нейкія льготы пры аплаце за харчаванне нашых дзяцей у школе і дзіцячым садку. З такім пытаннем на «гарачую» лінію патэлефанавала наша чытачка Алена Ганевіч з Валожынскага раёна

Як патлумачылі нам у Міністэрстве адукацыі, згодна з пастановай Савета Міністраў «Аб памерах і парадку спагнання платы за харчаванне дзяцей ва ўстановах, якія забяспечваюць атрыманне дашкольнай адукацыі» ад 29 лютага 2008 года № 307, плата бацькоў (законных прадстаўнікоў) за харчаванне дзяцей у дашкольных установах спаганяецца ў памеры 60 працэнтаў ад дзеючых грашовых выдаткаў на харчаванне ў дзень на аднага выхаванца, у залежнасці ад ўзросту дзяцей, профілю і рэжыму работы дашкольнай установы. Разам з тым плата за харчаванне зніжаецца на 50 працэнтаў для сем'яў, якія маюць траіх і больш дзяцей дашкольнага і школьнага ўзросту, для сем'яў, якія пражываюць на тэрыторыі радыеактыўнага забруджвання ў зоне далейшага адсялення, у зоне з правам на адсяленне і ў зоне пражывання з перыядычным радыяцыйным кантролем. Ёсць таксама і пэўныя катэгорыі сем'яў, якія ўвогуле вызваляюцца ад ўнясення платы за харчаванне сваіх дзяцей у дашкольных установах.

Пытанне прадастаўлення льгот па аплаце за харчаванне школьнікаў прапісана ў пастанове Савета Міністраў ад 21.02.2005 года № 177 «Аб арганізацыі харчавання навучэнцаў ва ўстановах, якія забяспечваюць атрыманне агульнай сярэдняй адукацыі» (глава 2, пункты 7, 8 і 9). У прыватнасці, мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы ў межах сродкаў, прадугледжаных у мясцовых бюджэтах на патанненне харчавання навучэнцаў, могуць прымаць рашэнні аб вызваленні ад платы за харчаванне (поўнасцю ці часткова) навучэнцаў з малазабяспечаных сем'яў; з сем'яў, якія маюць траіх і больш дзяцей; з сем'яў, у якіх адзін з бацькоў з'яўляецца інвалідам І ці ІІ групы; з дзяцей загінулых (памерлых ад ранаў, кантузій і захворванняў, атрыманых у Афганістане ці іншых краінах, дзе вяліся баявыя дзеянні, а таксама зніклі без вестак); з дзяцей з сем'яў інвалідаў з кола воінаў-інтэрнацыяналістаў; з навучэнцаў з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця, якія навучаюцца ў спецыяльных класах (групах), класах (групах) інтэграванага навучання і выхавання агульнаадукацыйных устаноў і з іншых навучэнцаў, якія маюць патрэбу, у тым ліку з дзяцей, што наведваюць групы падоўжанага дня.

Але падкрэслім яшчэ раз: парадак вызвалення ад платы за харчаванне навучэнцаў вызначаецца мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Супрацоўніцтва

ГРОШЫ СУСВЕТНАГА БАНКА ЎВАСАБЛЯЮЦЦА Ў КАРЫСНЫЯ ПРАЕКТЫ

З беларускімі журналістамі ў час відэаканферэнцыі ў мінскім офісе правёў віртуальную сустрэчу дырэктар аддзела Украіны, Беларусі і Малдовы Сусветнага банка Пол Бермінгем.

У адказе на пытанне карэспандэнта «Звязды» аб тым, як ён ацэньвае вынікі мінулага года і перспектывы супрацоўніцтва з нашай краінай на бліжэйшыя год-два, Пол Бермінгем сказаў, што пакуль якіх-небудзь істотных праблем у адносінах не было. Летась працягваўся працэс пашырэння і паглыблення адносінаў з нашай краінай. Пераважна яны датычацца эканамічнай і сацыяльнай сфераў. Пол Бермінгем выказаў упэўненасць у тым, што банк і Беларусь будуць і надалей працягваць і ўмацоўваць дыялог на ўзаемнай павазе.

Важнай нагодай для сустрэчы Пола Бермінгема з прэсай стала прынятая напрыканцы мінулага года новая Стратэгія супрацоўніцтва банка з нашай краінай. Згодна з дакументам, цяпер адзін крэдытны партфель «заважыць» прыкладна 100 млн долараў ЗША. А можа і больш. На гэтыя грошы будзе ажыццяўляцца штогод адзін буйны праект.

Відэамост Мінска з Кіевам — пастаянным месцам працы Пола Бермінгема — стаў адным са складнікаў трохгадзіннай прэзентацыі групы Сусветнага банка ў свеце і Беларусі.

Членства Беларусі ў Сусветным банку, якое пачалося ў 1994 годзе, ужо прынесла ёй шэраг пэўных пераваг і здабыткаў. Так, за гэты час нашай краіне было выдзелена 5 пазык на агульную суму 258 млн долараў ЗША на 17 гадоў пад невялікія, а таму вельмі прымальныя працэнты з 5-гадовай адтэрміноўкай выплаты. 30 нацыянальных праграм былі істотна падмацаваны грантамі Сусветнага банка на 17,5 млн долараў ЗША.

На якія мэты пайшлі і ідуць гэтыя немалыя грошы ў Беларусі? Згодна з прынцыпамі банка, у пераважнай большасці на паляпшэнне ўмоў і павышэнне ўзроўню і якасці жыцця насельніцтва. Бо значная частка крэдытных рэсурсаў банка накіроўваецца на інвестыцыйныя праекты: мадэрнізацыю, частковае тэхнічнае пераабсталяванне пэўных прадпрыемстваў і ўстаноў. Ужо рэалізаваны шэраг актуальных і карысных сумесных праектаў, у тым ліку і чарнобыльскі. Не будзем падрабязна спыняцца на кожным, назавём адзін, які, на мой погляд, асабліва датычыцца надзённых патрэбаў многіх сем'яў Беларусі.

Гэты сумесны праект па ўдасканаленні элементаў інфраструктуры сацыяльнай сферы краіны набыў другі подых. Па ацэнцы экспертаў банка, ён прызнаны паспяховым. Таму нядаўна ў працяг сацыяльнага праекта была выдзелена яшчэ пазыка на 15 млн долараў ЗША. Відаць, спецыялістам Сусветнага банка спадабалася тое, як асвойваюцца грошы папярэдняй амаль 23-мільённай пазыкі. Яны, дарэчы, пайшлі на пераабсталяванне больш за пяць сотняў цеплавых вузлоў бальніц, дзіцячых садкоў, паліклінік, школ і г. д. Усяго рэабілітацыя закранула 674 аб'екты. Амаль на 10 сацыяльных аб'ектах праведзена капітальная рэканструкцыя: ад рамонту цеплавых сетак да замены вокнаў. У краіне рэканструявана 26 кацельняў, многія з іх пераведзены на мясцовыя віды паліва. У многіх установах усталявалі энергазберагальнае асвятленне. Між іншым, потым падчас праверкі рэалізацыі праекта аказалася, што на мадэрнізаваных сацыяльных аб'ектах эканомія электраэнергіі складае ў сярэднім ад 15 да 30 працэнтаў. Эканомія, па папярэдняй ацэнцы спецыялістаў мінскага офіса Сусветнага банка, складае каля 1,7 млн долараў ЗША штогод.

Дарэчы, адначасова з ажыццяўленнем гэтага праекта на мэты энергазберажэння накіроўваліся і асобныя гранты банка. Напрыклад, пад Мінскам, у Бараўлянах, на драўляныя адходы была пераведзена кацельня. Мінскаму водаканалу быў прадастаўлены грант пад даволі незвычайны праект: атрыманне біягазу з донных адкладаў вадаёмаў для наступнай выпрацоўкі цеплавой і электрычнай энергіі.

У перспектыве праект па мадэрнізацыі сістэм водазабеспячэння, ён цяпер праходзіць стадыю ўзгаднення. Актыўна вядзецца разам з Мінэнерга і Белэнерга падрыхтоўка праекта аб'ёмам 100—150 млн долараў ЗША. Чакаецца, што адным з яго асноўных напрамкаў стане мадэрнізацыя існуючых ліній перадач электраэнергіі, пашырэнне сеткі міні-ТЭЦ у нашай краіне.

Трэба заўважыць, што Група Сусветнага банка — гэта ў першую чаргу буйная глабальная міжнародная арганізацыя са штатам 10 тысяч чалавек, а потым ужо банкаўская структура. 85 краін свету ўваходзяць у Сусветны банк, які мае прадстаўніцтвы ў 100 краінах. Па мэтах і метадах дзейнасці ён нагадвае ў нечым ААН. Невыпадкова яны даўнія партнёры і вельмі цесна супрацоўнічаюць. Сусветны банк аб'ядноўвае пяць уплывовых і аўтарытэтных у дзелавых колах планеты структур. Сярод іх самыя вядомыя Міжнародны банк рэканструкцыі і развіцця (МБРР), Міжнародная асацыяцыя развіцця (МАР) і Міжнародная фінансавая карпарацыя (IFC).

З апошняй даволі паспяхова супрацоўнічае Урад Беларусі. Па яго запрашэнні яшчэ ў 1993 годзе IFC пачала ажыццяўляць у нас кансультацыйныя праграмы па падтрымцы прыватнага сектара. Цяпер дзейнасць IFC у Беларусі накіравана на садзейнічанне дзелавой актыўнасці малога і сярэдняга бізнесу.

Днямі спецыялісты IFC завяршылі кансультацыі з вялікай групай міністэрстваў і ведамстваў краіны і засталіся задаволеныя сустрэчамі. Прадстаўнікі IFC высока ацанілі намаганні Ўрада Беларусі па рэфармаванні дзелавога клімату ў краіне, напрыклад, у справе рэгістрацыі прадпрыемстваў. Кансультацыі паказалі, што Урад праводзіць сур'ёзную работу па дасягненні высокіх канкрэтных вынікаў па ўдасканаленні інвестыцыйнага клімату ўжо ў 2008 годзе. З'явіліся магчымасці для павышэння пазіцыі Беларусі ў адпаведным рэйтынгу даследавання Сусветнага банка па тэме «Вядзенне бізнесу».

У час прэзентацыі неаднойчы адзначалася, што новая Стратэгія супрацоўніцтва з нашай краінай дазволіць узняць узаемадзеянне Беларусі і Сусветнага банка на больш высокі ўзровень.

Леанід ЛАХМАНЕНКА.

ЖЫЦЦЁ Ў ЖЫЦЦІ,
ці роднасць па лініі метро

Колькі часу мы праводзім у дарозе! У дарозе на работу, на абед, на сустрэчу, у краму, у госці, дарозе дадому... Нехта, каб не губляць час, чытае ў метро. Нехта, каб зэканоміць час, прызначае сустрэчу ў аўтобусе. Нехта робіць важныя званкі ў тралейбусе, нехта спіць у трамваі, нехта снедае ў таксі. А я пражываю ў транспарце цэлае жыццё. Жыццё ў жыцці. Ведаеце такое?

Я сутыкаюся з рознымі людзьмі, рознымі сітуацыямі; я вучу людзей і вучуся ад іх сама; я набіраюся вопыту і мудрасці; я раблю памылкі і выпраўляю іх. У транспарце.

Транспарт — гэта закрыты асяродак, у якім мы вымушаны разам праводзіць пэўны час, пэўны адрэзак свайго жыцця. Мы становімся бліжэй за гэты час, мы пазнаём адзін аднаго, часам знаёмімся. Я заўсёды ведаю, каго буду выратоўваць у першую чаргу, калі раптам нешта здарыцца. Ведаю, з кім бы я больш не хацела сустрэцца. Ведаю, каго я абавязкова ўбачу на гэтым маршруце заўтра. Ведаю, хто падобны да майго брата, а хто — да бацькі. Мы — транспартная сям'я. Наша жыццё ў жыцці — ТРАНСПАРТНАЯ ФІЛАСОФІЯ.

***

Я еду ў метро. Разглядаю ўсіх. Мне важна ведаць, з кім я правяду бліжэйшыя дваццаць хвілін свайго жыцця, у нечым вельмі важныя і карысныя для мяне хвіліны.

Гэта мае суседзі па транспарце. Сталая жанчына. Яна яшчэ хоча здавацца маладой: стрэлкі вакол вачэй, высокі абцас, каленкі з-пад спадніцы, ярка пафарбаваныя валасы, цёмныя акуляры і здрадлівыя зморшчыны на шыі. Сваім выглядам яна настойвае на сваёй маладосці. Стан і позірк адпаведныя. Мне крышку шкада яе, нават крышку смешна, а ў прынцыпе, яна выклікае ў мяне павагу. Жанчына не здалася часу — яна працягвае сачыць за сабой, прыцягваць ўвагу (мужчынскую!) і працягвае заставацца Жанчынай.

Маці з немаўля. Немаладая маці. Побач — старэйшая дачка гадоў чатырнаццаці. Маці ўсю дарогу падкідвае свайго малога, агукае-угакае разам з ім, смяецца, размаўляе, трасе галавой, казытае, спявае, цалуе... І ўсё дзеля дарагой усмешкі. Я стараюся сачыць за іх забавамі асцярожна, каб не парушыць гармоніі, не спалохаць. Усе астатнія пасажыры робяць тое самае. А маці не заўважае позіркаў, ні асцярожных, ні пільных. Для яе зараз існуе толькі адна дарагая ўсмешка.

Насупраць мяне сядзіць важкі мужчына. Толькі што ён «атрымаў» сядзячае месца ад дзяўчыны, што да гэтага была маёй суседкай насупраць. Ён увайшоў у вагон на папярэднім прыпынку. Зразумеўшы, што ніхто не збіраецца саступаць месца, мужчына дастаў з кішэні дакумент і разгарнуў яго перад дзяўчынай Насупраць. Яна, не разглядаючы дакумент, збянтэжана ўскочыла, саступіўшы месца Важкаму, на выгляд, здароваму мужчыне.

У дзяўчыне Насупраць я ўгадваю кволенькую нявыспаную студэнтку, якая едзе на чарговую лекцыю пасля бяссоннай ночы ў казіно, дзе ўжо другі месяц працуе афіцыянткай. Яна ўсё яшчэ сціпла хавае вочы, не можа дараваць сабе, што не разгледзела ў Важкім мужчыне інваліда. Яна, бадай, адзіная ў нашым вагоне, хто не захапляецца простай і такой прыемнай гульнёй Маці з немаўля. Не, не адзіная. Не сочыць за шчаслівым сямействам і Жанчына. Яна назірае за сваім адлюстраваннем у вагонным шкле. Разглядае, ці не з'явілася новая зморшчына, ці не выдаюць яе сівыя карані валасоў, ці не пара пакараціць спадніцу...

«Станцыя Купалаўская. Пераход да цягнікоў Маскоўскай лініі закрыты». Тым не менш, гэта станцыя самая папулярная ў пасажыраў нашай лініі. Маці неахвотна ўкладае немаўля ў каляску і рухаецца да выхаду. Важкі мужчына падхопліваецца раней за ўсіх і спрабуе выйсці першым. Ён выпадкова штурхае Жанчыну і хаваецца за плячыма суседа. Тая незадаволена азіраецца і бачыць перад сабой статнага маладога чалавека, які падчас дарогі часта кідаў позірк у бок студэнткі Насупраць. Жанчына не абураецца. Яна ведае, што, штурхаючыся ў транспарце, мужчыны часта проста заляцаюцца да Жанчын. Яна ўсміхаецца і заводзіць гаворку.

Я таксама выходжу і губляю сваіх суседзяў у агульным патоку пасажыраў. «Асцярожна, дзверы зачыняюцца, наступны прыпынак...» Я азіраюся. У вагоне засталася студэнтка Насупраць. Усе месцы пустыя. Але яна больш не прысядзе.

***

Калі я выпадкова сустрэну каго-небудзь з іх на вуліцы, такім родным яго адчую, такім блізкім. І захочацца кінуцца на шыю, палопаць па плячы. А мы проста абмяняемся сціплымі ўсмешкамі і разміёмся, каб тут жа завесці новую транспартную сям'ю.

Таццяна САЛДАЦЕНКА.

Суседзі

«Беларускія дажынкі» ў Польшчы

Свята «Дажынкі» ў вёсцы Рыбалы, паводле інфармацыі культурнага цэнтра Беларусі ў Польшчы, традыцыйна пачалося з асвячэння хлеба новага ўраджаю ў праваслаўнай царкве і каталіцкім касцёле.

Далей імпрэза з удзелам самадзейных артыстаў разгарнулася на пляцоўцы каля мясцовага этнаграфічнага музея. Асабліва гледачам спадабаўся абрад «Беларускія дажынкі» ў выкананні калектыву «Малінкі» з вёскі Малінікі. А выступленне танцораў з Гродзенскага каледжа мастацтваў было адзначана не толькі гарачымі апладысментамі жыхароў Рыбалаў, але і спецыяльным дыпломам Беларускага грамадска-культурнага таварыства ў Польшчы.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ШАШКІ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Мікалая ГРУШЭЎСКАГА

«ПАГОДА Ў ДОМЕ»-5

Працягваем гэты класіфікацыйны конкурс заданнем № 5 — камбінацыйнай праблемай нашага чытача з Гродна Міхаіла Стэфановіча:

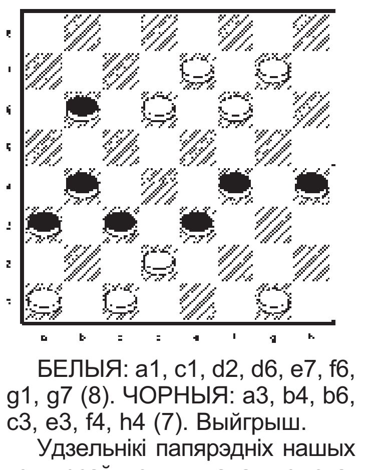

БЕЛЫЯ: a1, c1, d2, d6, e7, f6, g1, g7 (8). ЧОРНЫЯ: a3, b4, b6, c3, e3, f4, h4 (7). Выйгрыш.

Удзельнікі папярэдніх нашых конкурсаў могуць пачаць з гэтага задання. Тэрмін для адказаў традыцыйны — два тыдні. Накіроўвайце іх на адрас рэдакцыі газеты «Звязда»: 220013, г. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рубрыка «Шашкі».

Разгледзьце і такую задумку М. Стэфановіча, але ўжо ў рамках нашага бліца-40/6:

БЕЛЫЯ: a1, b6, e5, e7, f6, g1, g7 (7). ЧОРНЫЯ: a5, b2, c3, c7, d4, d8, e3, h4, h8 (9). Таксама перамога белых.

Пераможцу бліца чакае прыз ад Анатоля Пярхальскага (Глыбокае) — яго зборнік звяздоўскай рубрыкі «Шашкі» за 2006 год у афармленні мясцовага «ФОТА-цэнтра».

Па-за конкурсам аўтар прапануе вашай увазе наступныя канцоўкі:

№ 1. БЕЛЫЯ: a1, b4, c3, d2, e3, f2, g3, h4 (8). ЧОРНЫЯ: a7, c5, c7, d6, e5, e7, h6 (7).

1. ab2 2. cd4 3. ef4 4. h:a5 ab6 5. a:f4 ec3 6. f:d2 7. gh4 8. h:f2x.

№ 2. БЕЛЫЯ: b2, c5, d4, e5, f4, f6, g3, h4 (8). ЧОРНЫЯ: a3, b8, c7, f8, g7, h2, h8 (7).

1. hg5 2. cb6 3. fe7 4. e:c7 5. gh6 6. h:a3 7. de5 8.d:h4x.

№ 3. БЕЛЫЯ: d2, d4, e7, f2, f6, g1, g7, h4 (8). ЧОРНЫЯ: a5, b2, b4, c7, e5, g5, h2, h8 (8). Пашукайце перавагу за белых самастойна. Таксама будзем рады вашым рашэнням.

РАШЭННІ

Праверце, калі ласка, рашэнні змешчаных раней пазіцый.

«ПАГОДА Ў ДОМЕ»-5: №3 (Д. Камчыцкі). 1. ed6 2. fg7 3. dc7 4. c:c1 gh2 5. bc5 hg1 6. cd6 gh2 7. de7 he5 8. ef8 e:a1 9. fb4 10. cb2 11. e:c3#; № 4 (П. Шклудаў). 1. fe3 2. e:g3 bc3 3. b:d4 4. f:d2 cd6 5. a:e7 6. de3 7. cd2 bc7 8. dc3 9. a:c1x.

БЛІЦ-40: № 4 (Д. Камчыцкі). h8, d4, a5 (d2) b4, c3 (b4) d4 (a3) g3 (b2) f4 (a1) fe5 (b2) g5, c5, a1x; № 5 (П. Шклудаў). e7, c5, c5, a3, e3 (d4) c5 (g3) b6, h2x.

ГОСЦЬ З УКРАІНЫ

Ім з'яўляецца Уладзімір Рычка з г. Глобіна Палтаўскай вобласці. Знаёмім вас з яго новымі задачамі на 100-клетачнай дошцы, якія ім дасланы ў рэдакцыю:

№ 1. БЕЛЫЯ: 9, 22, 24, 29, 45, дамкі 6, 15, 23, 36, 48 (10). ЧОРНЫЯ: 1, дамкі 7, 47 (3).

Замкнуць простую чорных на палях 26, 36 і 45: 23-19 (40 A) 34, 20, 28 (6 B) 28-37, 2 (17 C) 11, 43, 16, 21, 36-31#. C (16) 47, 26, 21, 19, 26, 31, 19-41#. B (7) 11, 47, 26, 31, 19-41#. A (34) 25, 19-14, 33, 11, 25-20, 17, 18, 20-29, 40, 50#.

№ 2. БЕЛЫЯ: 16, 22, 34, 45, 49, дамкі 6, 13, 19, 35, 41 (10). ЧОРНЫЯ: 1, дамкі 12, 38 (3).

Заблакіраваць простую чорных на 25, 26, 36 і 45: 43 (49 A) 41-37, 44 (40 B) 34, 16-11, 42, 6-17, 22-18, 20, 13-30#. B (35) 40, 33 (6 C) 33-11, 11, 19-32, 16, 21, 13-31#. C (7) 16-11, 13-31, 26, 21, 47, 26, 31, 19- 41#. A (40) 34, 35-40, 34-30, 35, 16-11, 47, 22-17, 18, 29, 40, 50#.

ЧЭМПІЯНАТ ЕЎРОПЫ

Ён прайшоў у Таліне. Па шашках-100. Першыя тры ўзнагароды атрымалі экс-чэмпіёны свету Гунтыс Валнерыс з Рыгі (13 ачкоў з 18 магчымых), расіянін Аляксандр Георгіеў і міжнародны гросмайстар з Вільнюса Эдвард Бужынскі (па 12). Такі ж вынік і ў Яўгена Ватуціна, але горшы каэфіцыент адсунуў нашага міжнароднага гросмайстра на пятае месца. На адно ачко меней у яго калег па камандзе чатырохразовага чэмпіёна свету Анатоля Гантварга і міжнароднага майстра Ігара Міхальчанкі, у актыве міжнароднага гросмайстра Сяргея Насевіча — 9. У жанчын аднолькавую колькасць ачкоў (па 12) запісалі на свой рахунак адразу шэсць спартсменак. Па дадатковых паказчыках званне чэмпіёнкі кантынента прысуджана Тамары Тансыкужынай (экс-чэмпіёнка свету з Расіі), сярэбраны медаль — Дар'і Ткачэнка (дзеючая шашачная каралева планеты з Украіны), бронзавы — Матроне Нагавіцынай (таксама — Расія). Прадстаўніца нашай краіны двойчы віцэ-чэмпіёнка свету Ірына Пашкевіч, майстар ФМЖД Наталля Герасімовіч і міжнародны майстар Вольга Садоўская набралі па 10 ачкоў.

МАЙСТАР ФМЖД

Зусім нядаўна першы з нацыянальных праблемістаў Віктар Шульга атрымаў дыплом аб прысваенні яму звання майстра ФМЖД за паспяховыя выступленні ў міжнародных спаборніцтвах. Ён — чэмпіён Беларусі, старшыня рэспубліканскай і член міжнароднай камісій па шашачнай кампазіцыі, быў чэмпіёнам свету па рашэнні шашачных сітуацый, выканаўшы тут норму міжнароднага майстра. Добра зарэкамендаваў сябе ў якасці суддзі-каардынатара міжнароднага конкурсу памяці беларускага майстра задачнага мастацтва Гары Далідовіча. Кваліфікавана вядзе рубрыку «Шашкі» ў штотыднёвіку «Культура» і дзіцячай газеце «Зорька». У хуткім часе вы ўбачыце яго першакласныя творы.

Вяртаючыся да надрукаванага: працяг дыскусіі

«Круглы стол» па тэме рэканструкцыі гістарычнага цэнтра Мінска, які змясціла «Звязда» ў жніўні, акрэсліў пытанні, актуальныя сёння ўвогуле для ўсёй нашай краіны, дзе засталіся знакі гісторыі і ёсць спадчына, што чакае клопату. Іншая справа — сталічныя праблемы знаходзяцца навідавоку, прыцягваюць увагу і больш актыўна абмяркоўваюцца, чым жыццё помнікаў гісторыі ў глыбінцы. Яны не менш каштоўныя і адметныя, іх боль такі ж востры. Таму невыпадкова, што Мінск з яго падыходамі да аднаўлення спадчыны стаў зыходным пунктам у размове пра нашу агульную дзяржаўную памяць. Дзеля чаго сёння патрэбны клопат пра помнікі гісторыі і культуры? І чаму многія з іх рызыкуюць стаць не толькі прадметамі гэтага клопату, але і яго ахвярамі? Старыя дамы, сцэны, руіны чакаюць руплівых рук і па-дзяржаўнаму разумных рашэнняў. Менавіта пра гэта разважае вядомы гісторык архітэктуры Сяргей Харэўскі.

Ларыса ЦІМОШЫК.

ПОМНІКІ — для нас саміх

«Хто валодае мінулым, той валодае будучыняй», — пісаў Оруэл у «1984». У нашай краіне разбурэнне памяці пра мінулае можа пазбавіць нас надзеі на будучыню. Сітуацыя вакол аховы помнікаў у нашай краіне ў апошняе дзесяцігоддзе выклікае шмат пытанняў. Амаль палова помнікаў, што была ўнесеная ў «Збор помнікаў гісторыі і культуры», у сярэдзіне 1980-х, ужо не існуе, альбо знаходзіцца ў паўразбураным стане.

Найбольшую трывогу выклікае маральны бок справы. Вельмі часта спасылаюцца на гэтак званую «эканоміку». А што гэта такое? Перафразоўваючы прафесара Праабражэнскага з булгакаўскага «Сабачага сэрца», хіба эканоміка — гэта нейкая страшная старая з клюкою? Хіба вырашае ўсе нашы эканамічныя праблемы разбурэнне ўсіх старасвецкіх будынкаў? Хіба для будаўніцтва новых, і вельмі патрэбных аб'ектаў у нас бракуе зямлі? Хіба 1 працэнт тэрыторыі ў Мінску, дзе яшчэ захаваліся памятнікі мінуўшчыны, непазбежна мусіць быць забудаваны сумнеўнай якасці навабудамі?

Нас пераконваюць, што будаўніцтва, напрыклад, спартыўнага комплексу на тэрыторыі Бабруйскай крэпасці, дзе спрэс усё было палітае людской крывёю, выратуе гэты ўнікальны гістарычны ансамбль. Хіба нельга было паставіць новы спартыўны комплекс за 30 метраў ад крэпасці, каб не зняславіць памяць тысяч ахвяраў, што палеглі там? А якімі эканамічнымі патрэбамі кіраваліся, калі прадпрыемства «Мазырдрэў» пабудавала сваю версію замка на рэальным помніку археалогіі ў Мазыры? Прычым там «эканоміка», калі пад той самай гарою ў Мазыры знеслі 4 унікальныя помнікі архітэктуры дзеля стаянкі на 10 машын? Ці якімі эканамічнымі матывамі кіраваліся, калі зносілі ў Мінску цэлыя вуліцы: Дзімітрава і Замкавую, Гандлёвую? Хіба нельга было паставіць новыя элітныя дамы з офісамі на супрацьлеглых баках гэтых вуліц? І цяжка апраўдаць нейкімі эканамічнымі патрэбамі знішчэнне дзясяткаў помнікаў у далёкіх раёнах...

Мясцовыя ўлады ўзялі на ўзбраенне тактыку выстаўлення помнікаў на продаж, заломваючы неверагодныя кошты. Атрымліваецца: маеце, аматары даўніны, грошы — купляйце свой помнік, а не — мы яго знясём! Гэтая логіка падобная на тую, калі бяруць закладнікаў і патрабуюць выкуп... А нявыкупленыя помнікі зносяць. Апошні прыклад: дом № 19 на вуліцы Мінскай у Оршы.

На месцы цалкам дашчэнту разбураных аўтэнтычных помнікаў паўстаюць сумнеўныя падзелкі, што нават вонкава не падобныя да тых дамоў, што былі на гэтым месцы. І тут жа мацуецца зіхоткая бляшанка: «Гісторыка-культурная каштоўнасць». А якую каштоўнасць, насамрэч, маюць новыя малапавярховыя будынкі ў цэнтры горада? Прынамсі, аніякай гістарычнай, духоўнай ці эстэтычнай каштоўнасці яны не маюць, то пэўна! А матэрыяльная іх вартасць — ужо смехатворная, калі параўнаць з прыватным будаўніцтвам на мінскіх ускраінах. Наступнае пакаленне знясе гэтыя падробкі з лёгкім сэрцам. А якія будуць аргументы «супраць»?

«Адбудоўваць» «помнікі» можна толькі ў выключных выпадках, калі дзеля таго ёсць сур'ёзнае абгрунтаванне, з мэтаю падняць прэстыж аўтэнтычнага асяроддзя. Такая практыка катэгарычна недапушчальная, паводле Вашынгтонскай і Венецыянскай хартый. А ў нас — гэта тутэйшае «ноу-хау», распаўсюджаная практыка. Але самі помнікі неаднаўляльныя па вызначэнні! Бо што могуць «помніць» такія «помнікі»?

Вядома, ніхто не кажа, што вось стаяў дом 200 гадоў, а раптам узяў ды разваліўся... Помнікі па ўсёй краіне нішчацца не самі па сабе. Я ў гэтым перакананы. Бо каб з другога-трэцяга паверха зняць дах, павыбіваць усе дзверы і вокны, паразбіваць усе старыя кафляныя печы, трэба і інструмент, і час... І вось стаяць цяпер сотні такіх помнікаў, якія былі ў нармальным стане яшчэ гадоў 15—20 таму. Такім чынам аб'ект даводзіцца да лядашчага стану, пасля чаго робіцца адзіная выснова — аднавіць будынак нельга. Хіба нават у сельсавета не знойдзецца колькі рулёў на рубероід і дошак-гарбылёў, каб зберагчы будынак ад поўнага руйнавання? Але вось тут і ўся праблема... Старшыня сельскага Савета не ведае, што яму за гэта будзе. Ці зразумеюць ягоную такую руплівасць пра помнікі. А вось калі знясе — ніхто не пакарае. Такім чынам вызваляецца дзе месца пад новае будаўніцтва, дзе проста наводзіцца паказушны парадак.

Але нельга ўсё вымяраць грашыма. Помнікі існуюць, перадусім, для нас саміх, а не для турыстаў. Хіба мы думаем, як зарабіць, калі гаворым пра могілкі нашых сваякоў? Хіба можна прадаваць усё запар, нават памяць пра сваіх блізкіх?

У нашай краіне штогод знікае ўсё больш помнікаў. Плён рэстаўрацыйных работ часта можна паставіць пад сумненне, варта зірнуць хоць на які палац у Лынтупах, што рэстаўруюць гадоў дзесяць, ці ў мінскай Лошыцы, дзе «рэстаўрацыя» цягнецца ўжо больш за 20 гадоў, а самі аб'екты даведзеныя да аварыйнага стану... Пра Нясвіж — наогул асобная гаворка, пра што могуць сведчыць паведамленні прарабаў, што «будаўнікі ў Радзівілаў халтурылі таксама»?..

Што рабіць у гэтай сітуацыі? Патрэбны ясны і дакладны знак выканаўчай уладзе на месцах: ратуйце як можаце, помнікі. Кансервуйце іх, ухінайце, беражыце ўсе руіны. Наступнае пакаленне давядзе ўжо да ладу. Тыя сродкі, што трацяцца на бетонныя і мармуровыя «дошкі гонару», на бясконцае панаўленне помнікаў Леніну, трэба скіраваць у больш важным кірунку. Калі трэба — можна прымаць і палітычныя рашэнні, праводзіць гнуткую падатковую палітыку, заахвочваць ахвярадаўцаў, фундатараў. Тэрмінова прыцягваць замежных спецыялістаў дзеля ўратавання, напрыклад, Крэўскага замка... Відавочна, рацыянальных ідэй можа быць шмат. Варта толькі звярнуцца да меркавання шырэйшага кола людзей, каму неабыякавы лёс нашай нацыянальнай памяці.

Сяргей ХАРЭЎСКІ, гісторык архітэктуры.

Усміхнёмся!

Гутараць песіміст і аптыміст. Песіміст:

— Дні ляцяць са страшнай сілай! Не паспееш азірнуцца, як месяц праляцеў!

Аптыміст:

— Ага! І зноў палучка!

☺

— Я чуў, вашы суседзі жывуць як два галубкі.

— Гэта дакладна. То яна вылятае ў акно, то ён...

☺

Прадам кватэру ў Маскве або памяняю на пасёлак гарадскога тыпу ў Курганскай вобласці.

КРЫЖАВАНКА-ПЕРАКЛАД

Склаў Валянцін НАЛІМАЎ.

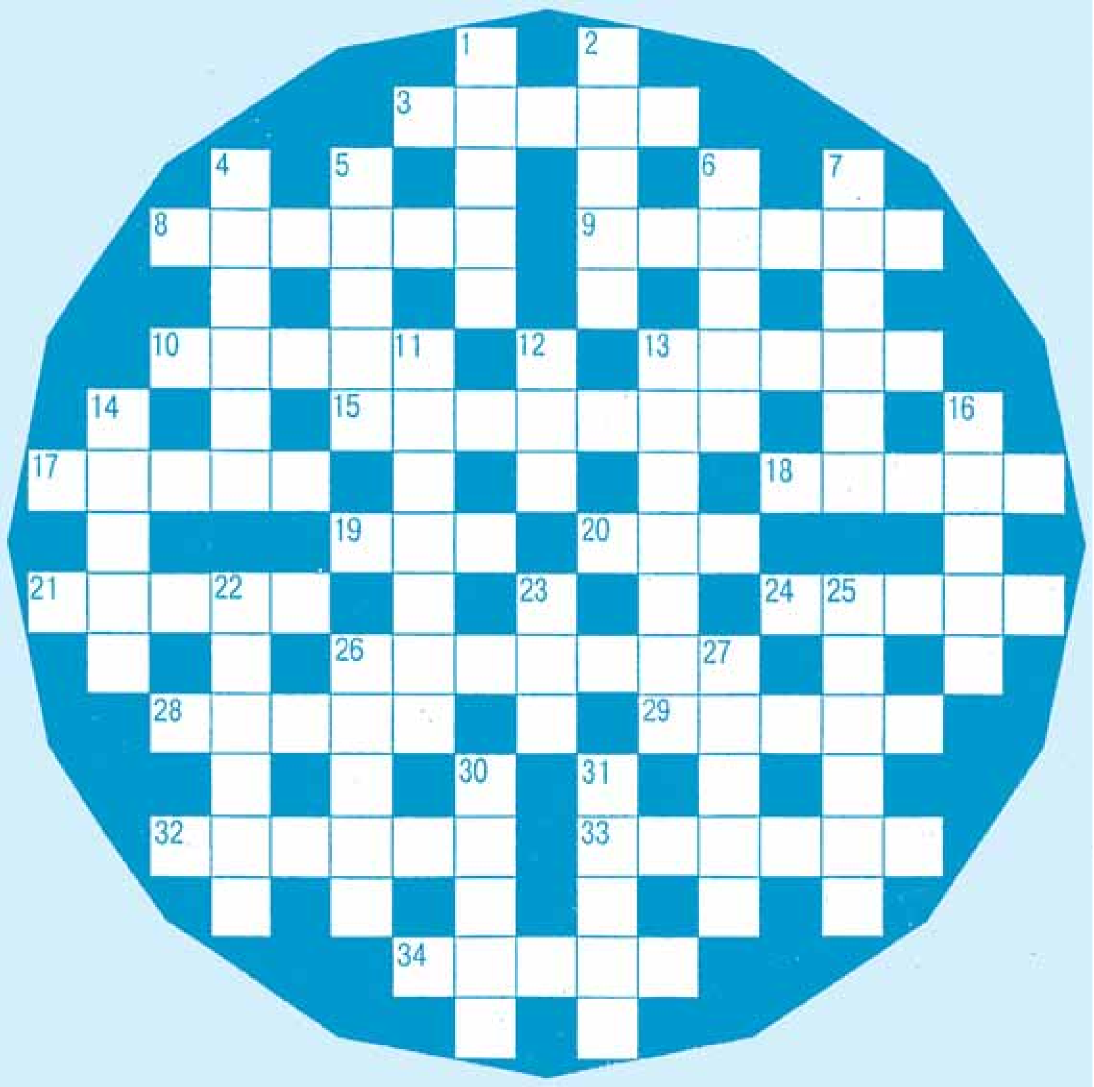

Перакладзіце на беларускую мову словы і запоўніце клетачкі малюнка. Па гарызанталях: 3. Согласие. 8. Клеёнка. 9. Нравоучение, назидание. 10. Итог, результат. 13. Леший. 15. Направление. 17. Русак (заяц). 18. Басня. 19. Омут, водоворот. 20. Грусть, уныние. 21. Бугор, остров (песчаный). 24. Плен. 26. Батрак. 28. Исток. 29. Повар. 32. Лента (в косах). 33. Предок. 34. Милка, любушка. **Па вертыкалях:** 1. Свора, стая. 2. Привидение. 4. Касторка. 5. Зачёт. 6. Близкий родственник. 7. Округа. 11. Рюмка. 12. Движение. 13. Лакомство. 14. Резон, разумное основание. 16. Падеж (грам.). 22. Горячая зола. 23. Роща. 25. Любитель. 26. Полнолуние. 27. Уголок. 30. Тесак. 31. Зной, жара.

А на мой погляд...

ТЭЛЕГЛЯДАЧ ВЫБІРАЕ НАВІНЫ І «ПАЗНАВАЛЬНАГА» КАЛДУНА

На тэлебачанні стартаваў новы сезон: усе як адзін каналы прапаноўваюць гледачам свае праекты, прычым, як правіла, практычна ў адзін час. Калі глядзець запар усе гэтыя шоу, серыялы, дык каля «блакітнага экрана» давядзецца ці не штовечар «адпрацоўваць» другую змену.

А ў вас увогуле ёсць час глядзець тэлевізар? Якім перадачам вы аддаяце перавагу, што вас найперш цікавіць?

Святлана ПАЛЯШЧУК, старшыня праўлення Капыльскага раённага спажывецкага таварыства:

— На жаль, у мяне ўвогуле няма часу глядзець тэлевізар. Калі выпадае вольная хвілінка, аддаю перавагу цікавым праграмам. Серыялы я, як кажуць, ва ўпор не бачу. А вось навіны гляджу ў абавязковым парадку. Магу звярнуць увагу на пазнавальную перадачу. Калі гаварыць пра беларускае тэлебачанне, адзначу перадачу, якую вядзе Георгій Калдун.

Яўгенія КУРЛОВІЧ, вядучы спецыяліст аддзела пенсій і дапамог упраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Берастаўіцкага райвыканкама:

— Калі шчыра, дык глядзець тэлебачанне асабліва не атрымліваецца — няма часу. Хіба толькі зімой больш магчымасцяў. Увогуле я лічу, што больш карысна пачытаць газету, кнігу. А калі ўжо глядзець нешта, дык карыснае. Увечары абавязкова ўключаю навіны, у тым ліку і па айчынных каналах, з цікавасцю гляджу абласное тэлебачанне — дзе што робіцца ў рэгіёне, у суседзяў. Падабаецца, напрыклад, як мне здаецца, карысная беларуская перадача «Ход у адказ» — там задаюць цікавыя пытанні, падбіраюць экспертаў. Раней не звяртала ўвагі на Георгія Калдуна, потым неяк паглядзела яго перадачу — спадабалася. Можа, калі на пенсію выйду (*смяецца*), будзе больш вольнага часу на прагляд іншых тэлепраграм.

Сяргей САРОКІН, начальнік галоўнага ўпраўлення выторчай і сацыяльна-эканамічнай работы Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі:

— Без тэлебачання цяпер жыццё ўявіць немагчыма: там столькі рознай інфармацыі. Таму з ім я, можна сказаць, сябрую. Але аддаю перавагу тым перадачам, якія могуць быць мне карыснымі ў працы, проста задавальняць чалавечую цікаўнасць: навінам, тым, што расказваюць пра эканоміку — айчынную і сусветную, асвятляюць міжнародную дзейнасць. Калі гаварыць пра беларускае тэлебачанне, апошнім часам аддаю перавагу Першаму каналу. Ён неяк, на мой погляд, імкліва палепшыўся, ажывіўся, сцісла, але разнастайна інфармуе гледачоў і пра жыццё краіны, і пра сусветныя навіны не забывае. Гляджу навіны і па іншых каналах, напрыклад, «Нашы навіны» на АНТ, падабаюцца выніковыя за тыдзень «Контуры».

Барыс КРАСЬКО, пенсіянер, вёска Ігрушка Крупскага раёна:

— Я ж пенсіянер, не працую, але, скажу вам, уплывае і пара года: з вясны па восень толькі ўвечары нешта глядзець выпадае, хіба толькі зімой — удзень. Серыялаў не выношу, хоць цяпер з жонкай гляджу «Агонь кахання». Яшчэ «Вяртанне Мухтара» можна было глядзець — там сабака прыгожы (*смяецца*). Як гісторыка-географа па адукацыі мяне найперш цікавяць перадачы пра жывёл, пра далёкія землі-краіны, падабаюцца гістарычныя і дакументальна-гістарычныя фільмы. Паважаю і з задавальненнем каторы раз пераглядаю ранейшыя савецкія стужкі, вось паглядзеў праграму — будуць паказваць пра Шэрлака Холмса. Хоць і бачыў не раз, але зноў уключу тэлевізар.

Святлана САРВІРАВА, намеснік дырэктара па выхаваўчай рабоце Гомельскага дзяржаўнага аграэканамічнага каледжа:

— На тэлевізар у мяне час ёсць. Аддаю перавагу навінам і пазнавальным перадачам. З апошніх адзначу найперш шоу Георгія Калдуна, вось што сапраўды, лічу, карысна, пазнавальна. У нас у каледжы існуе нават падабенства такой гульні — працуе гуртoк, які наведваюць навучэнцы. Я ўхваляю іх цікаўнасць.

«Мыльныя оперы», якія расцягваюцца на 100—200 серый, не гляджу. Ну, яшчэ з дзясятак серый (*смяецца*), калі фільм якасны, вытрымаць магу. А ўвогуле, калі, напрыклад, мастацкая стужка будзе добрай, дык яе адной дастаткова на вечар. Навіны ж гляджу і беларускія і расійскія, аддаючы перавагу апошнім.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	6.48	19.18	12.30
Віцебск	6.37	19.08	12.31
Магілёў	6.38	19.08	12.30
Гомель	6.36	19.04	12.28
Гродна	7.04	19.33	12.29
Брэст	7.05	19.33	12.28

Месяц

Апошняя квадра.
Месяц у сузор'і Цяльца.

Імяніны

Пр. Елізаветы, Раісы, Аўдзея, Апанаса, Глеба, Давыда, Захара, Максіма, Фёдара.
К. Ірмы, Ірэны, Мацея, Станіслава, Юзафа.

НАДВОР'Е на заўтра

...у суседзяў

ВАРШАВА +9..+11°С	КІЕЎ +9..+11°С	РЫГА +10..+12°С
ВІЛЬНЮС +10..+12°С	МАСКВА +13..+15°С	С.-ПЕЦЯРБУРГ +11..+13°С

Дзве даты — 18 верасня

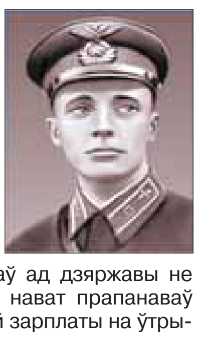

1918 год — нарадзіўся Віктар Талаліхін, савецкі лётчык-знішчальнік, Герой Савецкага Саюза. Адным з першых выканаў таран варожага самалёта ў начным баі, збіўшы яго на подступах да Масквы.

1830 год — заснавана Гродзенская абласная навуковая бібліятэка імя Я. Карскага. Менавіта гэта бібліятэка стала першай публічнай бібліятэкай у Беларусі. Аснову бібліятэкі складалі ахвяраванні жыхароў горада, ніякіх грашовых сродкаў ад дзяржавы не паступала. У 1859 годзе гродзенскі губернатар нават прапанаваў усім служачым горада ахвяраваць 1 працэнт сваёй зарплаты на ўтрыманне бібліятэкі.

Цытата дня:

«Веды, не народжаныя вопытам, мерай усякай дакладнасці, бясплодныя і поўныя памылак».

Леанарда да Вінчы.

Крынічка

*«Цякла тут з лесу невялічка
Травой заросшая крынічка».*
Якуб КОЛАС.

Рубрыку вядзе Валянціна ШПІЛЕЎСКАЯ, тэл. 285 88 81

№ 27 (277)

Яшчэ не ўвесь сабраны ўраджай

Плады **абляпіхі** варта здымаць пасля першых замаразкаў, страсаючы іх з галінак на разасланую пад дрэвам плёнку. Да замаразкаў (ці пасля іх) можна здымаць плады з галінак паасобку, хоць гэты спосаб найбольш працаёмкі і ўдаецца лепш, калі плады добра здымаюцца з пладаножкай.

Плады **ароніі** (рабіны чарнаплоднай) збіраюць увосень у адзін і той жа тэрмін. Калі яны прызначаны для перапрацоўкі, тады збіраюць без шчыткоў, а калі для захоўвання — трэба збіраць са шчыткамі, пазбягаючы пашкоджання кальчака. Плады ароніі могуць захоўвацца да двух месяцаў пры тэмпературы не вышэй чым 10 градусаў у скрынках ёмістасцю да 8—10 кг. У замарожаным выглядзе ва ўпакоўцы да 0,5 кг могуць захоўвацца на працягу 6 месяцаў. Замарожванне не толькі падаўжае тэрмін захоўвання свежых пладоў, але і паляпшае іх смакавыя ўласцівасці (зніжаецца іх даўкасць, павялічваецца цукрыстасць).

Пасля збору **маліны** неабходна выразаць паражоныя галінкі, якія адпладаносілі, вынесці іх з участка і спаліць. У прысядзібных садах неабходна прышчыпнуць верхавінкі новых парасткаў на вышыні 80—100 см, што садзейнічае іх адраўненню і павышае ўстойлівасць да палягання, выклікае рост 2—4 бакавых парасткаў, павышае прадукцыйнасць раслін.

Кусты **агрэсту** і парэчкі пасля збору ўраджаю неабходна апрацаваць 10-працэнтнай бардоскай вадкасцю ці іншымі пестыцыдамі для барацьбы з антракнозам, мучністай расой, кляшчамі і іншымі шкоднікамі.

Яблыкі збіраюць па тэрмінах выспявання. Спачатку здымаюць плады ў ніжняй частцы кроны, затым з галін, размешчаных у сярэдняй і верхняй частках кроны дрэва. Калі пад дрэвам многа ападу, яго неабходна прыбраць загадзя. Здымаючы яблык, не націскайце на яго пальцамі, не цягніце ўніз, а паварочвайце, адрываючы разам з пладаножкай. Для лепшага захоўвання плады можна пераламжыць драўнянай стружкай, паперай, мохам і іншымі матэрыяламі. Вельмі важна, каб упаковачны матэрыял не меў пабочнага паху, не быў таксічны і не ўбіраў вільгаць. Тэмпература захоўвання павінна быць бліжэй да 0 градусаў, а вільготнасць паветра каля 85—90 працэнтаў. Лепш за ўсё плады захоўваюць свае смакавыя ўласцівасці, калі яны раскладзены па стэлажах.

Яблыкі і грушы зімовых гатункаў добра захоўваюцца ў поліэтыленавай плёнцы. Для гэтага ў скрынку кладуцца два палотнішчы плёнкі крыж-накрыж. Плады ўкладваюцца радамі, а краі плёнкі затым закрываюцца канвертам.

Можна плады ўкладваць па 1,5—2 кг у поліэтыленавыя мяшочкі (пакеты), якія шчыльна завязваюць моцнымі ніткамі ці шпагатам і складваюць на стэлажы ў адзін слой. Пакеты пры гэтым не павінны дакранацца адзін да аднаго.

Перад загрузкай на працяглае захоўванне плады неабходна ахаладзіць. Таму пажадана пакінуць іх на ноч, напрыклад, пад павецю, а раніцай загрузіць у склеп ці іншае месца для захоўвання.

Не паўтарайце памылак

Ад якасці раслін-саджанцаў залежаць вашы далейшыя матэрыяльныя затраты, настрой, а адсюль — і здароўе. Расліны, якія вырошчваюцца ў гаршках і кантэйнерах, можна купляць на працягу ўсяго сезона — з вясны да восені. Але варта ведаць, што яны амаль напалову даражэйшыя, чым грунтовыя. Расліны з адкрытымі каранямі лепш купляць увосень. Вясной, як правіла, выбар такіх раслін меншы. Акрамя таго, яны могуць быць аслаблены ці пашкоджаны ў выніку няправільнага захоўвання зімой. Небяспека таго, што толькі што высаджаныя расліны з голымі каранямі вясной засохнуць, адпаведна большая, чым небяспека падмярзання раслін, якія па правілах пасаджаны ўвосень. Памер ямкі для расліны, якую высаджваеце, павінен быць прыблізна ў два разы большы за дыяметр кроны або велічыні прыкаранёвага камяка. Карані засыпаюць зямлёй з урадлівага верхняга слою або спецыяльна падрыхтаванай. Самы верхні слой робяць з малаўрадлівага ніжняга слою ямкі: гэта засцерагае ад паяўлення пустазелля.

Пры выбары садовых раслін трэба памятаць, што ў кожнай расліны ёсць свае асаблівасці, якія ў далейшым гарантуюць іх жыццяздольнасць.

Сваё насенне караняплодаў

Папулярныя расліны ў кожным агародзе, так званыя самыя «хадавыя» караняплоды: пятрушка, сельдэрэй, морква. Гэта двухгадовыя культуры, таму насенне можна атрымаць на другі год. Караняплод звычайна захоўваюць у падвале ці склепе ўсю зіму, а вясной высаджваюць у грунт як матачнік. Ён выкідвае кветкавую стрэлку і да канца лета паспявае насенне. У час цвіцення караняплоды лёгка пераапыляюцца, ад гэтага губляюцца зыходныя гатунковыя якасці. Каб атрымаць надзейнае насенне, садзіце адзін гатунак культуры і размяшчайце яго як мага далей ад суродзічаў. У час цвіцення закрывайце марляй, а апыляць трэба ўручную парасонікамі таго ж гатунку.

Асабліва гэта датычыцца каранёвай **пятрушкі**. Прызначаныя на насеннікі карані можна пакінуць зімаваць у грунце, тады лісты з гэтых экзэмпляраў для кулінарных патрэбаў не трэба зразаць. Перад зімоўкай іх пажадана падкарміць суперфасфатам ці попелам. Прысыпаць перагноем, торфам, прыкрыць лапкамі, каб не вымерзлі. Вясной зноў падкарміць комплексным угнаеннем, а перад пачаткам цвіцення — попелам. Цвіце пятрушка доўга, насенне выспявае нераўнамерна, таму парасонікі зразаюць, як толькі пачынаюць жаўцець, і дасушваюць. Усходжасць насення пятрушкі захоўваецца 2-3 гады.

Сельдэрэй з іншымі культурамі не скрыжоўваецца, але каранёвы і ліставы лёгка пераапыляецца паміж сабой. Насенне сельдэрэю вельмі дробнае, у халаднаватае лета можа і наогул не паспець, так што атрымаць яго няпроста. Сеяць патрэбна толькі свежым насеннем, яно хутка страчвае ўсходжасць.

Гатункі **морквы** могуць скрыжоўвацца адзін з адным, а таксама з дзікай морквай. Таму абавязкова насеннікі морквы ў час цвіцення абвязваюць марляй. Раніцай марлю здымаюць, устрэсваюць цвітучыя парасонікі, або апыляюць уручную кветкамі таго ж гатунку, затым зноў надзяваюць марлевую павязку. Калі парасонік пабурэе, яго можна зразаць. Лепшае насенне даюць цэнтральныя парасонікі, бакавыя лепш выкідваць. Спелыя парасоны прасушваюць на посцілцы, затым іх абавязкова пераціраюць рукамі. Насенне прамываюць вадой, адбіраючы самыя цяжкія, якія аселі на дно, высушваюць. Усходжасць насення морквы захоўваецца 3-4 гады.

Як сабраць насенне памідораў

«Як правільна выбраць насенне памідораў са свайго ўчастка, каб высадзіць на наступны год гатунак, у якім упэўнены дакладна?»
Т. ЖЫБУЦЬ, *в. Слабада Мінскага раёна.*

Па-першае, выберыце спелы памідор (вельмі добра, калі ён выспеў на расліне), няхай ён паляжыць крыху, да таго часу, пакуль не стане мяккім. Памыты і выцерты насуха памідор разрэжце ўпоперак — у такім разе лепш відаць насенныя камеры. Насенне разам з сокам і мякаццю выцісніце ў якую-небудзь пасудзіну (добра, калі яна будзе празрыстая, вам зручней будзе назіраць за тым, што адбываецца ўнутры), няхай гэтая маса пастаіць дзён 5-6 пры пакаёвай тэмпературы. На паверхні можа ўтварыцца цвіль — не варта гэтага палохацца. Наадварот, уся гэтая маса павінна пачаць брадзіць. За 5-6 дзён добрае, паўнацэннае насенне асядзе на дно пасудзіны, вось тады яго некалькі разоў прамыць вадой, тонкім слоем раскласці на тканіну ці паперу і падсушыць на сонцы. Захоўваць у папяровых пакецiках пры пакаёвай тэмпературы, але каб не дасталі грызуны.

Карысна ведаць

- Калі ў вас няма мужчынскай расліны абляпіхі, заакуліруйце вочка на моцную галіну ў сярэдняй частцы кроны жаночага дрэва. Вясной галінку вышэй прышчэпкі абрэжце і праз годдва апыленне будзе забяспечана.
- Мульча, шчыльна падсыпаная да ствалоў дрэў, прыцягвае грызуноў і насякомых, якія з задавальненнем паядаюць кару. Таму мульчу лепш размясціць не горкай, а «абаранкам».
- Пакладзіце ў кошык з недаспелымі таматамі некалькі спелых ярка-чырвоных пладоў. Яны выдзяляюць газ, які паскорыць выспяванне астатніх.
- Каб таматы даўжэй заставаліся свежымі, пакладзіце іх у скрынкі пладаножкамі ўверх, перасыпце сухім торфам або стружкай і пастаўце ў цёмнае халаднаватае месца.
- Цыбульная муха не любіць торфу, таму адзін са спосабаў барацьбы з ёй — мульчыраванне глебы торфам адразу пасля пасадкі ці пачатку лёту мухі.

ВЫРАШЧАНЫ — НЕ ГОРШЫ ЗА КУПЛЕНЫ

Клімаўчанка Насця Чурыліна вучыцца ў 5-м класе (4 скончыла на «выдатна»), займаецца ў дзіцячай школе мастацтваў, дзе іграе на фартэпіяна, любіць пасядзець за захапляльнай кнігай. Яшчэ ў яе ёсць маленькі брацік Алёша, з якім трэба пагуляць.

Але ўсё роўна яна знаходзіць час, каб прыйсці да бабулі Ніны і дзядулі Стаса, расказаць ім пра свае поспехі, школьныя справы і сяброў, калі трэба — дапамагчы ў чымсьці. А таксама паглядзець, што вырасла ў агародзе. Хапае ж тут на 6 сотках усяго, і самым галоўным, мабыць, для гаспадыні і яе ўнучкі з'яўляюцца кветкі, таматы, ягады.

Дарэчы, пра ягады. Акрамя нашых, традыцыйных, Ніна Васільеўна Пузырэўская вось ужо каторы год у адкрытым грунце вырошчвае і паўднёвыя — дыні, кавуны. Даводзіцца чаргаваць, таму што спрыяльнае месца толькі адно. Сёлета — год кавуноў. Было высаджана насенне гатункаў «Агеньчык» і «Малы». Вырасла на маленькім пятачку зямлі паўтара дзясятка штук. Некаторыя ўжо трапілі на стол. Пайшлі з ахвотай!

Валянціна КВАРЦЮК.

БАРОНЫ

Бароны — земляробчая прылада, прызначаная для разбівання камоў зямлі, для выраўноўвання зямлі пасля арання і для таго, каб зарыць у зямлю насенне пры пасеве. У народнай культуры славян бароны былі надзелены шэрагам якасцяў і былі ўдзельнікамі шматлікіх рытуальных дзеянняў.

- Перш за ўсё, бароны сімвалізавалі пладавітасць, тым самым вызначаўся іх непасрэдны ўдзел у абрадах веснавога цыкла: у абрадзе сустрэчы, ці «гукання», вясны дзяўчыну-вяснянку вазілі на баронах па полі, прызначаным для пасеву яравых культур; у песнях-заклічках дзеці просяць «звезці зіму на санях і прывезці вясну на баронах»; у дні святкавання Дабравешчання, на Саракі і на Крыжпаклонным тыдні пяклі хлебцы ў выглядзе баронаў, якія перад пасевам з'ядалі тыя, хто будзе працаваць на полі, а таксама частавалі свойскую жывёлу.
- Наяўнасць зубоў у баронах паставіла іх у адзін рад з іншымі вострымі рэчамі, якія служылі абярэгам ад нячыстай сілы.
- На Русальным тыдні менавіта бароны станавіліся самым важным абярэгам ад гарэз-русалак. На працягу ўсяго тыдня забаранялася працаваць з зямлёй, бароны клалі пасярэдзіне двара дагары зубамі. Лічылася, той, хто парушыць забарону — «зловіць» баронамі русалку, а тая з помсты зацягне яго ў глухі лес ці патопіць у рацэ.
- Вядомыя прыклады таго, што бароны выконвалі свайго роду ахоўныя функцыі: бароны зубамі наверх ставілі каля ўваходу ў хлеў — «перакрывалі дарогу нячыстай сіле», бароны вешалі на вароты, падвешвалі ў хляве да столі, «каб ведзьмы не задойвалі карову» і г.д.
- Разам з тым лічылася, што праз бароны, як праз вокны, можна ўбачыць той свет: душы памерлых продкаў, ведзьмакоў і калдуноў, дамавіка ці лесуна, неабходна толькі прысесці ў хляве за бароны. Прычым чалавек станавіўся нябачным, як у шапцы-невідзімцы.
- Бароны як сімвал мужчынскага пачатку супрацьпастаўлялі зямлі (жаночаму пачатку). Таму іх часам выкарыстоўвалі і ў вясельным абрадзе.
- Калі нявеста была «нячэснай», бароны закідвалі на дах хаты бацькоў ці па вёсцы на баронах вазілі яе маці. У Віцебскай вобласці па гэтай жа прычыне свякроўка пры народзе прымушала нявестку пераступіць праз бароны.
- Лічылася, калі хтосьці з аднавяскоўцаў забудзецца на полі бароны, на працягу года вёску абыдуць усе сваты, і не адна дзяўчына не возьме шлюб. Каб «перакрыць» такія дзеянні, незамужнія дзяўчаты цягалі па вёсцы старыя бароны, ламалі іх і кідалі па ўскрайках дарогі.
- Часам дзяўчаты выкарыстоўвалі бароны ў магічных рытуальных дзеяннях, каб паўплываць на свой шлюб. Напрыклад, у Пятроў дзень бароны насілі на галаве з адной вёскі ў другую. Лічылася, дзе бароны застануцца, там і замуж выйдзеш.
- Каб прыехалі доўгачаканыя сваты, у ноч пад Раство дзяўчаты ламалі і секлі старыя бароны і раскідвалі па полі, імітуючы тым самы вясновы сеў.
- На Масленку старыя бароны спальвалі на скрыжаванні шляхоў і прасілі даслаць сватоў.
- У той жа час зуб ад баронаў мог стаць і сямейнай трагедыяй, калі хтосьці з нядобразычліўцаў у пэўны дзень года забіваў яго ў кут хаты. Тады дзяўчына назаўсёды застанецца жыць з бацькамі і нарадзіць дзіця.
- Бароны, якія прыйшлі ў заняпад, нельга было выкідаць: гэта лічылася грахом. Іх не выкарыстоўвалі ў рытуальных дзеяннях, часам замацоўвалі на слупах ці старых дрэвах, каб буслы маглі скарыстаць іх для будаўніцтва сваіх гнёздаў. Такое гняздо прадказвала гаспадарцы асаблівую ахову і дабрабыт.
- «Зубам» ад баронаў народныя лекары лячылі колючы боль, замаўлялі зубны боль у чалавека.
- На бароны «зубамі» ўверх бабка-павітуха слала кажух і клала нованароджанае дзіця, каб у яго не было, прышчоў, вяснушак і г.д.
- Цягнуць бароны па вёсцы, яе вуліцах, дарозе і г.д. без нагоды лічылася вялікім грахом. Пакараннем за «недакладнае выкарыстанне» прылады працы, якая сімвалізавала пладаноснасць зямлі, былі мор свойскай жывёлы, эпідэміі, пажары і іншыя беды.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Утерянные бланки страховых полисов ЗАО «Мегарусс-Д» серии ААЛ №№ 106620290, 106620291 — г. Витебск; 106614115 — г. Гродно; 106613535, 106613551, 106613552, 106620950, 106620951, 106620952 — г. Минск; 106615962 — г. Пинск; 106614441 — г. Молодечно **считать недействительными.**

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, Т. ПАДАЛЯК, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічах: 7 26 02, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03; прыём рэкламы тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292 04 52.
http://www.zviazda.by
e-mail: info@zvyazda.minsk.by
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 32.407 Індэкс 63850. Зак. № 5115. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12